

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEKSTİL VE MODA TASARIMI ANA SANAT DALI

ÇOCUK ÇİZGİ VE RESİMLERİNİN TEKSTİL VE MODA TASARIMI
ALANINDA KULLANILMASI

DİLEK KARCI BALLI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ADANA / 2025

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEKSTİL VE MODA TASARIMI ANA SANAT DALI**

**ÇOCUK ÇİZGİ VE RESİMLERİNİN TEKSTİL VE MODA TASARIMI
ALANINDA KULLANILMASI**

DİLEK KARCI BALLI

Danışman: Doç. Dr. Mine CERANOĞLU TERECE

Jüri Üyesi: Prof. Dr. Figen ÖZEREN

Jüri Üyesi: Doç. Dr. F. Yelda GEZİCİOĞLU

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ADANA / 2025

Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne;

Bu çalışma, jürimiz tarafından Tekstil ve Moda Tasarımı Ana Sanat Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Başkan: Doç. Dr. Mine CERANOĞLU TERECE
(Danışman)

Üye: Prof. Dr. Figen ÖZEREN

Üye: Doç. Dr. F. Yelda GEZİCİOĞLU

ONAY

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim elemanlarına ait olduklarını onaylarım.

.../.../20...

Prof. Dr. Hüseyin GÜLER
Enstitü Müdürü

NOT: Bu tezde kullanılan ve başka kaynaktan yapılan bildirişlerin, çizelge, şekil ve fotoğrafların kaynak gösterilmeden kullanımı, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'ndaki hükümlere tabidir.

ETİK BEYANI

Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada;

- Tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Tez çalışmada yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde ve ortaya çıkan sonuçlarda herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
- Bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu,

bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim. / / 2025

Dilek KARCI BALLI

ÖZET

ÇOCUK ÇİZGİ VE RESİMLERİN TEKSTİL VE MODA TASARIMI ALANINDA KULLANILMASI

Dilek KARCI BALLI

Yüksek Lisans Tezi, Tekstil ve Moda Tasarımı Ana Sanat Dalı

Danışman: Doç. Dr. Mine CERANOĞLU TERECE

Eylül 2025, 131 sayfa

Resimler, çocukların gelişim süreçlerinin, bireysel yeteneklerinin ve iç dünyalarının somut bir yansıması olmanın yanı sıra, aynı zamanda onlar için psikolojik bir rahatlama aracı niteliği taşımaktadır. Bu araştırmanın amacı, çocukların çizgisel gelişim evreleri doğrultusunda şema öncesi (4–7 yaş) ve şematik (7–9 yaş) dönemlerde ortaya koydukları renk, çizgi, şekil ve desenlerin kumaş tasarımlarına uyarlanması ve bu tasarımlar temelinde kız ve erkek çocuklara yönelik giysi koleksiyonlarının oluşturulmasıdır. Bu doğrultuda, çocukların kendilerini ait hissettikleri bir dünya yaratmak, onların sanatsal ifade biçimlerini tekstil ve moda alanında değerlendirmek ve söz konusu ifadeleri sanatsal ve tasarımsal bir değere dönüştürmek hedeflenmektedir.

Araştırmada, çocuk gelişimi açısından önemli iki dönem olan şema öncesi (4–7 yaş) ve şematik (7–9 yaş) dönemdeki çocukların kendilerine verilen bir konu çerçevesinde yaptıkları resimler temel alınmıştır. Bu resimlerde yer alan renk, çizgi, şekil ve desenler, dijital ortama aktarılmış; grafiksel desen haline getirilmiş ve %100 pamuklu kumaşlara dijital baskı yöntemiyle uygulanmıştır. Yeni tasarlanan kumaşlar, kız ve erkek çocuk giysi tasarımlarında kullanılmıştır.

Şema öncesi ve şematik dönemlerde yapılan resimlerde yer alan renk, çizgi, şekil ve desenlerden esinlenerek oluşturulan ürünlerin, çocuklarda kendilerine özgü bir dünyada oldukları hissini uyandıracakı düşünülmektedir. Dolayısıyla bu araştırma, çocukların duygu ve düşüncelerini sanat aracılığıyla dışa vurmasına katkıda bulunması ve renk, çizgi, şekil ile desenlerin çocuklarla ilgili farklı disiplinlerde de kullanılabileceğini göstermesi açısından önemli görülmektedir.

Günümüzde çocuk giyimi sektöründe yer alan hazır giyim ürünlerinde, tasarımlar genellikle yetişkin bakış açısıyla ve kalıplaşmış temalarla hazırlanmaktadır. Bu durum,

çocukların hayal gücüyle oluşturdukları bireysel çizimlerin görmezden gelinmesine ve çocukların giysilerle kurdukları duygusal bağın sınırlı kalmasına neden olmaktadır. Bu araştırma, bu boşluğu doldurmayı hedeflemekte ve çocukların kendi çizimlerini kendi giysilerinde görmelerinin, onların özgüven gelişimine, yaratıcılıklarına ve sanatsal farkındalıklarına katkı sağlayabileceğini ortaya koymaktadır.

Çocuk çizimlerinin, yalnızca bir sanat ürünü değil, aynı zamanda giysi tasarımında kullanılabilecek estetik ve özgün görsel öğeler olduğu vurgulanmıştır. Giysi üretim sürecinde; çocukların yaptığı çizimlerin dijitalleştirilmesi, desen oluşturulması, kumaş üzerine uygulanması ve nihai ürünün dikimi adımları gerçekleştirilmiştir. Bu sayede çocukların hayal dünyası ile moda tasarımı arasında yaratıcı bir bağ kurulmuştur. Aynı zamanda, bu yaklaşım sayesinde çocuklar mağazalarda dolaşırken yalnızca tüketici değil, aynı zamanda giysi tasarım sürecinin aktif bir parçası olma duygusunu da yaşayacaklardır.

Araştırma sonucunda, çocukların çizim becerilerinin yalnızca estetik bir ifade biçimi olmadığı, aynı zamanda bilişsel ve motor gelişimleriyle doğrudan ilişkili olduğu belirlenmiştir. Çocukların yaptıkları resimlerin, içinde bulundukları gelişim döneminin özellikleriyle paralellik gösterdiği söylenebilir. Bu bağlamda, araştırma çocuk çizim ve resimlerinin moda ve tekstil tasarımında estetik, yaratıcı ve duygusal bir dil oluşturmak açısından güçlü bir kaynak olduğunu ortaya koymuş; aynı zamanda çocuk merkezli tasarım anlayışının gelişmesine önemli katkılar sağlamıştır. Bu yaklaşımın yalnızca bireysel tasarım ürünlerinde değil, aynı zamanda ticari ölçekte üretim yapan markalar için de ilham verici bir yöntem olabileceği düşünülmektedir.

Gelecekte benzer çalışmaların yaygınlaştırılmasıyla, çocukların yaratıcı potansiyellerinin daha geniş alanlarda değerlendirilebileceği ve sanatsal ifade özgürlüklerinin desteklenebileceği öngörülmektedir.

Anahtar kelimeler: Çocuk, çizgi, moda, resim, baskı, tasarım, tekstil.

ABSTRACT**USE OF CHILDREN’S DRAWINGS AND PICTURES IN TEXTILE AND
FASHION DESIGN****Dilek KARCI BALLI****Master Thesis, Department of Textile and Fashion Tasarımı****Supervisor: Doç. Dr. Mine CERANOĞLU TERECE****September 2025, 131 pages**

Paintings not only serve as a concrete reflection of children’s developmental processes, individual talents, and inner worlds, but also serve as a means of psychological relaxation. The aim of this research is to adapt the colors, lines, shapes, and patterns presented by children during their pre-schematic (ages 4-7) and schematic (ages 7-9) stages of linear development into fabric designs, and to create clothing collections for girls and boys based on these designs. The aim is to create a world where children feel they belong, to utilize their artistic expressions in the fields of textiles and fashion, and to transform these expressions into artistic and design value.

The research is based on paintings created by children in the pre-schematic (ages 4-7) and schematic (ages 7-9) stages, two crucial stages in child development, around a given topic. The colors, lines, shapes, and patterns in these paintings were transferred to digital media, transformed into graphic patterns, and applied to 100% cotton fabrics using digital printing. The newly designed fabrics were used in clothing designs for girls and boys. It is believed that products inspired by the colors, lines, shapes, and patterns found in drawings made in the pre-schematic and schematic periods will evoke a sense of belonging in children’s worlds. Therefore, this research is considered significant because it contributes to children's expression of emotions and thoughts through art and demonstrates that colors, lines, shapes, and patterns can be used in various disciplines related to children.

Today, in ready-to-wear products within the children’s clothing sector, designs are often created from an adult perspective and based on stereotypical themes. This leads to the individual drawings created by children’s imagination being overlooked and the emotional connection children form with their clothes being limited. This research aims

to fill this gap, demonstrating that seeing children's own drawings on their own clothes can contribute to their self-confidence, creativity, and artistic awareness.

It is emphasized that children's drawings are not merely works of art but also aesthetic and unique visual elements that can be used in clothing design. The garment production process involves digitizing the children's drawings, creating patterns, applying them to fabric, and sewing the final product. This creates a creative connection between children's imagination and fashion design. At the same time, thanks to this approach, children will experience the feeling of not only being consumers but also being active participants in the clothing design process as they browse stores.

The research determined that children's drawing skills are not only a form of aesthetic expression but are also directly related to their cognitive and motor development. It can be said that children's drawings parallel the characteristics of their developmental stages. In this context, the research has revealed that children's drawings and paintings are a powerful resource for creating an aesthetic, creative, and emotional language in fashion and textile design; they have also made significant contributions to the development of a child-centered design approach. It is believed that this approach can be an inspiring method not only for individual design products but also for brands producing on a commercial scale.

It is envisioned that with the expansion of similar studies in the future, children's creative potential can be utilized in broader areas and their freedom of artistic expression can be supported.

Keywords: Child, line, fashion, painting, printing, design, textile.

ÖN SÖZ

Bu tez çalışması; uzun soluklu bir araştırma, inceleme ve analiz sürecinin ürünü olarak ortaya çıkmıştır. Çalışmamın her aşamasında, gerek akademik bilgi ve tecrübeleri gerekse yönlendirmeleriyle bana ışık tutan, değerli katkılarını hiçbir zaman esirgemeyen tez danışmanım Sayın Doç. Dr. Mine CERANOĞLU TERECE'ye en içten teşekkürlerimi sunarım.

Çocukların çizim çalışmalarında ele alınacak konunun belirlenmesinde sağladığı değerli katkılar için Pedagog Esra Fatma Kılıboz'a da şükranlarımı sunarım.

Araştırma sürecinde, moral ve motivasyonumu her zaman yüksek tutmamı sağlayan; sabır, sevgi ve anlayışını esirgemeyen sevgili eşime ve her koşulda yanımda olan aile bireylerime minnettarım. Onların manevi desteği, bu çalışmanın tamamlanmasında en önemli güç kaynaklarımdan biri olmuştur.

Ayrıca, araştırma ve uygulama aşamalarında bana gerekli olan her türlü imkânı sağlayan, çalışmakta olduğum Kıvanç Tekstil'e teşekkür ederim. Kurumun sunduğu destek ve olanaklar, çalışmamın verimli ve sağlıklı bir şekilde yürütülmesine büyük katkı sağlamıştır.

Bu çalışmanın, alanındaki literatüre ve uygulamalara faydalı olmasını temenni eder, emeği geçen tüm kişi ve kurumlara saygılarımı sunarım.

Dilek KARCİ BALLI

Adana / 2025

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ÖZET	iv
ABSTRACT.....	vi
ÖN SÖZ	viii
KISALTMALAR	xii
ŞEKİLLER LİSTESİ	xiii
EKLER LİSTESİ.....	xviii

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1. Problem.....	1
1.2. Araştırmanın Amacı.....	5
1.3. Araştırmanın Önemi	5
1.4. Sınırlıklar	6
1.5. Tanımlar.....	6

BÖLÜM II

KURUMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Çocuk Gelişim Evreleri	8
2.1.1. Bebeklik Dönemi	9
2.1.2. İlk Çocukluk Dönemi	9
2.1.3. İkinci Çocukluk Dönemi.....	10
2.1.4. Ergenlik Dönemi.....	10
2.2. Çocuk Resim Özellikleri ve Çocuk Resimlerinin Önemi	11
2.2.1. Resimde Kullanılan Çizgilerin Gelişim Evreleri	11
2.2.1.1. Karalama Dönemi (2-4 Yaş)	12
2.2.1.2. Şema Öncesi Dönem (4-7 Yaş)	13
2.2.1.3. Şematik Dönem (7-9 Yaş)	14
2.2.1.4. Gerçekçilik Dönem (9-12 Yaş).....	15
2.2.1.5. Doğalcılık (Mantık) Dönem (12-Üzeri).....	15
2.2.2. Resimde Kullanılan Renkler.....	16

2.3. Tekstil Baskıcılığı ve Baskı Çeşitleri.....	17
2.3.1. El Baskıcılığı	18
2.3.2. Şablon Baskı / İpek Baskı / Filmdruck Baskı / Elek Baskı / Serigrafi Baskı	20
2.3.3. Rotasyon Baskı	22
2.3.4. Transfer Baskı.....	23
2.3.5. Dijital Baskı	25
2.4. Çocuk Giysi Tasarım Özellikleri ve Tasarım Süreçleri.....	28
2.4.1. Çocuk Giysilerinde Kullanılan Kumaşlar ve Özellikleri.....	30
2.4.2. Çocuk Giysileri Kesim ve Model Özellikleri	32
2.4.3. Çocuk Giysileri Dikim Teknikleri	33
2.4.4. Çocuk Giysileri Süsleme Özellikleri	34

BÖLÜM III YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Yöntemi	38
3.2. Araştırmanın Materyali.....	39
3.3. Araştırmanın Evren ve Örneklemi	39
3.4. Veri Toplama ve Çözümle Tekniği	40

BÖLÜM IV BULGULAR

4.1. Çocuklar Tarafından Yapılan Resimlerinin Analizi	42
4.2. Çocuk Resimlerinin Dijital Baskı ile Kumaşa Aktarılması	74
4.3. Tasarlanmış Kumaşlar İle Kız ve Erkek Çocuk Giysi Tasarımlarının Yapılması ...	89
4.4. Katalog.....	101

BÖLÜM V SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Sonuç	111
5.2. Öneriler	115

KAYNAKÇA.....	117
EKLER	123
ÖZGEÇMİŞ	131

KISALTMALAR

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

ŞEKİLLER LİSTESİ

	Sayfa
Şekil 1. Çocuk resimlerindeki desenler ile tasarlanmış çocuk tulumu	4
Şekil 2. 27 aylık kız çocuğuna ait karalama örnekleri.....	13
Şekil 3. Şema öncesi dönem (4-7 yaş) çizim örneği.....	14
Şekil 4. Şematik dönem (7-9 yaş) çizim örneği.....	15
Şekil 5. Gerçekçilik dönem (10 yaş) çizim örneği.	15
Şekil 6. Doğalcılık (mantık) dönem (12-14 yaş) çizim örneği	16
Şekil 7. Baskı masası, boyama teknesi ve el baskıcılığı yapılmış yazma baskı	19
Şekil 8. Tahta kalıp örnekleri	19
Şekil 9. Kalıp ustası Yasemin Ertaştan.....	20
Şekil 10. Kâğıttan yapılmış şablon örneği.....	21
Şekil 11. Rotasyon baskı makinesi	23
Şekil 12. Rotasyon baskı örneği	23
Şekil 13. Transfer Baskı Presi	24
Şekil 14. Parça & metraj kumaş kâğıt transfer baskı sublimasyon kalender makinesi ..	24
Şekil 15. Özel bir transfer kâğıdı ve transfer baskı uygulanmış tekstil parçası.....	25
Şekil 16. Dijital baskı makinesi.....	26
Şekil 17. Dijital baskı makinesinde kullanılan reaktif boyalar.....	27
Şekil 18. Dijital baskı uygulanmış kumaş örnekleri.....	27
Şekil 19. Günümüz kız çocuğu giysi tasarım örneği	30
Şekil 20. Günümüz çocuk giysi tasarım örnekleri.....	30
Şekil 21. Sol: Tuc Tuc Markasına ait parlak baskılı, çizgiler ve kot kumaşlar	32
Şekil 22. Farklı giysi türlerinde ve modellerinde olan çocuk giysileri.....	33
Şekil 23. Çocuk T-Shirt'ü nde uygulanan dikiş çeşitleri.....	34
Şekil 24. Aplike tekniği ve hazır malzeme ile süslemiş kız çocuğu elbisesi.....	35
Şekil 25. Baskı ve nakış ile süslemiş erkek çocuğu tulumu	35
Şekil 26. Hazır materyal ile süslenmiş kız çocuğu giysisi	36
Şekil 27. Dikiş tekniği ve hazır materyal ile süslenmiş kız çocuğu giysisi.....	36
Şekil 28. Kapitone ile süslenmiş erkek salopeti	36
Şekil 29. Gülen Yüzler Anaokulu şema öncesi dönemdeki (5 yaş) resim yapan öğrencilerin cinsiyetini gösterir dağılım	39
Şekil 30. Adnan Menderes İlkokulu şematik dönemdeki (9 yaş) resim yapan	

öğrencilerin cinsiyetini gösterir dağılım	39
Şekil 31. Gülen Yüzler Anasınıfı öğrencisi K.D. tarafından yapılan resim	42
Şekil 32. Gülen Yüzler Anasınıfı öğrencisi A.Y. tarafından yapılan resim	43
Şekil 33. Gülen Yüzler Anasınıfı öğrencisi S.T. tarafından yapılan resim	44
Şekil 34. Gülen Yüzler Anasınıfı öğrencisi S.Ş. tarafından yapılan resim	45
Şekil 35. Gülen Yüzler Anasınıfı öğrencisi F.S.Y. tarafından yapılan resim.....	46
Şekil 36. Gülen Yüzler Anasınıfı öğrencisi T.B. tarafından yapılan resim.....	47
Şekil 37. Gülen Yüzler Anasınıfı öğrencisi P.S. tarafından yapılan resim	48
Şekil 38. Gülen Yüzler Anasınıfı öğrencisi K.M.Z. tarafından yapılan resim	49
Şekil 39. Gülen Yüzler Anasınıfı öğrencisi H.B.Ö. tarafından yapılan resim	50
Şekil 40. Gülen Yüzler Anasınıfı öğrencisi A.E.K. tarafından yapılan resim.....	51
Şekil 41. Gülen Yüzler Anaokulu şema öncesi dönemdeki (5 yaş) resim yapan öğrencilerin kullandıkları renkleri gösterir dağılım	52
Şekil 42. Gülen Yüzler Anaokulu şema öncesi dönemdeki (5 yaş) öğrencilerin resimlerinde yaptıkları konumlarına göre çizgilerin dağılımı.....	52
Şekil 43. Gülen Yüzler Anaokulu şema öncesi dönemdeki (5 yaş) öğrencilerin resimlerinde yaptıkları biçimlerine göre çizgilerin dağılımı.....	53
Şekil 44. Gülen Yüzler Anaokulu şema öncesi dönemdeki (5 yaş) öğrencilerin resimlerinde yaptıkları şekillerin dağılımı	53
Şekil 45. Gülen Yüzler Anaokulu şema öncesi dönemdeki (5 yaş) öğrencilerin resimlerinde çizdikleri desenlerin dağılımı	54
Şekil 46. Adnan Menderes İlköğretim Okulu (4. Sınıf) öğrencisi H.B. tarafından yapılan resim	55
Şekil 47. Adnan Menderes İlköğretim Okulu (4. Sınıf) öğrencisi K.A.Y. tarafından yapılan resim	56
Şekil 48. Adnan Menderes İlköğretim Okulu (4. Sınıf) öğrencisi L.H. tarafından yapılan resim	57
Şekil 49. Adnan Menderes İlköğretim Okulu (4. Sınıf) öğrencisi M. A. tarafından yapılan resim	58
Şekil 50. Adnan Menderes İlköğretim Okulu (4. Sınıf) öğrencisi M.G. tarafından yapılan resim	59
Şekil 51. Adnan Menderes İlköğretim Okulu (4. Sınıf) öğrencisi A.E.B. tarafından yapılan resim	60
Şekil 52. Adnan Menderes İlköğretim Okulu (4. Sınıf) öğrencisi T.I.Ç. tarafından	

yapılan resim	61
Şekil 53. Adnan Menderes İlköğretim Okulu (4. Sınıf) öğrencisi R.D. tarafından yapılan resim	62
Şekil 54. Adnan Menderes İlköğretim Okulu (4. Sınıf) öğrencisi M.İ.O. tarafından yapılan resim	63
Şekil 55. Adnan Menderes İlköğretim Okulu (4. Sınıf) öğrencisi M.A.K. tarafından yapılan resim	64
Şekil 56. Adnan Menderes İlköğretim Okulu (4. Sınıf) öğrencisi M.C.Ç. tarafından yapılan resim	65
Şekil 57. Adnan Menderes İlköğretim Okulu (4. Sınıf) öğrencisi M.A. tarafından yapılan resim	66
Şekil 58. Adnan Menderes İlköğretim Okulu (4. Sınıf) öğrencisi H.A.A. tarafından yapılan resim	67
Şekil 59. Adnan Menderes İlköğretim Okulu (4. Sınıf) öğrencisi E.S. tarafından yapılan resim	68
Şekil 60. Adnan Menderes İlköğretim Okulu (4. Sınıf) öğrencisi E.Y. tarafından yapılan resim	69
Şekil 61. Adnan Menderes İlköğretim Okulu (4. Sınıf) öğrencisi B.D. tarafından yapılan resim	70
Şekil 62. Adnan Menderes İlköğretim Okulu (4. Sınıf) öğrencisi A.K. tarafından yapılan resim	71
Şekil 63. Adnan Menderes İlkokulu şematik dönemdeki (9 yaş) resim yapan öğrencilerin kullandıkları renkleri gösterir dağılım	72
Şekil 64. Adnan Menderes İlkokulu şematik dönemdeki (9 yaş) öğrencilerin resimlerinde yaptıkları konumlarına göre çizgilerin dağılımı	72
Şekil 65. Adnan Menderes İlkokulu şematik dönemdeki (9 yaş) öğrencilerin resimlerinde yaptıkları biçimlerine göre çizgilerin dağılımı	73
Şekil 66. Adnan Menderes İlkokulu şematik dönemdeki (9 yaş) öğrencilerin resimlerinde yaptıkları şekillerin dağılımı	73
Şekil 67. Adnan Menderes İlkokulu şematik dönemdeki (9 yaş) resim yapan öğrencilerin resimlerinde çizdikleri desenlerin dağılımı	74
Şekil 68. Araştırmacı tarafından desenlerin tekrarlanabilir (raporlu) hale getirilmesi işlemi	75
Şekil 69. Araştırmacı tarafından tasarlanmış kumaşın NeoStampa (8. Versiyon)	

programında baskı öncesi ön kontrollerin yapılması	75
Şekil 70. Tasarlanmış kumaşın dijital baskı makinası kontrol ekranında baskı öncesi incelenmesi işlemi	76
Şekil 71. Çocuklar için üretilmiş pamuklu kumaşın dijital baskı çıkış işlemi	77
Şekil 72. Dijital baskı makinasından çıkan tasarlanmış kumaşların yıkama (fazla boyanın arındırılması) işlemi.....	78
Şekil 73. Tasarlanmış kumaşların bitim (germe ve son işlem) işlemlerinin yapılması ..	78
Şekil 74. Öğrenci Çalışmalarından Esinlenerek Kız Çocukları İçin Tasarlanmış Kumaş Örneği - 1	79
Şekil 75. Öğrenci Çalışmalarından Esinlenerek Kız Çocukları İçin Tasarlanmış Kumaş Örneği - 2	80
Şekil 76. Öğrenci Çalışmalarından Esinlenerek Kız Çocukları İçin Tasarlanmış Kumaş Örneği - 3	81
Şekil 77. Öğrenci Çalışmalarından Esinlenerek Kız Çocukları İçin Tasarlanmış Kumaş Örneği - 4	82
Şekil 78. Öğrenci Çalışmalarından Esinlenerek Kız Çocukları İçin Tasarlanmış Kumaş Örneği - 5	83
Şekil 79. Öğrenci Çalışmalarından Esinlenerek Erkek Çocukları İçin Tasarlanmış Kumaş Örneği - 1	84
Şekil 80. Öğrenci Çalışmalarından Esinlenerek Erkek Çocukları İçin Tasarlanmış Kumaş Örneği - 2	85
Şekil 81. Öğrenci Çalışmalarından Esinlenerek Erkek Çocukları İçin Tasarlanmış Kumaş Örneği - 3	86
Şekil 82. Öğrenci Çalışmalarından Esinlenerek Erkek Çocukları İçin Tasarlanmış Kumaş Örneği - 4	87
Şekil 83. Öğrenci Çalışmalarından Esinlenerek Erkek Çocukları İçin Tasarlanmış Kumaş Örneği - 5	88
Şekil 84. Tasarım 1 - kız çocuğu eteği dijital çizimi.	89
Şekil 85. Tasarım 1 - kız çocuğu eteği teknik çizimi	89
Şekil 86. Tasarım 2 - kız çocuğu elbisesi dijital çizimi	90
Şekil 87. Tasarım 2 - kız çocuğu elbisesi teknik çizimi	90
Şekil 88. Tasarım 3 - kız çocuğu elbisesi dijital çizimi.....	91
Şekil 89. Tasarım 3 - kız çocuğu elbisesi teknik çizimi	91
Şekil 90. Tasarım 4 - kız çocuğu elbisesi dijital çizimi.....	92

Şekil 91. Tasarım 4 - kız çocuğu elbisesi teknik çizimi	92
Şekil 92. Tasarım 5 - kız çocuğu pantolonu dijital çizimi.	93
Şekil 93. Tasarım 5 - kız çocuğu pantolonu teknik çizimi	93
Şekil 94. Tasarım 1 - erkek çocuğu şortu dijital çizimi	94
Şekil 95. Tasarım 1 – erkek çocuğu şortu teknik çizimi.....	94
Şekil 96. Tasarım 2 - erkek çocuğu şortu dijital çizimi	95
Şekil 97. Tasarım 2 - erkek çocuğu şortu teknik çizimi	95
Şekil 98. Tasarım 3 - erkek çocuğu pantolonu dijital çizimi	95
Şekil 99. Tasarım 3 - erkek çocuğu pantolonu teknik çizimi	96
Şekil 100. Tasarım 4 erkek çocuğu yelek - pantolon takımı dijital çizimi	96
Şekil 101. Tasarım 4 erkek çocuğu yelek - pantolon takımı teknik çizimi	97
Şekil 102. Tasarım 1 - erkek çocuğu ceketini dijital çizimi	97
Şekil 103. Tasarım 1 - erkek çocuğu ceketini teknik çizimi.....	98
Şekil 104. Çocuk giysi kalıplarının ve şablonlarının hazırlanması	98
Şekil 105. Kalıpların kumaşa yerleşme işlemi.....	99
Şekil 106. Kalıp yerleşmiş kumaşların kesim işlemi	99
Şekil 107. Kız - Erkek Çocuk giysilerinin dikim işlemi.....	100
Şekil 108. Kız - Erkek Çocuk giysilerinin son ütü işlemi	100
Şekil 109. Tasarım 1 - kız çocuğu eteği	101
Şekil 110. Tasarım 2 - kız çocuğu elbisesi	102
Şekil 111. Tasarım 3 - kız çocuğu elbisesi	103
Şekil 112. Tasarım 4 - kız çocuğu elbisesi	104
Şekil 113. Tasarım 5 - kız çocuğu pantolonu	105
Şekil 114. Tasarım 1 - erkek çocuğu şortu	106
Şekil 115. Tasarım 2 - erkek çocuğu şortu	107
Şekil 116. Tasarım 3 - erkek çocuğu pantolonu	108
Şekil 117. Tasarım 4 - erkek çocuğu yelek- pantolon takımı	109
Şekil 118. Tasarım 5 - erkek çocuğu ceketini.....	110

EKLER LİSTESİ

	Sayfa
Ek 1. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulu Kararı, Etik Kuruldan Alınan Onay Belgesi	123
Ek 2. Araştırma Uygulama İzni Başvuru Taahhütnamesi.....	125
Ek 3. Ayrıntılı Bilgilendirme ve Gönüllü Katılım Formu.....	126
Ek 4. Veli Onam Formu 1	127
Ek 5. Veli Onam Formu 2	128
Ek 6. Pedagog Eşliğinde Hazırlanmış Resim Konusu	129
Ek 7. Resim Analiz Ölçeği	130

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1. Problem

Resim, bireyin iç dünyasını, düşüncelerini, bilişsel ve fiziksel gelişimini yansıtan önemli bir iletişim aracıdır. Çocuklar, çizimleri aracılığıyla duygularını ve düşüncelerini ifade etmektedir. Bu doğrultuda, çocuğun kendi isteğiyle ve kendiliğinden yaptığı resimler analiz edildiğinde, onun gelişim süreci ve duygu durumu hakkında önemli veriler elde edilmektedir.

Resim, çocuklar için dünyayla iletişim kurmada bir araçtır. Çocuklar kalemi kâğıtta özgürce hareket ettirmekte; duygu ve düşüncelerini kendi anlatımıyla aktarmaktadır. Aynı zamanda yaşantılarından, etkileşimde oldukları kişi veya olaylardan etkilenecek duygu ve düşüncelerini resimlerine aktarmaktadır; fakat bu resimler, çocuğun gördüklerinden farklı olarak algıladıkları ve hissettikleridir (Ayaydın, 2017, s.1).

Erken yaşlardaki çocuklar, açığa çıkaramadıkları duygularını, düşüncelerini resimler yoluyla doğal ve olağan şekilde yansıtmaktadırlar. Çünkü resim, çocuklar için bir oyundur ve çocuklar, resim yaparken kendilerini özgür hissetmektedirler (Daşdemir, 2019, s. 17).

Çocuğu tanıma noktasında çocuk gelişimiyle ilgili ayrıntılı bilgiler veren resimler, kültürel ve sosyal bilgiler de aktarmaktadır.

Çocukların resimsel özellikleri büyümelerine paralel olarak gelişme göstermektedir. Çocuklar, 2-2,5 yaşında “Düzensiz Karalama Evresi”ndedir ve bu dönemde kalemi rastgele tutmaktadır ve gelişigüzel çizgiler çizmektedir. Çizgiler genellikle düzensiz ve kontrolsüzdür. 2,5-3 yaşındaki çocukların “Kontrollü Karalama Evresi”ne geçtikleri görülmektedir. Bu dönemde çocuklar, çizgilerini bilinçli olarak yönlendirmeye başlamakta ve tekrarlı çizgiler kullanmaktadır. Ayrıca bu dönemde yuvarlak biçimler belirlemekte ve çizimler daha kontrollü hale gelmektedir. 3-4 yaşında çocuklar, “Adlandırma Karalama Evresi”ne geçmektedir. Çocuklar, çizgilerine anlam yüklemeye ve çizimlerine bir “şey” yapma niyetiyle başlamaktadır (Aksöz, 2010, s. 14). Bu dönemde çocuklar, çizimlerini daha çok rastlantısal olarak yapmaktadır. Genellikle kalem ya da boya ile gelişigüzel karalamalar yapılmaktadır. Çocukların çizimleri, motor becerilerinin gelişim seviyesini göstermektedir. Çizimler, estetik bir amaç gütmeyiz; daha

çok el-göz koordinasyonunu ve kavramları keşfetmeyi amaçlar. Çocuklar, başlangıçta çizim yaparken biçimleri anlamlandırma ve şekillerle oynama sürecindedir.

Şema öncesi döneme geçişle birlikte çocuklar; algılama, kavrama ve öğrenme süreçlerinde belirli bir işlerlik kazanmaktadırlar. Bu evrede çizimlerde yalnızca rastlantısal çizgiler değil, belirli nesne ve olguları temsil eden biçimsel öğeler yer almaktadır. Çocuk, resim yüzeyini planlı biçimde düzenleyebilmekte ve yüzeyi doldurma eğilimi ortaya çıkmaktadır. Bu durum, onun doğru-yanlış ayırımına yönelik bir farkındalık geliştirdiğini de göstermektedir. Ancak çocuk, nesne ve olaylar arasındaki nedensel ilişkileri yetişkin mantığıyla kavrayamasa da kendi bilişsel dünyası çerçevesinde anlamlı bağlar kurabilmektedir (Artut, 2004, s. 230). Bu dönemde çocuk, çizimlerinde bilinçli tercihler yapmakta ve artık neyi resmetmek istediğinin farkında olmaktadır. Çizgisel ifade belirli bir olgunluk düzeyine ulaşmış olup, temsil edilmek istenen nesne ya da figür, resme bakan kişiler tarafından kolaylıkla ayırt edilebilmektedir (Şener, 2018, s. 32).

Şematik dönemde çocuklar, çevresindeki dünyayı anlamlandırmaya ve çizimlerinde semboller kullanmaya başlamaktadır. İnsan figürü genellikle bir baş ve çubuklardan oluşmaktadır. Şematik dönemde çocuk, nesneleri ve figürleri daha soyut şekilde temsil etmektedir; ancak bu temsiller, belli bir düzen ve yapı taşımaktadır. Çizimlerinde oranlar henüz doğru olmayabilir; ancak çocuk, bir nesnenin ya da figürün temel özelliklerini anlamaya başlamaktadır. Bu dönemde çocuklar, renkleri kullanırken de daha bilinçli hale gelmektedir (Geçen, 2018, s. 63).

Gerçekçilik dönemi, çocukların çizimlerinde daha detaylı ve gerçekçi öğelere yer verdiği bir aşamadır. Bu dönemde çocuklar, orantıları doğru bir şekilde kullanmaya başlamakta ve çizimlerine daha fazla detay eklemektedir. Perspektif ve ölçümler gibi kavramlar, çocukların çizimlerinde yavaşça yer bulmaya başlamaktadır. İnsan figürleri, kıyafetler ve yüz ifadeleri daha gerçekçi bir biçimde yansıtılmaktadır. Bu dönemde çocuklar, çevresindeki dünyayı daha doğru şekilde gözlemlemekte ve bu gözlemlerini çizimlerine yansıtmaya çalışmaktadır (Büyükkarabacak, 2008, s. 20-21).

Doğalcılık dönemi, çocukların çevresindeki dünyayı tam anlamıyla gerçeğe yakın bir şekilde çizimlerine aktarmaya çalıştığı bir aşamadır. Bu dönemde çocuklar; derinlik, gölgelendirme ve perspektif gibi teknikleri kullanarak daha gerçekçi çizimler yapmaktadır. Çizimlerinde gözlemlerine dayalı olarak daha özgün eserler ortaya koymaktadır. Bu dönemde, estetik kaygılar ön plana çıkmakta, çocuklar sadece doğru çizimler yapmaya değil, aynı zamanda görsel bütünlük ve anlamlı bir kompozisyon oluşturma konusunda da çaba sarf etmektedir (Kaya, 2022, s. 17).

Çocukların resim gelişim süreçlerine bakıldığında; zihinsel ve sanatsal anlamda elde edinilen kazanımlar, resimlerde lekeler, şekiller ve belli belirsiz çizgiler ile gösterilmektedir. Çocuklar, yaptıkları resimlerle kavram, algı, tepki, beceri, duygu ve düşüncelerini sözcüklerden daha güçlü bir şekilde ifade etmektedir. Üstelik bunları önceden planlamadan yapmaktadır. Her çocuk, yaşadığı duygu durumunu farklı yorumlamakta ve kendine ait çizgi, simge ve işaretler ile resimlerine aktarmaktadır. Resimlerdeki figürlerin dizilim biçimi, kâğıttaki yeri ve yönü, çocuklar hakkında pek çok bilgi vermektedir (Artut, 2010, s. 223).

Çocuk giyimi; giyimin de tanımında olduğu üzere çocuğun vücudunu tabiatın etkilerine karşı koruyan, vücuda göre şekil alabilen, farklı ve estetik bir görünüm sağlayan, çocukların gelişmesi ve büyümesi üzerinde olumlu etkilere sahip olan giysilerin tümüdür. Çocuk giyimi; çocuğa kişilik kazandıran, büyüme ve gelişmesine engel olmayan rahat ve kullanışlı giysiler olarak tanımlanabilir (Ölçer, 2019, s. 221-244).

Erişkinlerde olduğu gibi, çocuk giyiminde de moda kavramı bulunmaktadır; fakat giysilerin sağlık, emniyet, ergonomik ve uygun kullanım gibi özellikleri taşıması önceliklidir. Çocukların giysileri başta olmak üzere kullandıkları eşyalar, tasarımcılar tarafından oluşturulmaktadır ve bu eşyalarda genellikle klasikleşmiş renk, çizgi, şekil ve desenler kullanılmaktadır.

Forsberg ve Mansdorf (2007), çocuk giyiminde kumaş seçiminin çok dikkatli yapılması gerektiğini, çünkü çocukların cildinin genellikle çok hassas olduğunu ve alerjilerden kolayca etkilendiğini ve buna ek olarak, çocukların çok oyuncu olduğunu, kıyafetlerinin de dayanıklı ve aktivitelere uygun olması gerektiğini ve bu nedenle, seçilmesi gereken kumaşların çok sert veya çok yumuşak olmaması gerektiğini önermektedir (Dogbey, vd, 2015, s. 40). Çocuk giysilerinde pek çok baskı ve dokuma desenleri, kız ve erkek çocukların yaş gruplarına ve algılarına hitap edecek şekilde tasarlanmaktadır. Çocuk kumaşlarında baskılı kumaşlar, oldukça tercih edilmektedir ve baskı, kumaş yüzeyinin bölgesel olarak renklendirilme işlemidir.

Çocuk giysilerinde model özellikleri, çocukların giysiyi rahatça giyip çıkarabilmelerine uygun olmalıdır. Çocuk giysilerinin emniyetli olması da büyük önem taşımaktadır. Çocuk giysileri, erişkin giysilerinden farklı olarak daha renkli, daha çok aksesuarlı ve daha süslü olarak tasarlanmaktadır; ancak bütün bunlar yapılırken giysinin güvenlik açısından tehlikeli olabileceği göz ardı edilebilmektedir (Çelik, & Yılmaz, 2021, s. 48-52). Çocuk giysileri minimum sayıda dikişe sahip olmalı ve bu dikişler, gevşek olmamalı ve vücudu tahriş etmemelidir.

1.2. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı, çocukların çizgisel gelişim evrelerine göre şema öncesi (4-7 yaş) ve şematik (7-9 yaş) dönemlerde oluşturdukları renk, çizgi, şekil ve desenleri kumaş tasarımlarına uyarlamak ve bu tasarımlardan yola çıkarak kız ve erkek çocuklar için giysi koleksiyonları oluşturmaktır. Bu doğrultuda, çocukların kendilerini ait hissettikleri bir dünya yaratmak ve onların sanatsal ifadelerinin tekstil ve moda alanında değerlendirilerek sanatsal ve tasarımsal bir değere dönüştürülebileceğine dikkat çekmek amaçlanmaktadır.

Resimler, çocukların gelişimlerinin, yeteneklerinin ve iç dünyalarının somut bir yansımasıdır. Ayrıca resimler, çocuklar için psikolojik bir rahatlama yöntemidir. Çocuklar, resimlerinde çok sevdikleri ya da problem yaşadıkları bireyleri, korkularını, sevinçlerini, endişelerini anlatmaktadır. Disiplinler arası olan bu araştırma ile çocukların “yapabiliyorum” heyecanını ve mutluluğunu yaşayacakları düşünülmektedir. Ayrıca yapılan resimlerin (kendilerine ait renk, çizgi, şekil, desen vb. öğelerin) somut bir ürüne dönüşmesi ile çocukların sanat ile kaynaşması ve sanat ile iç içe olması amaçlanmıştır. Araştırmada ayrıca şema öncesi (4-7 Yaş) ve şematik dönemde (7-9 Yaş) yer alan çocukların verilen hikâyeye (konuya) göre yaptıkları renk, çizgi, şekil, desen ve anlatımsallık analiz edilerek duygu ve düşünceleri aktarılmıştır.

1.3. Araştırmanın Önemi

Teknolojinin gelişmesi, ekonominin iyileşmesi, bilincin artması gibi nedenlerle çocuklar, birey olarak kabul edilmeye başlanmış ve çocuk kavramı gün geçtikçe önem kazanmıştır.

Çocuklar, doğduğu andan itibaren duyu organları ile çevreyi ve kendilerini keşfetmeye çalışmaktadır. Bununla birlikte çocuklar, merak ve dürtüyle birlikte her şeyi denemeye çabalamaktadır. Yürümeyi öğrendikten sonra çocukların keşfetme sahası genişlemekte ve çocuklar, ellerine objeyi alma ve kavrama gibi eylemlere sıklıkla başvurmaktadır. Doğumundan 2 yaşına kadar geçen bu dönemde çocuklar, henüz otokontrolde yeterince gelişmediği için kâğıdı amaçsızca karalamakta; 3-4 yaşlarından itibaren ise çoğu çocuk gözlemlenebilir sembollerle, gerçek hayat tecrübelerini kâğıda yansıtmak için gereken becerilere sahip olmaktadır. Artık yeterli kas olgunluğuna ulaşan çocukların çizimleri, zekâ ve kişilik unsurlarının yanı sıra çevresine ilişkin duygu durum ve tutumları ile başka bir çocuğun çiziminden ayrılmaktadır.

Çocuklar, her zaman kendilerini önemli görmek istemekte, var olduğunu hissetmek ve aynı zamanda hissettirmek onlar için önem kazanmaktadır. Çocuklar, bu dünyada bireyler tarafından ne kadar çok kabul görürse kendilerine karşı özgüven o kadar artmaktadır.

Şema öncesi dönem (4-7 Yaş) ve şematik dönemde (7-9 Yaş) yapılan resimlerdeki renk, çizgi, şekil ve desenler ile oluşturulmuş ürünleri gören çocukların kendilerine ait bir dünyada hissetmeleri bakımından araştırmanın önemli olduğu düşünülmektedir. Bu araştırma, aynı zamanda çocukların duygu ve düşüncelerini sanat yoluyla ortaya koyması ve renk, çizgi, şekil ve desenlerin çocuklarla ilgili pek çok farklı alanda kullanılabileceğini göstermesi bakımından önemlidir.

1.4. Sınırlıklar

Araştırmada resimlerde kullanılan çizgilerin gelişim evrelerine göre şema öncesi dönem (4-7 Yaş) ve şematik dönemde (7-9 Yaş) yer alan çocukların yapmış oldukları resimlerdeki renk, çizgi, şekil, desen ve anlatımlar analiz edilmiştir.

Araştırma sadece Adana ili Seyhan ilçesinde bulunan ve Milli Eğitim Bakanlığı tarafından izin almış bir anaokulu ve bir ilkokul ile sınırlandırılmıştır. Şema öncesi dönemde (4-7 Yaş) bulunan on çocuğun; şematik dönemde (7-9 Yaş) bulunan on yedi çocuğun yapmış oldukları resimler araştırmanın materyalini oluşturmaktadır.

Araştırmada çocukların yapmış olduğu resimlerdeki renk, çizgi, şekil, desen ve anlatımlar kullanılarak yeni kumaş tasarımları oluşturulmuş ve tasarımlar, çocuk tenine uygun, zararlı olmayan % 100 pamuklu kumaşlara basılmıştır. Basılmış kumaşlardan beş adet kız çocuğu giysisi ve beş adet erkek çocuğu giysi tasarımı ve üretimi yapılmıştır.

1.5. Tanımlar

Çizgi: Bir noktanın hareketiyle oluşan ve görsel sanatlarda ifadenin en temel aracı olan öğedir. Çocuklar duygularını ve düşüncelerini en yalın haliyle çizgiyle ifade etmeye başlarlar. Çizgiler, çocukların gelişim düzeyine ve duygusal durumuna göre değişkenlik göstermektedir (Lowenfeld & Brittain, 1987).

Şekil: Kapalı bir çizgisel öğenin çevrelediği alandır (Arntson, 1998, s. 45).

Desen: Çizgi, şekil, nokta ya da motiflerin belirli bir düzende tekrar edilmesiyle oluşan görsel düzenlemelerdir. Çocukların desen oluşturma süreçleri, onların ritim

duygularını, gözlem becerilerini ve estetik algılarını geliştirmede önemli bir rol oynamaktadır (Öztürk, 2013).

BÖLÜM II

KURUMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Çocuk Gelişim Evreleri

Bir çocuğun doğumdan yetişkinliğe kadar olan süreçte; fiziksel, zihinsel, dinsel, duygusal ve sosyal gelişimler yaşanmaktadır. Bu süreç, genellikle belirli evrelerden geçmekte ve her evre, bir çocuğun gelişimindeki önemli dönüm noktalarını kapsamaktadır.

Çocuklardaki becerilerin kalıcı davranışlara çevrilebilmesi için ilk yıllarda dikkatli olunmalıdır. Çocukların bu yıllarda olaylar ve fenomenlerle ilgilendikleri ve etraflarındaki kişilerle etkileşime girecek birçok davranışsal örüntü, cesaret ve sosyal etkileşimler başlattıkları gözlenmektedir. Çocukların doğal meraklarıyla uyumlu oldukları bu eğilimler veya davranışlar; bilişsel, dil, fiziksel, psikomotor gelişme ve sosyal ve duygusal gelişim alanlarında deneyim kazanmalarını sağlamaktadır (Karaoğlu & Ünüvar, 2017, s. 231).

Çocuk gelişimi, belirli evreler halinde incelenmekte olup her evre, çocuğun farklı gelişimsel özellikler kazandığı kritik dönemleri içermektedir. 0-2 yaş arası bebeklik dönemi, çocukların çevresini duyuşsal organlar ve motor hareketlerle tanımaya çalıştıkları, nesne sürekliliği, neden-sonuç ilişkisi gibi temel bilişsel becerilerin temellerinin atıldığı bir dönemdir. Bu evrede güven duyğusunun gelişmesi, çocuk ile bakım veren arasında kurulan güvenli bağlanma ilişkisi ile sağlanmaktadır.

2-6 yaş arası erken çocukluk dönemi, çocukların sembolik düşünme, dil gelişimi ve hayal gücü becerilerinin hızla geliştiği, oyunla öğrenmenin ön planda olduğu bir süreçtir. Bu dönemde çocuklar, sosyal roller geliştirmeye, kendi kimliklerini tanımaya ve temel değerleri öğrenmeye başlamaktadır.

6-12 yaş arası ilkokul dönemi, çocukların daha sistemli ve mantıklı düşünmeye başladığı, kurallı oyunlara ve iş birliğine yatkınlaştığı, akademik becerilerin geliştiği ve arkadaşlık ilişkilerinin önem kazandığı bir evredir. Bu süreçte başarı ve yeterlilik duyğusu gelişmekte; çocuklar, kendilerini sosyal çevre içinde değerlendirmeye başlamaktadır. Bu gelişim evreleri dikkate alındığında; her çocuğun bireysel farklılıklar gösterdiği, gelişim hızının çocuklar arasında değişebileceği unutulmamalıdır. Bu nedenle çocukların gelişimsel ihtiyaçlarını karşılayan destekleyici ortamların sunulması, onların

potansiyellerini sağlıklı biçimde ortaya koyabilmeleri açısından büyük önem taşımaktadır (Aksöz, 2010, s. 20-22).

2.1.1. Bebeklik Dönemi

Bebeklik dönemi çocukların en hızlı büyüyen ve geliştiği dönemdir. Bebeğin her bakımdan sağlıklı bir şekilde büyüebilmesi, bu erken yıllarda alacağı bakıma bağlıdır. Bu dönemde bebeklerin bağımsız hareket etmeyi ve yürümeyi öğrenmesi beklenmektedir. Bu şekilde bebekler, fiziksel (kas ve iskelet) gelişimlerini sürdürmekte, anneye olan bağımlılıktan kurtulmakta ve dünyayı keşfetmektedir (Güneş, 2017, s. 6-8).

Bu dönem, fiziksel gelişimin en hızlı olduğu dönemdir. Bebeğin doğum ağırlığı, 3-3,5 kg olup, doğumdan sonra hızla kilo almaya başlamaktadır. İlk dört ayın sonunda bebek, doğum ağırlığının yaklaşık iki katına ulaşmaktadır. Yaşamın birinci yılının sonunda (1 yaş) bebeğin ağırlığı doğum ağırlığının yaklaşık üç katıdır (9-10 kg). Yaşamın ikinci yılında kilo alımı biraz daha yavaşlar. Bunun sebebi; büyüme oranlarının yavaşlaması ve yürüme, koşma gibi enerji yoğun aktivitelerin başlamasıdır. Doğumda boy uzunluğu, 48-53 cm'dir ve ilk birkaç yılda hızla artmaktadır; ancak yaş ilerledikçe bu oran giderek yavaşlamaktadır. İlk yılın sonunda bebeğin ortalama boyu 73-78 cm olmaktadır. Yaşamın ikinci yılının sonunda ortalama boy 83-88 cm'dir.

Bebeklerde baş, kol, bacak ve gövde oranları, yetişkin bedeninde olduğu kadar dengeli ve olgun değildir. Sinir sistemi gelişimi, baştan aşağıya doğru ilerlemektedir. Bu süreçte öncelikle baş bölgesindeki sinirler gelişmekte, ardından kollar ve bacaklardaki sinirlerin olgunlaşması gerçekleşmektedir (Aydın, 2016, s. 23). Hareket gelişimi için büyüme ve kemik gelişimi çok önemlidir. Bebeklerin kemikleri henüz olgunlaşmadığı için doğduklarında kıkırdak şeklindedir. İlk iki yıl, kıkırdak kemiğe dönüşmesi süreci devam etmektedir.

2.1.2. İlk Çocukluk Dönemi

İlk çocukluk dönemi, çocukların dünyayı keşfettikleri ve temel becerilerin gelişmeye başladığı önemli bir evredir. Fiziksel, bilişsel, dilsel ve duygusal gelişim açısından bu dönemdeki deneyimler, çocuğun ileriki yaşantısındaki davranışlarını ve genel gelişimini büyük ölçüde etkilemektedir. Bu dönemde verilen eğitim ve çevresel faktörler, çocukların sağlıklı bir şekilde büyümesi için çok büyük önem taşımaktadır. Sosyalleşmesi başarılı olan çocuk bu dönemde akranlarıyla oynamaya başlamaktadır.

Çocuklar için bu dönemde en önemli aktivite oyun oynamaktır. Oyun, sevgiden sonra çocuğun gelişimi ve kişiliği açısından en önemli ikinci besindir (Aral, 2018).

2.1.3. İkinci Çocukluk Dönemi

İkinci çocukluk dönemi, çocuğun fiziksel, zihinsel ve sosyal gelişiminin hızla ilerlediği, okula başlama ve sosyal etkileşimlerin güçlendiği bir dönemdir. Bu dönemde, çocuklar çevrelerinden aldıkları uyaranlarla önemli beceriler geliştirmektedirler. Ebeveynler, öğretmenler ve diğer yetişkinler, bu gelişimi desteklemek için çocukların öğrenme ve sosyal deneyimlerini zenginleştiren uygun bir ortam sağlamalıdır.

Bu dönemin bazı özellikleri şunlardır:

- Çocuklar fiziksel olarak büyümekte ve yeni beceriler kazanmaktadırlar. Çocuklar beceriler geliştirmekte ve çocukların vücut üzerindeki kontrolleri artmaktadır.
- Düşünme becerisinin kendine has özellikleri bulunmaktadır. Çocuklar duyuları aracılığıyla algıladığı durumlarda düşünebilmekte ve akıl yürütebilmektedir. ,
- Konuşma becerisi ve kelime dağarcığı oldukça gelişmiştir.

Günlük yaşam olayları çocuğun dikkatini çekmeye başlamaktadır (Oktay, 2002, s. 118).

2.1.4. Ergenlik Dönemi

Ergenlik dönemi, bireyin yetişkinliğe adım attığı, fiziksel ve psikolojik olarak büyük değişimlerin yaşandığı bir süreçtir. Ergen, hem bireysel hem de toplumsal düzeyde birçok yeni deneyimle karşılaşmaktadır. Bu dönemdeki gelişim, sağlıklı bir şekilde yönlendirildiğinde, ergenin sağlıklı bir kimlik geliştirmesine ve yetişkinliğe sorunsuz bir geçiş yapmasına yardımcı olur. Ebeveynlerin ve çevrenin desteği, ergenin bu dönemdeki gelişim sürecinin sağlıklı bir şekilde tamamlanabilmesi için kritik önem taşımaktadır.

- Fiziksel değişiklikler hızla gerçekleşmektedir.
- Üreme olgunluğu başlamaktadır.
- Soyut düşünme ve bilimsel araştırma geliştirilmektedir.

- Ergen bazı davranışlarında benmerkezcilik sürmektedir.

Kimi gençler, bu dönemi oldukça çalkantılı yaşarken, kimileri ise daha az çalkantılı geçirmektedir. Bu dönemde ergenlik çağındaki çocuk, yetişkin otoritesiyle çatışmaya girdiğinde yetişkinlerin onu kabul etmesi ve ona koşulsuz saygı ve anlayış göstermesi gerekmektedir. Ebeveynler, ergenlik çağındaki çocuğun bağımsız hareket etmesini, kendi kararlarını vermesini ve özgüvenini artıracak deneyimler kazanmasını sağlamalıdır (Köse, 2016, s. 64).

2.2. Çocuk Resim Özellikleri ve Çocuk Resimlerinin Önemi

Çocuklar, genellikle çevrelerindeki dünyayı entelektüel, fiziksel ve duygusal yöntemlerle keşfetmektedir. Kalem, fırça ve kâğıt, en büyük umutlarını ve en derin korkularını ileten gereçlerdir. Çocukların zaman içinde yaptıkları çizimlerin değişmesi ile çocukların büyüme ve gelişimi ile ilgili bilgiler edinilmekte, akademik yetenek ve becerileri belirlenebilmektedir. Çocukların çizim sürecine fiziksel olarak katılmaları bir çizim aracını tutabildikleri ilk andan itibaren başlamaktadır. Çocuklar, rastgele işaretler ve çizgilerden oluşan ilk çizim denemelerinden ilk temsili çizimlerine kadar, çevrelerindeki dünyayla iletişim kurmak ve yarattıkları imgeler aracılığıyla anlam oluşturmak için çaba göstermektedir. Aynı zamanda çizimleri aracılığıyla deneyimlerine dair görüş ve yorumlarını ifade etmektedir (Farokhi & Hashemi, 2011, s. 2219).

Çocuk resimleri, onların zihinsel, duygusal ve motor gelişimlerinin bir yansımasıdır. Çocukların yaşlarına ve gelişim seviyelerine bağlı olarak resimlerinde belirli özellikler görülmektedir. Resimler, onların dünyayı nasıl algıladığını anlamamıza yardımcı olmaktadır. Çocukların iç dünyaları, duygu ve düşünceleri resimlerde kendini göstermektedir. Küçük yaşlarda gerçeklik yerine semboller tercih edilmektedir. Renk seçimleri kişiseldir ve genellikle duygulara göre renk seçimi yapılmaktadır. Çocuklar, hayal dünyalarını yansıtarak benzersiz resimler çizmektedirler.

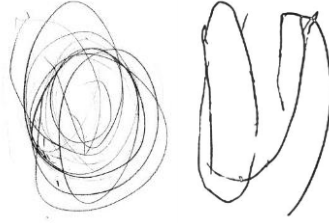
2.2.1. Resimde Kullanılan Çizgilerin Gelişim Evreleri

Resimde kullanılan çizgilerin gelişim evreleri, çocukların motor ve bilişsel becerilerinin gelişimiyle paralel olarak farklı aşamalarda görülmektedir. İlk evre, karalama dönemi (2-4 yaş) olup; bu dönemde çocuklar, rastgele ve kontrolsüz çizgiler çizmektedir. Bu çizgiler, genellikle anlamlı olmayıp; motor becerilerin gelişmesine

yöneliktir. Şema öncesi dönem (4-7 yaş), çocukların basit figürler çizmeye başladığı evredir. “Çöp adam” figürleri ve temel semboller bu dönemde ortaya çıkmaya başlamaktadır. Çocuklar, ayrıca çizimlerinde daha cesur renk kullanmakta ve nesneleri temsil etmeye başlamaktadır. Şematik dönemde (7-9 yaş), çizimler daha düzenli hale gelmekte; nesneler mantıklı bir düzene göre çizilmekte ve perspektif algısı gelişmeye başlamaktadır. Bu evrede, çocuklar çizimlerinde daha fazla detay ve oran kullanmaktadır. Gerçekçi dönem (9-12 yaş), çocukların daha ayrıntılı ve gerçekçi çizimler yapmaya başladığı dönemdir. Çizimler, daha gelişmiş oranlar ve gölgelendirme teknikleri ile daha doğru hâle gelmektedir. Son olarak, gerçekçilik dönem (12 yaş ve üzeri), çocukların çizimlerinde kendi bireysel tarzlarını ve sanatsal yaklaşımlarını geliştirdiği evredir. Bu dönemde çizimler, estetik bir boyut kazanmakta ve çocuklar kendi duygularını yansıtmaya başlamaktadır (Lowenfeld & Brittain, 1987).

2.2.1.1. Karalama Dönemi (2-4 Yaş)

Karalama dönemi, çocukların resim yapmaya başladıkları ilk evredir ve genellikle 2-4 yaş aralığında görülmektedir. Bu dönemde çizimler, rastgele ve düzensiz gibi görünse de aslında çocuğun motor becerilerinin ve bilişsel gelişiminin önemli bir göstergesidir. Çocuk kalemi tutmaya ve kâğıt üzerinde iz bırakmaya odaklanmaktadır. Çizgiler düzensiz, dağınık ve bilinçsizdir. Zamanla çocuğun hareketleri daha kontrollü hale gelmekte ve çocuğun el-göz koordinasyon gelişimi devreye geçmektedir. Çocuk kalemlle hareket ettikçe, kaslarını ve el-göz koordinasyonunu geliştirmektedir. Başlangıçta geniş ve büyük hareketlerle izim yapan çocuk, zamanla daha kontrollü çizimler yapmaktadır. Çizimler, belirli bir nesneyi veya şekli temsil etmemektedir; ancak çocuk, zamanla karalamalarına anlam yüklemeye başlamaktadır. Çocuk, çizgilerini fark edince onlara isim vermeye başlamaktadır. “ Bu bir araba, bu bir ... ” gibi açıklamalar yapabilmektedir. Çizimler, soyut olmasına rağmen çocuk için anlam taşımaya başlamaktadır. Renk seçimleri bilinçsizdir; ancak zamanla belirli renkleri tercih edilmektedir. Gerçekçi renk kullanımından çok duygulara ve zevklere dayalı seçimler yapılmaktadır. Bu dönemde ebeveyn rolü çok önemlidir. Çocuğun özgürce karalama yapmasına izin vermek önemlidir. Çocuğu eleştirmek yerine cesaretlendirmek gerekir. Farklı malzemelerin (kalem, boya, pastel) sunulması, çocuğun çoğu şeyi keşfetmesine yardımcı olabilir. Karalama evresi, çocuğun yaratıcılığı ve motor becerileri için temel oluşturur ve ilerleyen yaşlarda daha bilinçli çizimlere zemin hazırlamaktadır (Aktaş, 2019).

Şekil 2. 27 aylık kız çocuğuna ait karalama örnekleri

Kaynak: Mazıoğlu, 2019, s. 24.

2.2.1.2. Şema Öncesi Dönem (4-7 Yaş)

Çocukların sanatsal ve bilişsel gelişim evrelerinden biri olan “şema öncesi dönem”, genellikle 4-7 yaş aralığında gerçekleşmektedir. Bu dönem, çocukların karalama dönemini tamamladıktan sonra daha anlamlı ve sembolik çizimler yapmaya başladığı bir aşamadır. Şema öncesi dönem, çocukların çizimlerinin daha anlamlı hale geldiği, ancak henüz gerçekçi oran ve detaylardan yoksun olduğu bir süreçtir. Bu dönemde çocuklar, çevrelerindeki nesneleri ve insanları temsil eden sembolik çizimler yapmaya başlamaktadır. Örneğin, bir insan figürü genellikle bir daire (kafa) ve çizgilerden (kollar ve bacaklar) oluşmaktadır (Piaget, 1951).

Çocukların çizimlerinde oranlar ve perspektif henüz gelişmediği için bir insan figürünün kafası, vücudundan daha büyük olabilmektedir (Kellogg, 1970). Bu süreçte çocuklar, belirli programlar (kalıp) geliştirmekte ve bu sistemleri tekrar tekrar kullanmaktadır. Örneğin, bir çocuk her zaman insan figürlerini eşit olarak çizabilmekte veya ev çizimlerinde benzer detaylar kullanabilmektedir. Şemalar, çocukların dünyayı anlamlandırma ve organize etme çabalarının bir yansımasıdır. Bu süreç, çocukların bilişsel gelişimlerini desteklemektedir (Gardner, 1980).

Çocuklar, renkleri gerçekçi bir şekilde kullanmak yerine duygusal veya keyfi bir şekilde seçebilmekte ve çizdikleri evi, ağaçları, çiçekleri istedikleri renklerde yapmaktadır. Örneğin bir ağacı pembe veya mavi renk ile yapabilmekte, çizimlerinde hayal güçlerini kullanmakta ve gerçek dünyayı kendi bakış açılarıyla yorumlamaktadırlar. Bu dönemde genellikle “çöp adam” olarak adlandırılan resimler çizilmektedir.

Bu dönemde çocuklar, genellikle resimlerinde gerçek renkler kullanırken, bazı çocuklar hayal güçleriyle renklendirme yapmaktadır. Çocuklar, sanat ve yaratıcılık açısından çoğunlukla yaşadıkları dönemin kültürel ve toplumsal özelliklerini yansıtmaktadır. Bununla birlikte, bazı çocuklar dönemin gerisinde kalırken, diğerleri akranlarına kıyasla daha ileri bir düzeyde yer almaktadır. Bu farklar, çocuğun gelişimsel

durumu, seçilen okulun konumu, ailelerin sosyo-ekonomik ve sosyo-kültürel statüleri ile eğitim seviyeleri gibi çeşitli faktörlerle açıklanmaktadır (Şener, 2018, s. 35).

Şekil 3. Şema öncesi dönem (4-7 yaş) çizim örneği

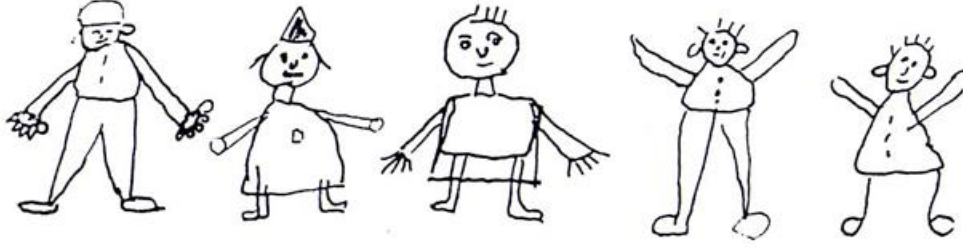
Kaynak: Batı, 2012, s. 31.

2.2.1.3. Şematik Dönem (7-9 Yaş)

Şematik dönemde çocuklar, çizimlerinde mekân ve zaman kavramlarını kullanmaya başlamaktadır. Bir manzara çiziminde gökyüzü, yer çizgisi ve nesneler arasındaki ilişkiler daha belirgin hale gelmektedir. Çocuklar, çizimlerinde hikâye anlatmaya başlamakta ve bazen aynı kâğıtta birçok hikâyeyi anlatmaktadır. Çocukların şematik dönemdeki çizimlerine müdahale edilmemeli ve özgürce ifade etmelerine izin verilmelidir. Bu süreç, çocukların yaratıcılıklarını ve özgüvenlerini desteklemektedir (Winner, 1982).

Çocuklar, renkleri daha gerçekçi kullanmaya başlamaktadır. Örneğin, gökyüzünü mavi, ağaçları yeşil renklerde yapmaktadır. Bununla birlikte, rengin seçimi hala duygusal veya keyfi olabilmektedir. Çocukların çizimlerinde detaylar artmaktadır. Örneğin, bir insan figüründe saç, göz, ağız gibi öğeler daha belirgin hale gelmektedir. Bu detaylar, onların gözlem becerilerinin geliştiğini göstermektedir (Arnheim, 1954).

Çocuklar, nesneleri gruplandırma ya da sıralama konusunda zorluk yaşayabilmektedir. Çocuklar, gözlemlerini, deneyimlerini ve duygusal tepkilerini birleştirerek dünyayı daha iyi anlamaya başlamaktadır; ancak, onların soyut ve mantıklı düşünme becerileri henüz gelişmemiştir, bu da onları bazen çelişkili düşünmeye yönlendirebilmektedir.

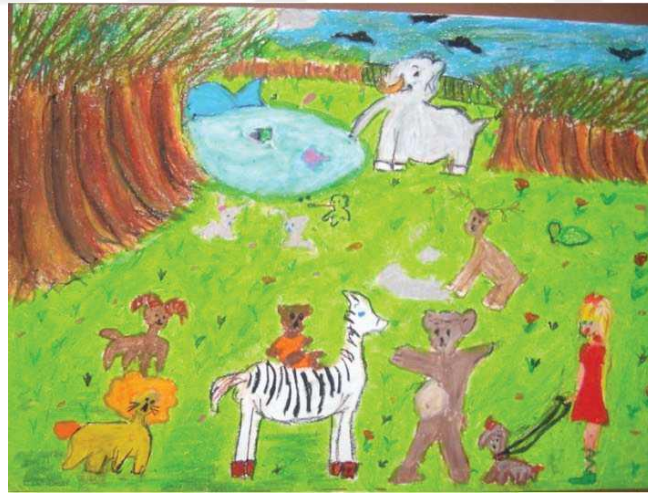

Şekil 4. Şematik dönem (7-9 yaş) çizim örneği.

Kaynak: Batı, 2012, s. 31.

2.2.1.4. Gerçekçilik Dönem (9-12 Yaş)

Gerçekçilik dönemi, çocukların sanatsal gelişiminde gözlem yapma ve nesneleri oldukları gibi resmetme çabasının arttığı bir evredir. Bu yaş aralığındaki çocuklar, çevrelerinde gördüklerini daha ayrıntılı ve gerçeğe uygun şekilde ifade etmeye çalışmaktadır. Çizimlerde oran-orantı, detay ve perspektif unsurları, daha belirgin hale gelmektedir. Figürler ve nesneler artık daha yapılandırılmış ve anlamlıdır; çizimler bilinçli planlamalara dayanmaktadır. Bu dönemdeki çocukların yaptığı çizimler daha gerçekçi bir boyut kazanmakta ve renkler gerçeğe uygun kullanılmaktadır (Malchiodi, 2013).

Şekil 5. Gerçekçilik dönem (10 yaş) çizim örneği.

Kaynak: Şahin, 2008; Göltaş, 2021, s. 28.

2.2.1.5. Doğalcılık (Mantık) Dönem (12-Üzeri)

Doğalcılık dönemi, çocukların sanatsal gelişim sürecinde gerçeklik algısının belirgin şekilde ortaya çıktığı bir evredir. Bu dönemde çocuklar, çevresindeki nesneleri

ve olayları daha gerçekçi bir bakış açısıyla değerlendirmeye başlamaktadır. Çocukların çizimlerinde oran-orantı, hacim, perspektif ve detayların arttığı görülmektedir. Figürler daha orantılı çizilirken, mekân kullanımı da gelişmektedir. Bu yaş grubundaki çocuklar, kendi sanat üretimlerini eleştirebilmekte ve başkalarının çalışmalarını da değerlendirebilmektedir.

Doğalcılık döneminde duygusal değişimlerin de etkisiyle çocukların sanatsal ifadelerinde bireysellik ve stil gelişmeye başlamaktadır. Gerçekçilik arayışı yoğunlaştıkça çocuklar gözlem yeteneklerini kullanarak çizimlerini geliştirmektedir. Bu süreçte çocuklar, sanat yoluyla kendi benliklerini ifade ederken çevresel ve toplumsal etkenlerden de etkilenmektedir (Lowenfeld & Brittain, 1987).

Bu dönemde öğretmenlerin ve ebeveynlerin, çocukların gelişen estetik algılarını desteklemesi; onları özgün düşünmeye ve yaratıcı üretilere teşvik etmesi önemlidir. Doğalcılık döneminde çocukların çizimlerinde hem zihinsel hem de duygusal olgunlaşma izlenebilmektedir.

Şekil 6. Doğalcılık (mantık) dönem (12-14 yaş) çizim örneği

Kaynak: Geçen, 2018, s. 28.

2.2.2. Resimde Kullanılan Renkler

Resimde kullanılan renkler, sanat ve psikoloji açısından çocukların bilişsel ve duygusal gelişimini anlamada önemli bir rol oynamaktadır. Özellikle şema önceki dönemde (4-7 yaş), çocukların renkleri kullanma yöntemleri dünyanın algısı hakkında ipuçları vermektedir. Çocuklar, genellikle şema sırasında sembolik ve duygusal anlamı geliştiren renkler kullanmaktadır. Örneğin, güçlü duyguları (öfke, heyecan) ifade etmek için genellikle kırmızı renk kullanılmaktadır. Mavi renk ise sakin ve barışla

ilişkilendirilmektedir. Bu süre zarfında, renk seçimi genellikle çocuğun mevcut ruh halini yansıtmaktadır. (Löffler, 1995). Bunun nedeni, çocukların soyut düşünme becerilerinin henüz geliştirilmemesidir. Başka bir deyişle, çocuklar iç dünyalarında duygularını ve hayal güçlerini ortaya çıkarmaya çalışmaktadır (Gardner, 1980).

Çeşitli kültürlerde, renkler cinsiyetle ilişkilendirilmiş olup, örneğin pembe genellikle kızlarla, mavi ise erkeklerle bağdaştırılmaktadır. Bu cinsiyetle bağlantılı renk tercihleri, çocukların sosyal gelişimlerini de yansıtan bir gösterge olabilir. Bu bağlamda, çocukların renk seçimi bazen içsel mantıkları doğrultusunda, bazen de tesadüfi olarak gerçekleşebilmektedir. Bu durum, onların bilişsel gelişim seviyelerini ve özgür düşünme becerilerini ortaya koymaktadır (Klein, 1993).

2.3. Tekstil Baskıcılığı ve Baskı Çeşitleri

Baskı, kumaş yüzeyinde belirli bir bölgenin renklendirilmesi ya da bölgesel renk aşındırması olarak tanımlanmaktadır. Baskı işleminde yalnızca desenin bulunduğu alanlar renklendirilmektedir. Dolayısıyla baskının karakteristik özelliği, tüm yüzeyin değil yalnızca desenin yer aldığı bölgelerin renklendirilmesine imkân tanınmasıdır.

Baskı, yalnızca estetik bir üretim alanı değil, aynı zamanda teknik bilgi, yaratıcılık ve sanatsal yetkinlik gerektiren dinamik bir disiplin olarak değerlendirilmektedir. Teknolojik ilerlemeler, tekstil alanında üretim süreçlerinden tasarıma, kullanılan tekniklerden uygulama yöntemlerine kadar geniş bir yelpazede dönüşüm yaşamıştır. Bu bağlamda; tasarımcılar sanat, tasarım ve teknolojiyi bütüncül bir yaklaşımla bir araya getirerek çağdaş eğilimlere uygun, yenilikçi baskı tasarımları geliştirmiştir. (Tecir, 2024, s. 28).

Tekstil baskıcılığı, kumaş yüzeyine desen, renk veya grafiklerin basılması sürecidir. Tekstil materyallerinin renklendirilmesinde kullanılan baskı, tarihsel olarak doğal boyalarla mağara duvarlarına el baskısı yapan ilk insanlardan günümüze kadar uzanan bir gelişim süreci geçirmiştir. Günümüzde ise çok renkli ve çeşitli baskı teknikleriyle uygulanan baskı, teknolojik ilerlemelerle birlikte sürekli olarak gelişmekte olup, bu evrimin hangi noktada sonlanacağı öngörülememektedir (Yıldırım, 2003).

Endüstri Devrimi, tekstil üretiminde köklü bir dönüşümün başlangıcını temsil etmektedir. Bu süreçte, geleneksel el baskısı ve el boyaması tekniklerine alternatif olarak mekanik üretim sistemleri ile kimyasal boyar maddeler kullanılmaya başlanmıştır. Mekanizasyon ve kimyasal yenilikler yalnızca üretim hızını ve verimliliği artırmakla

kalmamış, aynı zamanda görsel anlatım biçimlerini, estetik anlayışları ve üretim tekniklerini de yeniden tanımlamıştır. Böylece tekstil tasarımı ve üretimi, teknoloji çağının sunduğu olanaklarla daha geniş bir ifade alanına kavuşmuş ve geleneksel yöntemlerin ötesine geçen bir çeşitlilik kazanmıştır (Akbostancı, 2014, s. 31).

Tekstilde baskı çeşitleri, tarihsel süreçte farklı teknik ve araçların geliştirilmesiyle çeşitlenmiş, günümüzde hem geleneksel hem de modern yöntemlerle uygulanabilen bir üretim alanı hâline gelmiştir. Baskı teknikleri genel olarak geleneksel baskılar ve endüstriyel / modern baskılar olarak iki grupta incelenmektedir.

Geleneksel yöntemler arasında tahta kalıp baskı (block printing), kumaşın yüzeyine oyulmuş kalıplar aracılığıyla boyanın aktarılması esasına dayanır. Serigrafi (ipek baskı) ise desenin, şablon hâline getirilmiş bir ipek ya da sentetik örgü üzerinden geçirilecek boyar maddeyle yüzeye aktarılmasına dayalıdır. Gravür baskı ve taş baskı gibi yöntemler de özellikle desenin ayrıntılı biçimde işlenmesine olanak sağlamaktadır.

Endüstri Devrimi sonrasında gelişen rotasyon baskı, silindirler aracılığıyla sürekli desen aktarma olanağı sağlayarak büyük ölçekli üretimi mümkün kılmıştır. Günümüzde yaygın olarak kullanılan dijital tekstil baskısı ise bilgisayar destekli tasarım ve püskürtme teknolojisi sayesinde sınırsız renk, desen ve yüksek çözünürlük avantajı sunmaktadır.

2.3.1. El Baskıcılığı

El baskıcılığı, kumaş üzerine manuel olarak uygulanan baskı tekniklerini ifade etmektedir. Bu yöntem, genellikle geleneksel sanatlarda ve küçük ölçekli üretimlerde kullanılmaktadır. El baskıcılığında baskılar; şablonlar, tahta bloklar, metal kalıplar veya silindirler gibi araçlarla yapılmaktadır (Harrison & Larkin, 2003). El baskıcılığı, özellikle geleneksel tekstil ürünlerinin üretiminde, sanat galerilerinde veya lüks moda koleksiyonlarında tercih edilir. El baskıcılığında, desen veya tasarım elle uygulandığı için her baskı benzersizdir. Sanatsal özgürlük, el baskısının en önemli avantajlarından biridir; çünkü tasarımcılar ve sanatçılar, teknik sınırlamalardan bağımsız olarak yaratıcı ve yenilikçi işler ortaya koyabilirler. Bu nedenle, el baskıcılığı, sanatsal ve özgün tasarımlar yaratma amacı güden üreticiler tarafından tercih edilmektedir. Genellikle block printing veya batik gibi yöntemler de el baskıcılığı kategorisine girmektedir (Thomas, 2010).

Şekil 7. Baskı masası, boyama teknesi ve el baskıcılığı yapılmış yazma baskı
Kaynak: M. Ceranoğlu Terece Fotoğraf Koleksiyonu, 2017.

Şekil 8. Tahta kalıp örnekleri
Kaynak: M. Ceranoğlu Terece Fotoğraf Koleksiyonu, 2017.

Şekil 9. Kalıp ustası Yasemin Ertaşan

Kaynak: (Demirci, 2016, s. 68).

El baskıcılığı, büyük üretimlere kıyasla daha zaman alıcı ve maliyetli bir süreçtir ve belirli bir titizlik gerektirmektedir. El baskı teknikleri genellikle düşük tirajlı üretimler ve özel tasarımlar için kullanılmaktadır. Aynı zamanda, el baskıcılığı, tasarımların zenginliği ve detaylarıyla da öne çıkmaktadır (Bandy, 2015). Ancak bu yöntemin bazı sınırlamaları da bulunmaktadır. Büyük üretimlerde aynı deseni tekrar etmek zor olabilir ve üretim süresi daha uzun olacağı için maliyetler de artabilir. Bu durum, özellikle ticari üretimlerde büyük ölçekli baskı yöntemlerine yönelme gerekliliğini ortaya çıkarabilir (Harrison & Larkin, 2003).

2.3.2. Şablon Baskı / İpek Baskı / Filmdruck Baskı / Elek Baskı / Serigrafi Baskı

Şablon baskı; ipek baskı, filmdruck baskı, elek baskı, serigrafi baskı olarak da tanımlanmaktadır. Teknik, tekstil, sanayisinde, sanatlarında, grafik ve baskı resim sanatlarında, tasarımlarında kullanılan bir baskı tekniği olarak tanımlanabilir (Grabowski & Fick, 2012, s. 55-65; Erim, Gezicioğlu & Erim, 2019, s. 53). Şablon baskı, özgün baskı teknikleri içerisinde yer alan ve düz baskı yöntemleri arasında sanatçının kendini ifade edebileceği önemli bir tekniktir. Bu yöntem, özellikle kâğıt yüzeyine uygulanabilirliği sayesinde hem sanatsal hem de işlevsel yönü güçlü, pratik bir baskı tekniği olarak değerlendirilmektedir. Sanatçı, kendi tasarımını fiziksel bir şablona dönüştürmek

amacıyla, kâğıdın belirli yüzeylerini kesme ya da oyma işlemleri ile kalıp oluşturarak baskı sürecine başlamaktadır (Erdal, 2018, s. 14).

Şablon baskıda, belirli bir deseni oluşturmak için kullanılan şablonlar, genellikle metal, plastik veya ince kumaşlardan yapılmaktadır. Şablon baskı, bir yüzeye mürekkep veya boya uygulamak için şablonun açık alanlarından geçmesini sağlamaktadır. Bu yöntem, özellikle serigrafi (ekran baskı) gibi tekniklerle özdeşleşmiştir ve geniş üretimlerde kullanılan popüler bir tekniktir (Harrison & Larkin, 2003).

Şekil 10. Kâğıttan yapılmış şablon örneği

Kaynak: (Erdal, 2018, s. 16).

Özellikle aynı desenin çok sayıda baskısının yapılacağı durumlarda, daha dayanıklı ve uzun ömürlü şablonlar elde edebilmek amacıyla farklı malzemeler tercih edilebilmektedir (Buyurgan & Buyurgan, 2012, s. 298).

Şablon baskı tekniği, hem sanatsal üretim süreçlerinde hem de eğitim amaçlı uygulamalarda yaygın olarak kullanılmaktadır. Uygulama kolaylığı, düşük maliyetli olması ve çoklu üretime olanak tanınması gibi nedenlerle, özellikle giriş düzeyinde baskı çalışmaları için tercih edilen yöntemlerden biridir. Bu baskı, özellikle grafik tasarım, tekstil ve sokak sanatı gibi alanlarda yaygın olarak kullanılmaktadır. Düşük maliyetli ekipman gereksinimi ve kolay uygulanabilirliği sayesinde, hem amatör hem de profesyonel kullanıcılar tarafından tercih edilmektedir. Şablonun yeniden kullanılabilir olması, bu yöntemin sürdürülebilirliğini artıran bir diğer unsurdur.

Şablon baskı, büyük üretim serileri için oldukça verimli bir çözüm sunmaktadır; ancak, karmaşık desenler ve renk geçişleri açısından şablon baskı sınırlı olabilmektedir (Bandy, 2015).

2.3.3. Rotasyon Baskı

Rotasyon baskı, son elli yıl içerisinde özellikle orta ve büyük ölçekli tekstil sanayi işletmeleri tarafından sıklıkla tercih edilen klasik emprime baskı yöntemlerinden biridir. Bu yöntemin en önemli avantajı, yüksek metrajlı üretim kapasitesine sahip olmasının yanı sıra, reaktif, pigment, ronjan, dispers ve asit boyaları gibi neredeyse tüm boya gruplarıyla uyumlu çalışabilmesidir. Bu özelliği sayesinde tekstil sektöründe “metraj baskı” olarak da adlandırılmaktadır (Yıldız, 2019, s. 16).

Rotasyon baskı, tekstil endüstrisinde yaygın olarak kullanılan, sürekli üretime olanak tanıyan ve yüksek baskı kalitesi sağlayan gelişmiş bir baskı tekniğidir. Bu yöntem, silindir baskı tekniğinin kesintisiz üretim avantajı ile düz film baskı yönteminin desen hassasiyetini bir araya getirmektedir. Uygulama sürecinde, baskıya uygun tekstil yüzeyi geniş bir taşıyıcı battaniye (blanket) üzerine serilerek, delikli metal silindir şeklindeki şablonların altından geçecek şekilde sürekli hareket ettirilmektedir. Silindirik şablonların iç kısmında bulunan rakle aracılığıyla baskı patı, silindirin yüzeyindeki mikro deliklerden geçirilerek doğrudan kumaşa transfer edilmektedir. Bu yapı, desenin homojen bir şekilde yüzeye aktarılmasını sağlamakta ve üretim sürecinde yüksek hız ile tekrarlanabilirliği mümkün kılmaktadır. Rotasyon baskı yöntemi, özellikle çok renkli, detaylı ve tekrarlı desenlerin endüstriyel ölçekte basımında tercih edilmekte olup, yüksek üretim kapasitesi, otomasyon uyumluluğu ve düşük iş gücü maliyeti gibi avantajlarıyla dikkat çekmektedir. Ayrıca, kullanılan şablonların değiştirilerek farklı desenlerin uygulanabilmesi, yöntemin esnekliğini artıran önemli bir unsurdur (Uygur & Yüksel, 2013, s. 15).

Rotasyon baskı yöntemi, genellikle moda endüstrisi, ev tekstili ve diğer yüksek hacimli üretimlerde kullanılmaktadır. Rotasyon baskının avantajı, desenin sürekli olarak yüksek hızda basılabilmesi ve uzun süreli üretimlerde bile tutarlı baskı sonuçları elde edilmesidir; ancak, daha karmaşık tasarımlar ve ince detaylar için rotasyon baskı bazı sınırlamalara sahip olabilir, çünkü desenlerin netliği ve doğruluğu, baskı silindiri ile doğrudan ilişkilidir (Harrison & Larkin, 2003). Rotasyon baskının dezavantajlarından biri, yüksek başlangıç maliyetleri olabilir, çünkü baskı silindiri ve ekipman oldukça pahalıdır (Thomas, 2010).

Şekil 11. Rotasyon baskı makinesi

Kaynak: <https://textilelearner.net/rotary-screen-printing-advantages-and-disadvantages/>, Erişim Tarihi: 16.01.2025.

Şekil 12. Rotasyon baskı örneği

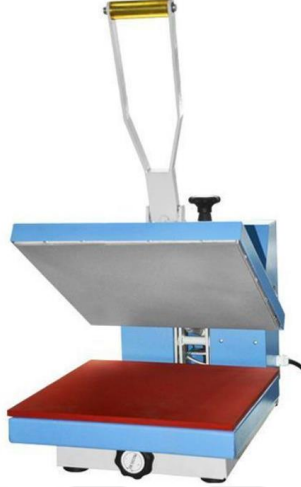
Kaynak: <https://tekstilsayfasi.blogspot.com/2020/12/rotasyon-film-baski-rotasyon-serigrafii.html>, Erişim Tarihi: 16.01.2025.

2.3.4. Transfer Baskı

Transfer baskı, bir desenin öncelikle tekstil dışı bir yüzeye (genellikle transfer kâğıdına) basılması ve ardından özel işlemlerle bu desenin tekstil yüzeyine aktarılması esasına dayanan bir baskı yöntemidir (İşmal & Yıldırım, 2012, s. 144).

Transfer baskı, hem doğal hem de sentetik lif içeren tekstil ürünleri için uygundur. Transfer baskı, tekstil yüzeylerine desen uygulamak amacıyla kullanılan dolaylı bir baskı yöntemidir. Bu teknikte, baskı deseni öncelikle özel bir transfer kâğıdına basılmaktadır.

Ardından, bu kâğıt ile baskı yapılacak kumaş, yüzeyleri birebir temas edecek şekilde üst üste yerleştirilerek kalender veya pres makinelerine alınmaktadır. Isı ve basınç uygulanması sonucunda, kâğıt üzerindeki boya kumaş yüzeyine transfer edilmektedir.

Şekil 13. Transfer Baskı Presi

Kaynak: [https://www.sevmak.com.tr/max-transfer-baski-presi-manuel-](https://www.sevmak.com.tr/max-transfer-baski-presi-manuel-38x38?srsId=AfmBOoooAhdO75leq_W4ptNvQxf_C_q7dGvc7KMpNGRjO_U4kIEZ)

38x38?srsId=AfmBOoooAhdO75leq_W4ptNvQxf_C_q7dGvc7KMpNGRjO_U4kIEZ

ItDB, Erişim Tarihi: 27.09.2024.

Şekil 14. Parça & metraj kumaş kâğıt transfer baskı sublimasyon kalender makinesi

Kaynak: [https://turalmakina.com.tr/tr-49-TC-320-PARCA-METRAJ-KUMAS-KAGIT-](https://turalmakina.com.tr/tr-49-TC-320-PARCA-METRAJ-KUMAS-KAGIT-TRANSFER-SUBLIMASYON--BASKI--KALENDER-MAKINASI.html)

TRANSFER-SUBLIMASYON--BASKI--KALENDER-MAKINASI.html, Erişim

Tarihi: 27.09.2024.

Şekil 15. Özel bir transfer kâğıdı ve transfer baskı uygulanmış tekstil parçası

Kaynak: <https://www.gorselsanatlarakademisi.com/dtf-transfer-baski-nedir-ve-nasil-yapilir/>, Erişim Tarihi: 13.08.2024.

Transfer işleminin temel prensibi; kıvam artırıcı ve bağlayıcı maddelerle formüle edilen boyanın, yüksek sıcaklık etkisiyle buharlaşması ya da süblimleşmesi ve bu buhar hâlindeki boyanın kumaş yüzeyine geçmesidir. Bu geçiş yalnızca belirli sıcaklık aralıklarında gerçekleşmektedir. Genellikle transfer işlemi, 150°C ile 220°C arasındaki sıcaklıklarda uygulanmaktadır. Sıcaklık, basınç ve temas süresi, desenin kalitesi, renk yoğunluğu ve kumaş cinsi üzerinde doğrudan etkili parametrelerdir (Gürcüm, 2010, s. 470).

Bu yöntem, yüksek çözünürlükte tasarımlar ve fotoğraf baskıları için oldukça uygundur, çünkü tasarımlar net ve detaylı bir şekilde aktarılabilir. Transfer baskının bir diğer avantajı, düşük tirajlı üretimlerde ve kişiselleştirilmiş ürünlerde oldukça verimli olmasıdır. Çünkü her baskı işlemi için ayrı ayrı transfer kâğıtları kullanılabilir ve tasarımlar kolayca değiştirilebilir. Ayrıca, baskı makineleri genellikle kompakt ve kullanıcı dostudur, bu da küçük işletmeler için cazip bir seçenek sunmaktadır (Bandy, 2015); ancak, transfer baskı da bazı sınırlamalara sahiptir. Özellikle, doğal kumaşlarda (pamuk gibi) yapılan transfer baskılar genellikle daha düşük dayanıklılığa sahip olabilir. Ayrıca, baskı sırasında kullanılan yüksek sıcaklıklar, bazı kumaş türlerinde deformasyona neden olabilir (Harrison & Larkin, 2003). Yine de, transfer baskı yöntemi, renkli ve özelleştirilmiş tasarımların hızlı ve uygun maliyetle üretilmesini sağlayan bir yöntem olarak yaygın olarak kullanılmaktadır.

2.3.5. Dijital Baskı

Dijital baskı, bilgisayar ortamında tasarlanan bir görüntünün doğrudan kumaşa basılması işlemidir. Bu süreçte, tasarım dijital olarak yazıcıya aktarılmakta ve baskılar,

her biri özgün tasarımlar olacak şekilde yapılabilmektedir. Dijital baskı, özellikle karmaşık renk geçişlerini, detayları ve küçük ayrıntıları daha hassas bir şekilde aktarmaktadır (Bandy, 2015). Ayrıca, bu yöntem düşük tirajlı üretimlere olanak tanımakta ve özelleştirilmiş tasarımlar için oldukça uygundur (Möller, 2012).

Günümüzde, hızla değişen moda trendlerinin etkisiyle tekstil sektöründe en çok tercih edilen baskı yöntemlerinden biri haline gelmektedir. Kısa metrajlı üretimlere son derece uygun olan dijital baskı, yüksek baskı kalitesi sunmasının yanı sıra çevre dostu yapısıyla da öne çıkmaktadır. Geleneksel baskı yöntemlerine kıyasla dijital baskı, yaklaşık %95 oranında daha az su ve %30 oranında daha az elektrik kullanarak önemli ölçüde enerji ve kaynak tasarrufu sağlamaktadır (Kadem & Özdemir, 2024, s. 889).

Bu yöntem, yenilikçi tasarımlar ve çok renkli desenler için ideal bir çözüm sunmaktadır; çünkü tasarımlar, dijital ortamda oluşturulduğu için çok detaylı ve karmaşık olabilmektedir (Harrison & Larkin, 2003). Dijital baskı, daha önce sadece sentetik kumaşlar üzerinde yapılabilirken, günümüzde gelişen teknoloji sayesinde, pamuk ve doğal kumaşlar gibi farklı yüzeylere de uygulanabilmektedir (Thomas, 2010); ancak dijital baskının bazı sınırlamaları bulunmaktadır. En büyük dezavantajlarından biri, büyük ölçekli üretimlerde üretim hızı ve maliyet açısından geleneksel baskı tekniklerine göre geride kalmasıdır. Ayrıca, yıkama dayanıklılığı ve renklerin kalıcılığı konusunda, bazı dijital baskı yöntemleri geleneksel baskılara kıyasla daha düşük performans gösterebilir (Harrison & Larkin, 2003).

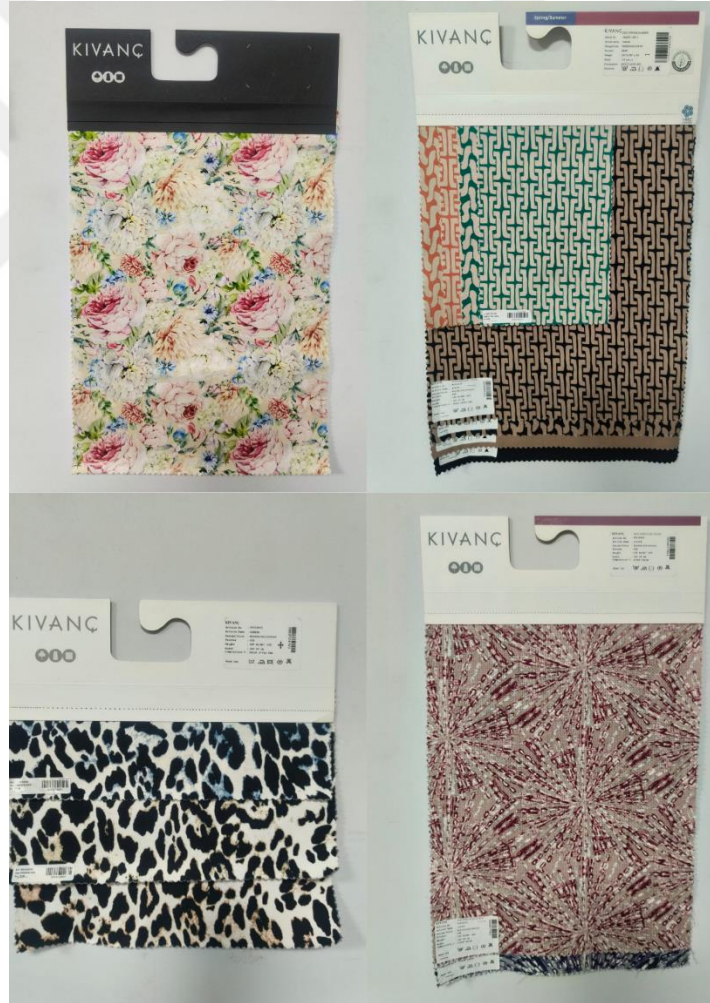
Şekil 16. Dijital baskı makinesi

Kaynak: D. Karcı Fotoğraf Koleksiyonu, 2025.

Şekil 17. Dijital baskı makinesinde kullanılan reaktif boyalar

Kaynak: D. Karcı Fotoğraf Koleksiyonu, 2025.

Şekil 18. Dijital baskı uygulanmış kumaş örnekleri

Kaynak: D. Karcı Fotoğraf Koleksiyonu, 2025.

2.4. Çocuk Giysi Tasarım Özellikleri ve Tasarım Süreçleri

Çocuk giyimi, yaklaşık 16 yaşına kadar olan çocuklar için tasarlanmış giysilerden oluşmaktadır. Başlıca segmentler; bebek giyimi (bebeklerden 2 yaş altı çocuklara kadar) kız çocuk giyimi (2-16 yaş) ve erkek çocuk giyimi (2-16 yaş) şeklindedir. Çocuk giyimindeki bedenler, pek çok faktöre bağlı olarak ülkeler, hatta şehirlere göre farklılık göstermektedir.

19. yüzyılın sonlarına kadar çocuk giyimleri, büyük ölçüde yetişkin giyiminin küçültülmüş birer versiyonu niteliğinde olup, çoğunlukla yetişkin giysilerinin uyarlanması yoluyla üretilmiştir. Bu dönemde çocuk giysilerinin üretimi, aile bireylerinin el emeği ya da terzilerin çalışmaları ile sınırlı kalmıştır. Çocuk giyimine yönelik kitlesel üretim, 1870’li yıllarda ortaya çıkmakla birlikte oldukça sınırlı kapsamda ve basit düzeyde gerçekleşmiştir. 1920’li yıllardan itibaren hazır giyim sektörünün gelişmesiyle birlikte çocuk giysisi tasarımı çalışmaları önem kazanmış ve özellikle orta ve yüksek gelir gruplarına mensup ailelerin ilgisini çekmiştir (Tate, 1989, s. 281).

20. yüzyılın başlarına gelindiğinde çocuk giyimi alanında belirgin bir değişim süreci yaşanmıştır. Sanayileşme ve kentleşmenin ivme kazanmasıyla birlikte çocuk işçiliğinin azalması, çocukların oyun ve eğitim temelli bir yaşam biçimine yönelmelerine zemin hazırlamıştır. Bu toplumsal dönüşüm, giysi tasarımında da etkili olmuş ve çocuklara özel tasarımların ortaya çıkmasına yol açmıştır. Bu dönemde işlevsellik, rahatlık ve kullanım kolaylığı çocuk giysilerinin temel tasarım ilkeleri arasında yer almaya başlamıştır. Özellikle 1920’li yıllardan itibaren çocuk giysilerinde yalnızca görsel estetik değil, aynı zamanda beden gelişimini destekleyen, hareket özgürlüğü sunan ve günlük yaşama uyum sağlayan tasarım anlayışları öne çıkmıştır. Böylelikle çocuk giysileri, modanın yalnızca yansımaları olmaktan çıkarak, çocukların aktif yaşam tarzlarını destekleyen kumaş, kesim ve kullanım özellikleriyle yeni bir boyut kazanmıştır (Jones, 2013; Bul, 2024, s. 27).

Çocuk giyimleri, günümüzde yetişkin giyim ürünleri kadar önem taşıyan bir alan haline gelmiştir. Çocuk giysilerinin tasarım sürecinde yalnızca estetik kaygılar değil, aynı zamanda çocukların fiziksel, bilişsel ve duygusal gelişim süreçleri de dikkate alınmalıdır. Çocukların sürekli hareket halinde olmaları, büyüme hızlarının yüksek olması ve öğrenme süreçlerinin devam etmesi, giysi tasarımında belirli sınırlamalar getirmektedir. Bu doğrultuda sağlık, güvenlik, konfor ve hareket kolaylığı çocuk giyiminde temel kriterler arasında yer almaktadır. Ayrıca bir giysinin çocuğa uygunluğu; kullanılan

kumaşın yapısı, giysinin ölçüleri, düğme, fermuar, kurdele gibi tamamlayıcı unsurların güvenliği, tasarım özellikleri ve iklim koşullarına uygunluğu açısından değerlendirilmektedir (Örün, 2015, s. 43).

Günümüzde çocuk giyimi, yalnızca fonksiyonel bir unsur olmanın ötesinde, modanın ve tüketim kültürünün de etkisiyle sosyal kimlik ve estetik algıların bir parçası haline gelmiştir. Bu nedenle çocuk giyimi; tekstil tasarımı, ergonomi, psikoloji, sosyoloji ve ekonomi gibi farklı disiplinlerle ilişkili çok boyutlu bir alan olarak değerlendirilmektedir (Ünver, 2012).

Çocuk giyim, birçok markanın güçlü moda etkilerine sahip olduğu son derece rekabetçi bir pazardır. Çocuk giyiminde uzmanlaşmış birçok küçük bağımsız perakendeci bulunmaktadır; ancak büyük perakendecilerin çoğu artık bu alana girerek aktif giyim, günlük giyim, spor giyim, parti kıyafetleri, okul üniformaları ve ayrıca özel markalı giysiler üretmektedir.

Çocuk giysi tasarımı, yetişkin modasından farklı olarak yalnızca estetik değil, aynı zamanda fonksiyonellik, güvenlik ve ergonomi gibi temel faktörleri de içermektedir. Çocukların yaş gruplarına, gelişim evrelerine ve fiziksel özelliklerine uygun giysi tasarımı, onların hareket özgürlüğünü desteklemeli, hassas cilt yapısını gözetmeli ve günlük aktivitelerini kolaylaştırmalıdır. Bu nedenle çocuk giysilerinde kullanılan malzemelerin yumuşak, nefes alabilir olması önemlidir.

Çocuk ürünleri, fiziksel ve psikolojik ihtiyaçları karşılamak üzere tasarlanmalıdır. Çocukların dikkatini çekmek için yeni şekiller ve benzersiz görünümle çocukların gerçek ihtiyaçları göz önüne alınmalıdır (Riddle & Köksal, 2007). Karmaşık giyim tasarımları görsel yorgunluğa neden olabilir. Çocuk giyim tasarımı, basit ve esnek bir stil benimsemeli ve çocuklarda estetik bilinci geliştirmelidir (Shaharuddin & Jail, 2021, s. 36).

Tasarım sürecinde ilk adım, hedef yaş grubunun belirlenmesidir. Bebek, okul öncesi, ilkökul ve ergenlik dönemi çocukları için giysi ihtiyaçları farklılık göstermektedir. Örneğin, bebek giysilerinde güvenlik ön plandayken (küçük parça, düğme veya fermuar gibi yutulabilir detaylardan kaçınılmalıdır), okul çağındaki çocuklarda dayanıklılık ve rahatlık öne çıkmaktadır. Renk, desen ve figür seçimi de çocuk giysisi tasarımında önemli rol oynamaktadır. Canlı renkler ve eğlenceli desenler çocukların ilgisini çekerken, aynı zamanda onların duygusal gelişimine de katkı sağlayabilmektedir.

Şekil 19. Günümüz kız çocuğu giysi tasarım örneği

Kaynak: <https://ckcpatterns.com/tunisias-kids.html>, Erişim Tarihi: 01.04.2025.

Şekil 20. Günümüz çocuk giysi tasarım örnekleri

Kaynak: <https://www.elsima.com/elsima>, Erişim Tarihi: 03.09.2024.

2.4.1. Çocuk Giysilerinde Kullanılan Kumaşlar ve Özellikleri

Çocuk giysilerinde kullanılan kumaşlar, çocukların hassas cilt yapısı, hareketli yaşam tarzı ve hızlı büyüme süreçleri dikkate alınarak firmalar tarafından seçilmektedir. Kumaşların çocukların bilişsel gelişimlerine ve ilgili aktivitelerine uygun olup olmadığını bilmek önemlidir. Çocuklara yönelik kumaşlarda öncelik; sağlık, konfor, nefes alabilirlik, esneklik ve dayanıklılık olmaktadır. Aynı zamanda kolay yıkanabilirlik ve deformasyona karşı direnç gibi pratiklik sağlayan özellikler de önem taşımaktadır.

Çocuklar için en uygun kumaş türleri şunlardır: poplin, batist, pamuklu kanvas, patiska, denim, perkal, madras pamuğu, plumetis, organze, dimi, vual; örgü kumaşlarda pamuklu jarse, jarse, interlok, sweatshirt polar; havlu kumaşlarda kadife, fitilli kadife, şönil, havlu, streç havlu, flanel ve çift taraflı kumaş (Donnanno, 2018, s. 11).

Çocuk giysilerinde pamuk, en yaygın kullanılan doğal elyafıdır. Cilt dostu olması, nem emici yapısı ve nefes alabilirliği ile bebek ve çocuk kıyafetleri için ideal bir tercih olmasının yanı sıra, Anti-alerjik özelliği sayesinde hassas ciltlerde tahrişe neden olmamaktadır (Tunalı, 2018). Kimyasal madde içermeyen, doğal yollarla üretilen organik pamuk kumaşlar; bebek ve küçük çocuk giysilerinde giderek daha fazla tercih edilmektedir. Alerji riskini en aza indirmektedir. Pamuklu gurubuna giren penye ve interlok kumaşlar esneklik ve yumuşaklık açısından oldukça konforludur. Hareket özgürlüğü sağlamak ve çocukların spor kıyafetleri ve günlük giysilerinde tercih edilmektedir (Ertürk, 2015).

Çocuk giyim markaları, üretim aşamasında genellikle organik pamuğun yanı sıra bambu lifleri ile üretilmiş kumaşları kullanmaktadır. Bambu kumaşlar, teri emmekte ve vücudun hava almasını sağlamaktadır (Ayakdaş, 2023, s. 2985).

Kadife kumaşlar daha çok soğuk havalarda sıcaklık sağlayan, yumuşak ve dokulu kumaşlardır. Çocuklarda daha çok dış giyim ve pijamalarda tercih edilmektedir (Karagülle, 2019). Denim (Kot Kumaş) daha büyük yaş gruplarında tercih edilmektedir. Daha dayanıklı ve esnek denimler çocuklarda hareket kolaylığı sağlamaktadır. Sentetik kumaşlar ise ütü kolaylığı sağlamaktadır; ancak iç giyimlerde kesinlikle çocuklara önerilmemektedir. Daha çok su geçirmez dış giysilerde kullanılmaktadır (Ünal, 2016). Esneklik açısından çocuklar için likralı kumaşlar genellikle pamukla karıştırılarak kullanılmaktadır.

Şekil 21. Sol: Tuc Tuc Markasına ait parlak baskılı, çizgiler ve kot kumaşlar
Kaynak: (Brown, 2010, s. 16).

2.4.2. Çocuk Giysileri Kesim ve Model Özellikleri

Çocuk giysilerinin kesim ve model özellikleri, çocukların yaş, cinsiyet, gelişim dönemi ve günlük yaşam ihtiyaçlarına göre belirlenmektedir. Tasarımlar yapılırken çocukların anatomik yapıları, hareket özgürlüğü gereksinimleri, psikolojik eğilimleri ve güvenlik unsurları göz önünde bulundurulmalıdır.

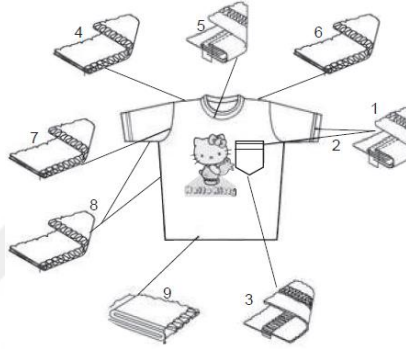
Çocuk giyiminin yapısı, yetişkin giyiminin yapısından çok farklı değildir. Farklar, bedenler arasındaki ölçü sapmalarındadır. Çocuk giyim bedenleri sisteminin geliştirilmesi, çocukların fiziksel gelişimi ve cinsiyetine bağlıdır.

Çocuklar vücut hareketini sınırlayan kıyafetler giydiklerinde kendilerini rahatsız hissederler. Çok küçük veya çok büyük kıyafetler vücut hareketini engelleyebilir ve herhangi bir aktiviteyi gerçekleştirirken engel olabilir.

Çocuk giysilerinde kesimlerin vücut hatlarını sıkmayan, esnek hareketlere olanak tanıyan şekilde yapılması gereklidir. Rahatlık sağlayan bol kalıplar, elastik bel bantları, geniş kol ve paçalar tercih edilmektedir. Ayrıca yaş gruplarına uygun beden ölçüleri standartlara dayalı olarak belirlenmektedir (Tunalı, 2018).

hareketliliğe maruz kaldığından, dikişlerin sökülmemesi ve formunu koruması gerekmektedir (Kılınç, 2002, s. 120).

Çocuk giysileri temel dikim teknikleri arasında düz dikiş, overlok, biye ile temizleme, pervaz uygulamaları ve lastik geçirme gibi işlemler yer almaktadır (Donnanno, 2018, s. 17-21). Özellikle bebek ve küçük yaş grubu çocuklara yönelik giysilerde, sert dikişler, kalın dikiş yerleri ya da cilde zarar verebilecek detaylardan kaçınılmalıdır. Ayrıca çitçit, fermuar ve düğme gibi aksesuarların sağlam şekilde monte edilmesi ve güvenlik açısından dikkatli seçilmesi gerekir (Yenibaş, 2008, s. 72; Yılmaz, 2021, s. 75).

Şekil 23. Çocuk T-Shirt'ü nde uygulanan dikiş çeşitleri

Kaynak: (Donnanno, 2018, s. 125).

Dikim sırasında çocuk giysilerine uygun olarak kullanılan iplik türleri genellikle yumuşak yapıda ve esnek olmalıdır. Aksi takdirde dikiş bölgelerinde tahrişe neden olabilir. Aynı zamanda çocuk giysilerinde dikişin esnekliği kadar sağlamlığı da önemlidir. Örneğin, hareketli çocuklar için üretilen eşofman altlarında kullanılan lastikli bel bantları ya da esnek dikiş teknikleri çocukların rahatlığını artırmaktadır.

2.4.4. Çocuk Giysileri Süsleme Özellikleri

Çocuk giyiminde kullanılan süsleme unsurları, çocuk psikolojisi açısından dikkate değer bir öneme sahiptir. Süslemelerin, çocuğun yaşı, kullanılan kumaşın özellikleri ve modelin yapısına uygun biçimde tasarlanması gerekmektedir. Ayrıca süsleme seçiminde; çocuğun yaşı ve cinsiyeti, kullanılan materyallerin yıkanabilir ve dayanıklı olması, ekonomik açıdan erişilebilirliği, aşırı el emeği gerektirmemesi, çocuğun estetik algısını geliştirecek nitelikte bulunması ve özgünlük taşıması gibi ölçütler üzerinde durulması gerekmektedir (Şener, 2004, s. 14).

Süsleme uygulamaları; aplike, nakış, baskı, kurdele, firfır, boncuk, düğme gibi

çeşitli malzemeler ve tekniklerle yapılabilir. Özellikle kız çocuk giysilerinde fırır, tül detayları, pastel tonlarda aplikeler sıklıkla tercih edilirken; erkek çocuk giysilerinde daha çok desenli baskılar, hayvan figürleri ve araç temalı motifler ön plandadır. Ancak son yıllarda cinsiyete dayalı kalıplar azalmakta ve uniseks süsleme anlayışı daha yaygın hale gelmektedir.

Şekil 24. Aplike tekniği ve hazır malzeme ile süslemiş kız çocuğu elbisesi

Kaynak: (Singer Dikiş Ansiklopedisi, 1992, s. 190).

Şekil 25. Baskı ve nakış ile süslemiş erkek çocuğu tulumu

Kaynak: M. Ceranoğlu Terece Fotoğraf Koleksiyonu, 2025.

Şekil 26. Hazır materyal ile süslenmiş kız çocuğu giysisi

Kaynak: D. Karcı Fotoğraf Koleksiyonu, 2025.

Şekil 27. Dikiş tekniği ve hazır materyal ile süslenmiş kız çocuğu giysisi

Kaynak: (Singer Dikiş Ansiklopedisi, 1992, s. 162).

Şekil 28. Kapitone ile süslenmiş erkek salopeti

Kaynak: (Singer Dikiş Ansiklopedisi, 1992, s. 153).

Çocuk giysilerinde süsleme unsurları, sadece estetik değil; aynı zamanda çocuğun yaş grubu, cinsiyeti, kullanım amacı ve psikolojik gelişimi açısından da önem taşımaktadır. Bebek ve küçük yaş grubu çocuklara yönelik giysilerde süslemelerde kullanılan malzemelerin güvenli olması büyük önem taşımaktadır. Yutulabilir küçük aksesuarlar (boncuk, düğme, metal parça vb.) tehlike arz ettiğinden dolayı bu yaş

grubunda genellikle nakış, yumuşak aplike ya da kumaş baskı gibi düz süsleme teknikleri tercih edilmelidir. Ayrıca süslemelerin işlevsellik açısından da değerlendirildiği görülmektedir. Örneğin bazı aplikeler aynı zamanda cep görevi görebilirken, baskılar giysi üzerindeki kirleri gizleme gibi pratik katkılar sunabilir.

Moda ve trendlerin çocuk giyimindeki etkisiyle birlikte, tematik süslemeler (çizgi film karakterleri, süper kahramanlar, mevsimsel figürler vb.) de oldukça yaygınlaşmıştır. Bu süslemeler yalnızca görsel değil, aynı zamanda pazarlama stratejisi olarak da kullanılmaktadır (Kuru & Çeğindir, 2001, s. 6).

BÖLÜM III

YÖNTEM

Çizgi gelişim evrelerine göre şema öncesi (4-7 yaş) ve şematik (7-9 yaş) dönemlerdeki çocukların duygu ve düşünceleri yansıtan renk, çizgi, şekil, desen ve anlatımsallığın tekstil ve moda tasarımında kullanılabilirliğinin belirlenmesine yönelik araştırmanın yöntemi, materyali, evren ve örnekleme, veri toplama tekniği, veri çözümleme tekniği ve verilerin analizi ile ilgili bilgiler aşağıda açıklanmıştır:

3.1. Araştırmanın Yöntemi

Araştırmada ilk olarak betimsel yöntem kullanılarak literatür taraması yapılmıştır. Araştırmada ayrıca uygulamaya dayalı araştırma yöntemi kullanılmış ve çizgi gelişim evrelerine göre şema öncesi (4-7 yaş) ve şematik (7-9 yaş) dönemlerdeki çocukların iç dünyasında yaşadıkları duygu ve düşünceleri yansıtan renk, çizgi, şekil, desen ve anlatımsallık kumaş ve giysi tasarımlarına dönüştürülmüştür.

Araştırma kapsamında; çizgi gelişim evrelerine göre şema öncesi (4-7 yaş) ve şematik (7-9 yaş) dönemlerdeki çocuklara uygun bir resim yapılabilecek hikâye konusu pedagog eşliğinde hazırlanmıştır. Konunun çocuklar tarafından resmedilebilmesi için şema öncesi (4-7 yaş) dönem için bir anaokulu; şematik (7-9 yaş) dönem için bir ilkokul, Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) tarafından belirlenmiştir. Anaokulu ve ilkokulun belirlenebilmesi için MEB Araştırma Uygulama İzinleri Başvuru ve Değerlendirme Sistemi'ne; Tez Önerisi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulu Kararı, Etik Kuruldan Alınan Onay Belgesi (Ek 1), Araştırma Uygulama İzni Başvuru Taahhütnamesi (Ek 2), Ayrıntılı Bilgilendirme ve Gönüllü Katılım Formu (Ek 3), Veli Onam Formu 1 - 2 (Ek 4 - 5) belgeleri yüklenmiştir.

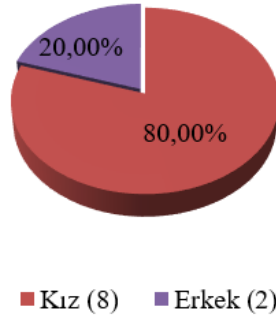
MEB, şema öncesi dönem (4-7 Yaş) için Adana Seyhan ilçesine bağlı Gülen Yüzler Anaokulu'nda; şematik dönem (7-9 Yaş) için Adnan Menderes İlköğretim Okulu'nda uygulama yapılmasına izin vermiştir. Her iki okulda da hangi sınıflarda ve tarihte resim yapılacağını okul yönetimi belirlemiştir. Çizgi gelişim evrelerine göre şema öncesi (4-7 yaş) ve şematik (7-9 yaş) dönemlerdeki çocukların yapmış olduğu resimlerdeki renkler, çizgiler, şekiller, desenler kumaş tasarımlarına yansıtılmıştır. Tasarlanan yeni kumaşlar ile kız ve erkek çocuk giysi koleksiyonu oluşturulmuştur.

3.2. Araştırmanın Materyali

Çizgi gelişim evrelerine göre şema öncesi (4-7 yaş) ve şematik (7-9 yaş) dönemlerdeki çocukların verilen hikâyeye (konuya) göre yaptıkları resimler araştırmanın materyalini oluşturmaktadır.

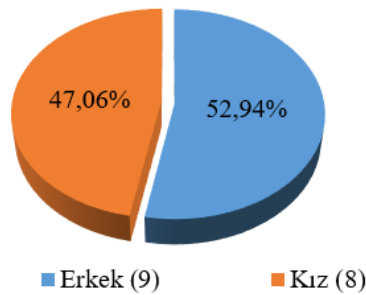
3.3. Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Çizgi gelişim evrelerine göre şema öncesi (4-7 yaş) ve şematik (7-9 yaş) dönemlerdeki çocuklar araştırmanın evrenini oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemi ise Adana ili Seyhan ilçesinde bulunan Gülen Yüzler Anaokulunda eğitim gören 5 yaşındaki 10 çocuk ve Adana ili Seyhan Adnan Menderes İlkokulu'nda eğitim gören 9 yaşındaki 17 çocuk oluşturmaktadır.

Şekil 29. Gülen Yüzler Anaokulu şema öncesi dönemdeki (5 yaş) resim yapan öğrencilerin cinsiyetini gösterir dağılım

Şekil 29'a göre; Gülen Yüzler Anaokulu şema öncesi dönemki (5 yaş) resim yapan öğrencilerin % 80'i kız, % 20'si ise erkektir.

Şekil 30. Adnan Menderes İlkokulu şematik dönemdeki (9 yaş) resim yapan öğrencilerin cinsiyetini gösterir dağılım

Şekil 30'a göre; Adnan Menderes İlkokulu şematik dönemdeki (9 yaş) resim yapan öğrencilerin % 52,94'ü erkek, % 47,06'sı si ise kızdır.

3.4. Veri Toplama ve Çözümle Tekniği

Veri toplama sürecinde, anaokulu ve ilköğretim düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden belirli bir zaman aralığında resim yapmaları istenmiştir. Öğrencilere pedagoğ eşliğinde hazırlanmış bir resim konusu verilmiş (Ek 6) ve herhangi bir yönlendirme yapılmaksızın serbest çizim ortamı sağlanmıştır. Veriler; öğrenci resimlerinin toplanması, sınıflandırılması ve analiz edilmesi yoluyla elde edilmiştir. Resimlerdeki renk, çizgi, şekil, desen ve anlatımsallığın analiz edilebilmesi için bir ölçek geliştirilmiş ve her resim tek tek analiz edilmiştir. Hazırlanan resim analiz ölçeğinde (Ek 7);

- öğrencilerin resimde kullandıkları renkler,
- öğrencilerin resimde kullandıkları çizgiler,
- öğrencilerin resimde kullandıkları şekiller,
- öğrencilerin resimde kullandıkları desenler ve
- anlatımsallık incelenmiştir.

Öğrencilerin resminde kullandıkları çizgiler incelenirken, konumlarına (yatay, dikey, eğik) ve biçimlerine (düz, eğri, kırık) göre analiz yapılmıştır. Ölçekteki kriterler, sistematik olarak incelenmiş ve elde edilen bulgular, yüzde dağılımları ile sayısallaştırılmıştır.

Araştırma kapsamında elde edilen verilerin analizinde pasta grafiği kullanılmıştır. Gülen Yüzler Anaokulu şema öncesi dönemdeki (5 yaş) resim yapan öğrencilerin çalışmaları tek tek incelendikten sonra grafikler yerleştirilmiş ve yorumlanmış, daha sonra Adnan Menderes İlkokulu şematik dönemdeki (9 yaş) resim yapan öğrencilerin çalışmaları tek tek incelendikten sonra grafikler yerleştirilmiş ve yorumlanmıştır.

Çocukların yapmış olduğu resimlerdeki renk, çizgi, şekil ve desenlerin kumaş tasarımında kullanılabilmesi için bilgisayar ortamında çözünürlüğü artırılarak kontrol edilmiş ve çizimleri yapılmıştır. Kumaş tasarımları, dijital baskı makinesinde (Pro1000) basılmıştır ve dijital baskı için çocuk tenine uygun olan ve sağlığa zararlı olmayan % 100 pamuklu kumaş türleri (ceketlik, pantolonluk, eteklik, elbiselik) kullanılmıştır. Kumaş

tasarımının üretilebilir hale gelmesi için basılan kumaşlara buhar, yıkama, kurutma, apre ve bitim işlemleri uygulanmıştır. Kumaş baskıları yapıldıktan sonra 5 adet kız çocuk giysisi ve 5 adet erkek çocuk giysisi olmak üzere toplamda on çocuk giysisi üretilmiştir. Tasarlanan ve üretilen kız ve erkek çocuk giysilerinin fotoğrafları, fotoğraf stüdyosunda çekilerek katalog hazırlanmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR

Adana Seyhan ilçesine bağlı Gülen Yüzler Anaokulu'nda eğitim gören 5 yaşındaki 10 öğrencinin yapacağı resim için hazırlanan hikâye konusu, sınıfın sorumlu öğretmenine teslim edilmiş ve öğrenciler, bir saatlik resim dersinde (40 dakika) çalışmalarını tamamlamıştır. Öğrencilerin mahremiyeti açısından hiçbir öğrenci ile temas kurulmamıştır. Öğrenciler, resim yapma süresince sadece kendi boyalarını kullanmıştır. 10 öğrencinin resim çalışmaları ve analizleri aşağıda yer almaktadır:

4.1. Çocuklar Tarafından Yapılan Resimlerinin Analizi

Şekil 31. Gülen Yüzler Anasınıfı öğrencisi K.D. tarafından yapılan resim

Öğrencinin Yaşı: 5 yaş.

Öğrencinin Cinsiyeti: Kız.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Renkler: Mavi, sarı, yeşil, kahverengi, siyah, pembe, mor, turuncu.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Çizgiler: Konumlarına göre yatay, dikey; biçimlerine göre düz ve eğri çizgi.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Şekiller: Yuvarlak ve kare.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Desenler: Otobüs, ağaç, çiçek, güneş, gökkuşağı ve salıncak.

Anlatımsallık: Resimdeki parkta renkli otobüsü, renkli ağaç ve çiçekleri ve gökkuşağı olan bir resim hayal edilmiştir.

Şekil 32. Gülen Yüzler Anasınıfı öğrencisi A.Y. tarafından yapılan resim

Öğrencinin Yaşı: 5 yaş.

Öğrencinin Cinsiyeti: Kız.

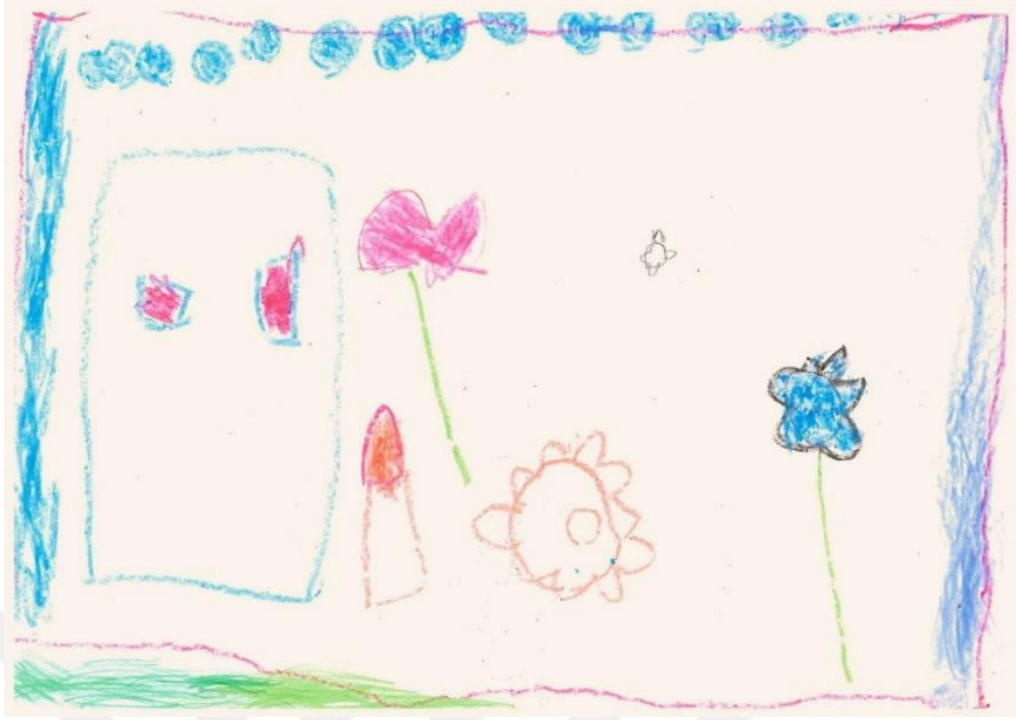
Öğrencinin Resminde Kullandıkları Renkler: Mavi, sarı, yeşil, kahverengi, siyah, pembe.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Çizgiler: Konumlarına göre yatay, dikey, eğik; biçimlerine göre düz ve eğri çizgi.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Şekiller: Yuvarlak, kare, dikdörtgen, üçgen.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Desenler: Tren, ağaç, çiçek, güneş, kardan adam, salıncak.

Anlatımsallık: Resimdeki parkta tren, güneş, ağacı, kardan adam ve salıncak olan bir resim hayal edilmiştir.

Şekil 33. Gülen Yüzler Anasınıfı öğrencisi S.T. tarafından yapılan resim

Öğrencinin Yaşı: 5 yaş.

Öğrencinin Cinsiyeti: Kız.

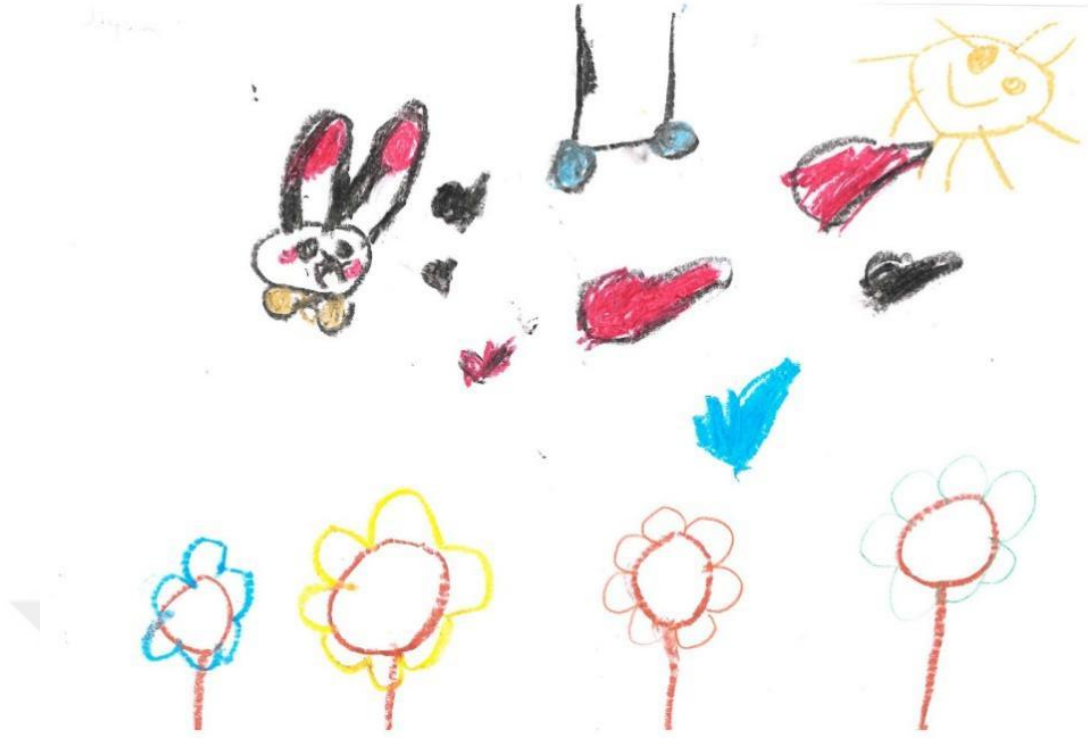
Öğrencinin Resminde Kullandıkları Renkler: Mavi, pembe, kahverengi, yeşil.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Çizgiler: Konumlarına göre yatay, dikey; biçimlerine göre düz ve eğri çizgi.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Şekiller: Kare, yuvarlak, üçgen, dikdörtgen.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Desenler: Çiçek, ev, bulut.

Anlatımsallık: Resimdeki parkta çiçekli bahçesi olan bir ev hayal edilmiştir.

Şekil 34. Gülen Yüzler Anasınıfı öğrencisi S.Ş. tarafından yapılan resim

Öğrencinin Yaşı: 5 yaş.

Öğrencinin Cinsiyeti: Kız.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Renkler: Mavi, kırmızı, pembe, siyah, kahverengi, sarı.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Çizgiler: Konumlarına göre dikey, eğik; biçimlerine göre düz ve eğik çizgi.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Şekiller: Yuvarlak.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Desenler: Çiçek, güneş, tavşan, kelebek, salıncak.

Anlatımsallık: Resimdeki parkta güneşli bir günde çiçekler, uçan kelebekler ve onların arasında dolaşan tavşan hayal edilmiştir.

Şekil 35. Gülen Yüzler Anasınıfı öğrencisi F.S.Y. tarafından yapılan resim

Öğrencinin Yaşı: 5 yaş.

Öğrencinin Cinsiyeti: Kız.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Renkler: Pembe, mavi, sarı, yeşil.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Çizgiler: Konumlarına göre yatay, eğik, dikey; biçimlerine göre düz ve eğri çizgi.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Şekiller: Yuvarlak, kare, üçgen.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Desenler: Çiçek, ev, İnsan figürü, bulut, güneş, kalp, salıncak.

Anlatımsallık: Resimdeki parkta yağmurlu ve güneşli bir günde parkta oyun oynayan pembe saçlı bir kız çocuk hayal edilmiştir.

Şekil 36. Gülen Yüzler Anasınıfı öğrencisi T.B. tarafından yapılan resim

Öğrencinin Yaşı: 5 yaş.

Öğrencinin Cinsiyeti: Kız.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Renkler: Pembe, mavi, yeşil, kahverengi.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Çizgi: Konumlarına göre yatay, eğik; biçimlerine göre düz, kırık çizgi.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Şekiller: Yuvarlak, dikdörtgen.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Desenler: İnsan figürü.

Anlatımsallık: Resimdeki parkta oynayan iki çocuk hayal edilmiştir.

Şekil 37. Gülen Yüzler Anasınıfı öğrencisi P.S. tarafından yapılan resim

Öğrencinin Yaşı: 5 yaş.

Öğrencinin Cinsiyeti: Kız.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Renkler: Mavi, kırmızı, pembe, yeşil, siyah, mor, turuncu, kahverengi,

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Çizgi: Konumlarına göre yatay, dik; biçimlerine göre düz çizgi.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Şekiller: Dikdörtgen, yuvarlak, üçgen.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Desenler: İnsan figürü, renkli bayrak ve çitler.

Anlatımsallık: Resimdeki parkta renkli balonlar içinde salıncakta sallanan bir kız çocuğu hayal edilmiştir.

Şekil 38. Gülen Yüzler Anasınıfı öğrencisi K.M.Z. tarafından yapılan resim

Öğrencinin Yaşı: 5 yaş.

Öğrencinin Cinsiyeti: Erkek

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Renkler: Mavi, sarı, kırmızı, pembe, yeşil, siyah.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Çizgi: Konumlarına göre yatay, dik; biçimlerine göre düz ve eğik çizgi.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Şekiller: Kare, yuvarlak.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Desenler: İnsan figürü, bulut.

Anlatımsallık: Resimdeki parkta bulutlu bir günde arkadaşlarıyla bir araya gelerek sohbet eden/oyun oynayan çocuklar hayal edilmiştir.

Şekil 39. Gülen Yüzler Anasınıfı öğrencisi H.B.Ö. tarafından yapılan resim

Öğrencinin Yaşı: 5 yaş.

Öğrencinin Cinsiyeti: Kız

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Renkler: Mavi, yeşil, kahverengi, pembe.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Çizgi: Konumlarına göre eğik ve dikey; biçimlerine göre düz, kırık ve eğik çizgi.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Şekiller: Kare, üçgen.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Desenler: Ev ve bulut.

Anlatımsallık: Resimdeki parkta su (havuz) oyun parkı aletleri hayal edilmiştir.

Şekil 40. Gülen Yüzler Anasınıfı öğrencisi A.E.K. tarafından yapılan resim

Öğrencinin Yaşı: 5 yaş.

Öğrencinin Cinsiyeti: Erkek

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Renkler: Sarı, mavi, kırmızı, yeşil, pembe, siyah.

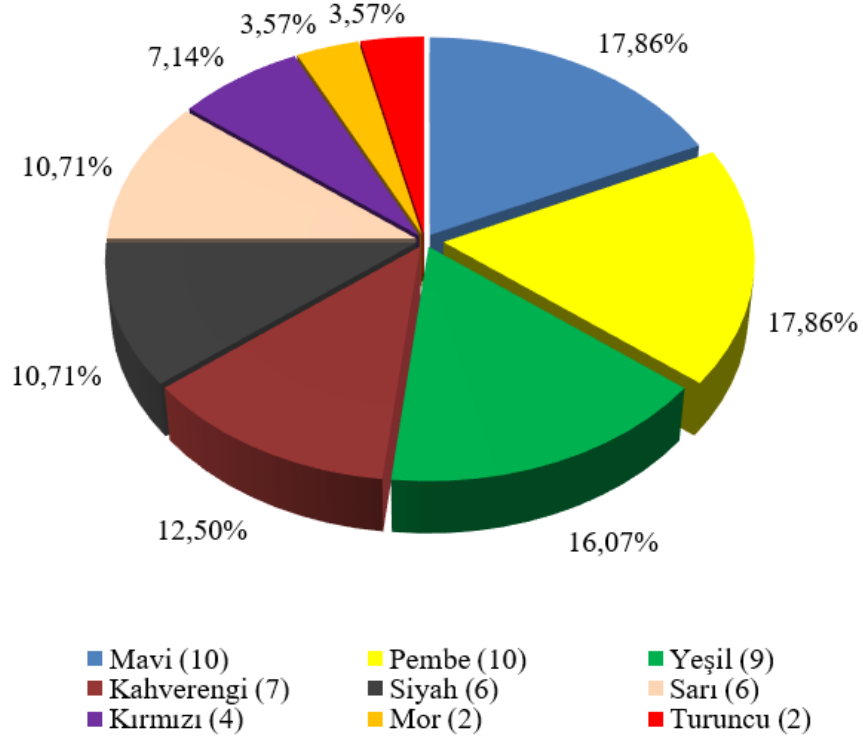
Öğrencinin Resminde Kullandıkları Çizgi: Konumlarına göre yatay, eğik; biçimlerine göre düz çizgi.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Şekiller: Yuvarlak.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Desenler: Araba, uzaylı figürü.

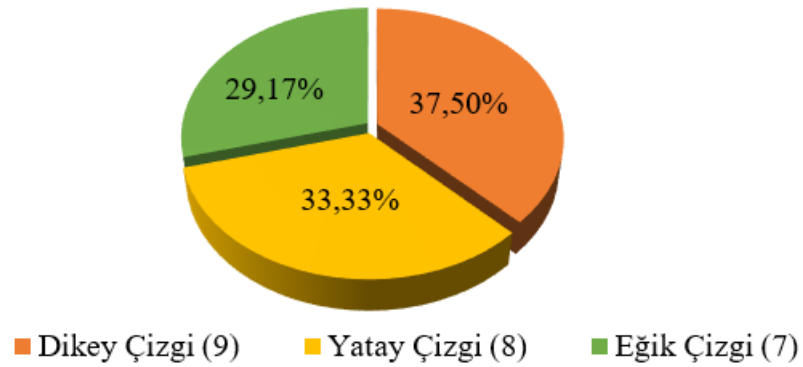
Anlatımsallık: Resimdeki parkta insanların ve arabaların uçtuğu hayal edilmiştir.

Grafikler ve Yorumlar: Gülen Yüzler Anaokulu şema öncesi dönemdeki (5 yaş) öğrencilerin resimlerinde kullandıkları renkler (şekil 41), konumlarına ve biçimlerine göre çizgiler (şekil 42-43), şekiller (şekil 44) ve desenler (şekil 45) pasta grafiği ile sayısallaştırılmış ve yorumlanmıştır.

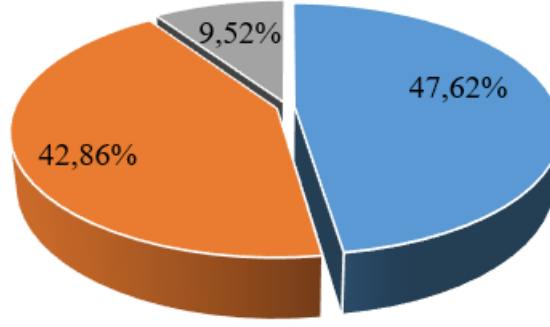
Şekil 41. Gülen Yüzler Anaokulu şema öncesi dönemdeki (5 yaş) resim yapan öğrencilerin kullandıkları renkleri gösterir dağılım

Şekil 41'e göre; Gülen Yüzler Anaokulu şema öncesi dönemdeki (5 yaş) resim yapan öğrencilerin % 17,86'sı mavi ve pembe, % 16,07'si yeşil, % 12,50'si kahverengi rengi kullanmıştır.

Şekil 42. Gülen Yüzler Anaokulu şema öncesi dönemdeki (5 yaş) öğrencilerin resimlerinde yaptıkları konumlarına göre çizgilerin dağılımı

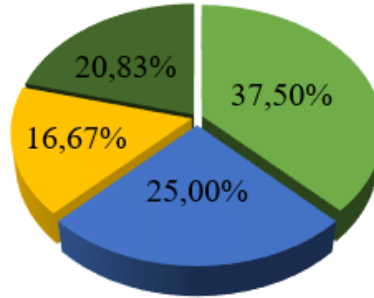
Şekil 42'e göre; Gülen Yüzler Anaokulu şema öncesi dönemdeki (5 yaş) öğrencilerin resimlerinde % 37,50'sinde dikey çizgi, % 33,33'ünde yatay çizgi ve % 29,17'sinde eğik çizgi kullanılmıştır.

■ Düz Çizgi (10) ■ Eğri Çizgi (9) ■ Kırık Çizgi (2)

Şekil 43. Gülen Yüzler Anaokulu şema öncesi dönemdeki (5 yaş) öğrencilerin resimlerinde yaptıkları biçimlerine göre çizgilerin dağılımı

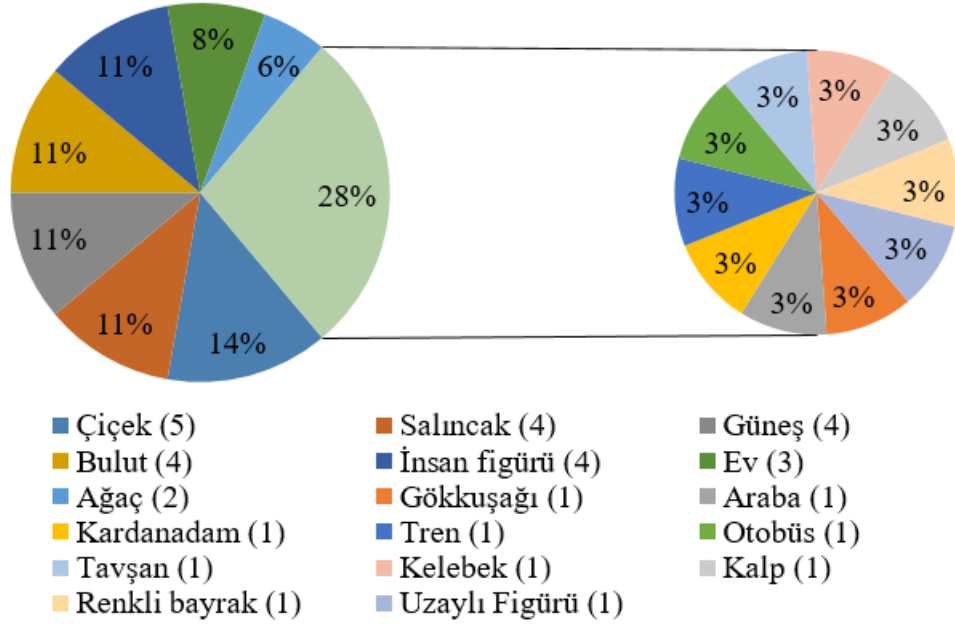
Şekil 43'e göre; Gülen Yüzler Anaokulu şema öncesi dönemdeki (5 yaş) öğrencilerin resimlerinde % 47,62'sinde düz çizgi, % 42,86'sında eğri çizgi ve % 9,52'sinde kırık çizgi kullanılmıştır.

■ Yuvarlak (9) ■ Kare (6) ■ Dikdörtgen (4) ■ Üçgen (5)

Şekil 44. Gülen Yüzler Anaokulu şema öncesi dönemdeki (5 yaş) öğrencilerin resimlerinde yaptıkları şekillerin dağılımı

Şekil 44'e göre; Gülen Yüzler Anaokulu şema öncesi dönemdeki (5 yaş) öğrencilerin resimlerinde şekil olarak % 37,50'sinde yuvarlak, % 25'inde kare, % 16,67'sinde dikdörtgen kullanılmıştır.

Şekil 45. Gülen Yüzler Anaokulu şema öncesi dönemdeki (5 yaş) öğrencilerin resimlerinde çizdikleri desenlerin dağılımı

Şekil 45'e göre; Gülen Yüzler Anaokulu şema öncesi dönemdeki (5 yaş) öğrencilerin resimlerinde desen olarak % 14'ünde çiçek, % 11'ine salıncak, güneş, insan figürü ve bulut, % 8'inde ev çizilmiştir.

Adana Seyhan ilçesine bağlı Adnan Menderes İlkokulu'nda eğitim gören 9 yaşındaki 17 öğrencinin yapacağı resim için hazırlanan hikâye konusu, sınıfın sorumlu öğretmenine teslim edilmiş ve öğrenciler, bir saatlik resim dersinde (45 dakika) çalışmalarını tamamlamıştır. Öğrencilerin mahremiyeti açısından hiçbir öğrenci ile temas kurulmamıştır. Öğrenciler, resim yapma süresince sadece kendi boyalarını kullanmıştır. 17 öğrencinin resim çalışmaları ve analizleri aşağıda yer almaktadır:

Şekil 46. Adnan Menderes İlköğretim Okulu (4. Sınıf) öğrencisi H.B. tarafından yapılan resim

Öğrencinin Yaşı: 9 yaş.

Öğrencinin Cinsiyeti: Kız.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Renkler: Mavi, yeşil, kahverengi, sarı, siyah, turuncu, kırmızı, mor, pembe.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Çizgi: Konumlarına göre yatay, dikey, eğik; biçimlerine göre düz, kırık, eğri çizgi.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Şekiller: Yuvarlak, kare, dikdörtgen, üçgen.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Desenler: Kaydırak, salıncak, ağaç, sinema salonu, zıpzip, ufo, uzaylı figürü.

Anlatımsallık: Resimdeki park ufo ile ilişkilendirilmiştir; parkta ufo kaydırak, ufo zıpzip, ufo sinema, ufo salıncak ve ağaçlar bulunmaktadır.

Şekil 47. Adnan Menderes İlköğretim Okulu (4. Sınıf) öğrencisi K.A.Y. tarafından yapılan resim

Öğrencinin Yaşı: 9 yaş.

Öğrencinin Cinsiyeti: Erkek.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Renkler: Mavi, kahverengi, sarı, siyah.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Çizgi: Konumlarına göre yatay, dikey, eğik; biçimlerine göre düz ve eğri çizgi.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Şekiller: Yuvarlak, kare, dikdörtgen, üçgen.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Desenler: Kaydırak, salıncak, ağaç, ev, güneş, bulut, yol, yıldız, kuş.

Anlatımsallık: Resimdeki parkta evin bahçesinde kaydıracağı olan evin yolu ağaca bağlı salıncağa giden yol hayal edilmiştir.

Şekil 48. Adnan Menderes İlköğretim Okulu (4. Sınıf) öğrencisi L.H. tarafından yapılan resim

Öğrencinin Yaşı: 9 yaş.

Öğrencinin Cinsiyeti: Kız.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Renkler: Mavi, kahverengi, sarı, siyah, yeşil, pembe.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Çizgi: Konumlarına göre yatay, dikey, eğik; biçimlerine göre düz, eğri çizgi.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Şekiller: Yuvarlak, kare, dikdörtgen, üçgen.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Desenler: Ağaç, ev, güneş, bulut, kuş, çiçek, salıncak.

Anlatımsallık: Resimdeki parkta büyük bir evin kaydırağından kayarak, etrafında kuşların, masanın ve ağaçların da olduğu bir park hayal edilmiştir. Güneşli bir gündür ve çiçekler açmıştır.

Şekil 49. Adnan Menderes İlköğretim Okulu (4. Sınıf) öğrencisi M. A. tarafından yapılan resim

Öğrencinin Yaşı: 9 yaş.

Öğrencinin Cinsiyeti: Erkek.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Renkler: Mavi, kahverengi, siyah, yeşil, pembe.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Çizgi: Konumlarına göre yatay, dikey; biçimlerine göre düz, eğri çizgi.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Şekiller: Yuvarlak, kare, dikdörtgen.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Desenler: Ağaç, bulut, futbol sahası, araba, çiçek, yol, posta kutusu.

Anlatımsallık: Resimdeki parkta oyun alanlarının daha düzenli ve yan yana olması hayal edilmiştir.

Şekil 50. Adnan Menderes İlköğretim Okulu (4. Sınıf) öğrencisi M.G. tarafından yapılan resim

Öğrencinin Yaşı: 9 yaş.

Öğrencinin Cinsiyeti: Kız.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Renkler: Mavi, kahverengi, siyah, yeşil, mor, pembe, sarı.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Çizgi: Konumlarına göre yatay, eğik, dikey; biçimlerine göre düz, eğri çizgi.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Şekiller: Yuvarlak, kare, dikdörtgen, üçgen.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Desenler: Salıncak, kaydırak, kelebek, güneş, bulut, çiçek, insan figürü, balon.

Anlatımsallık: Resimdeki parkta günümüzdeki oyun parkı içinde bulunan kaydırak ve salıncak olduğu hayal edilmiştir.

Şekil 51. Adnan Menderes İlköğretim Okulu (4. Sınıf) öğrencisi A.E.B. tarafından yapılan resim

Öğrencinin Yaşı: 9 yaş.

Öğrencinin Cinsiyeti: Erkek.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Renkler: Mavi, siyah, mor, sarı, yeşil, kahverengi.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Çizgi: Konumlarına göre yatay, dikey, eğik; biçimlerine göre düz, eğri çizgi.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Şekiller: Yuvarlak, dikdörtgen, üçgen, kare.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Desenler: Robot figürü, ağaç, çiçek merdiven, kelebek.

Anlatımsallık: Resimdeki parkta insan kollarından biri salıncak biri de kaydırak ve iki ağaç arası köprü kurarak yürüyüş alanı hayal edilmiştir.

Şekil 52. Adnan Menderes İlköğretim Okulu (4. Sınıf) öğrencisi T.I.Ç. tarafından yapılan resim

Öğrencinin Yaşı: 9 yaş.

Öğrencinin Cinsiyeti: Kız.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Renkler: Mavi, kahverengi, yeşil, kırmızı, sarı, siyah, turuncu, lacivert.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Çizgi: Konumlarına göre yatay, eğik, dikey; biçimlerine göre düz ve eğri çizgi.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Şekiller: Kare, dikdörtgen, üçgen, yuvarlak.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Desenler: Ağaç, ev, çiçek, kelebek, salıncak, kaydırak, güneş.

Anlatımsallık: Resimdeki parkta basamak sayısı fazla olan ve birbirine bağlı kaydırak olan ve renkli salıncaklar hayal edilmiştir.

Şekil 53. Adnan Menderes İlköğretim Okulu (4. Sınıf) öğrencisi R.D. tarafından yapılan resim

Öğrencinin Yaşı: 9 yaş.

Öğrencinin Cinsiyeti: Kız.

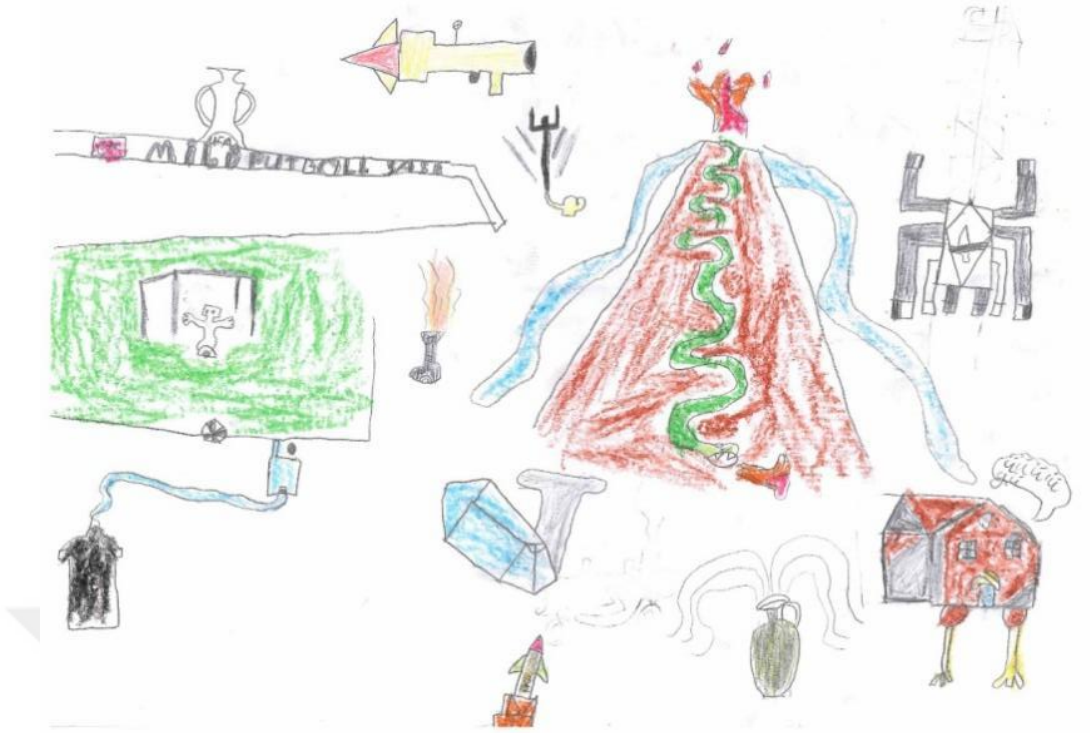
Öğrencinin Resminde Kullandıkları Renkler: Mavi, siyah, mor, sarı, yeşil, kahverengi.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Çizgi: Konumlarına göre yatay, eğik dikey; biçimlerine göre düz eğri çizgi.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Şekiller: Yuvarlak, dikdörtgen, üçgen, kare.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Desenler: Trambolin, kaydıraklı havuz, salıncak, ağaç, çiçek, arı kovanı, arı, kelebek, insan figürü.

Anlatımsallık: Resimdeki parkta evden yüzme havuzuna bağlı kaydırak, ağaçta arı kovanı, salıncığı ve trambolin hayal edilmiştir.

Şekil 54. Adnan Menderes İlköğretim Okulu (4. Sınıf) öğrencisi M.İ.O. tarafından yapılan resim

Öğrencinin Yaşı: 9 yaş.

Öğrencinin Cinsiyeti: Erkek.

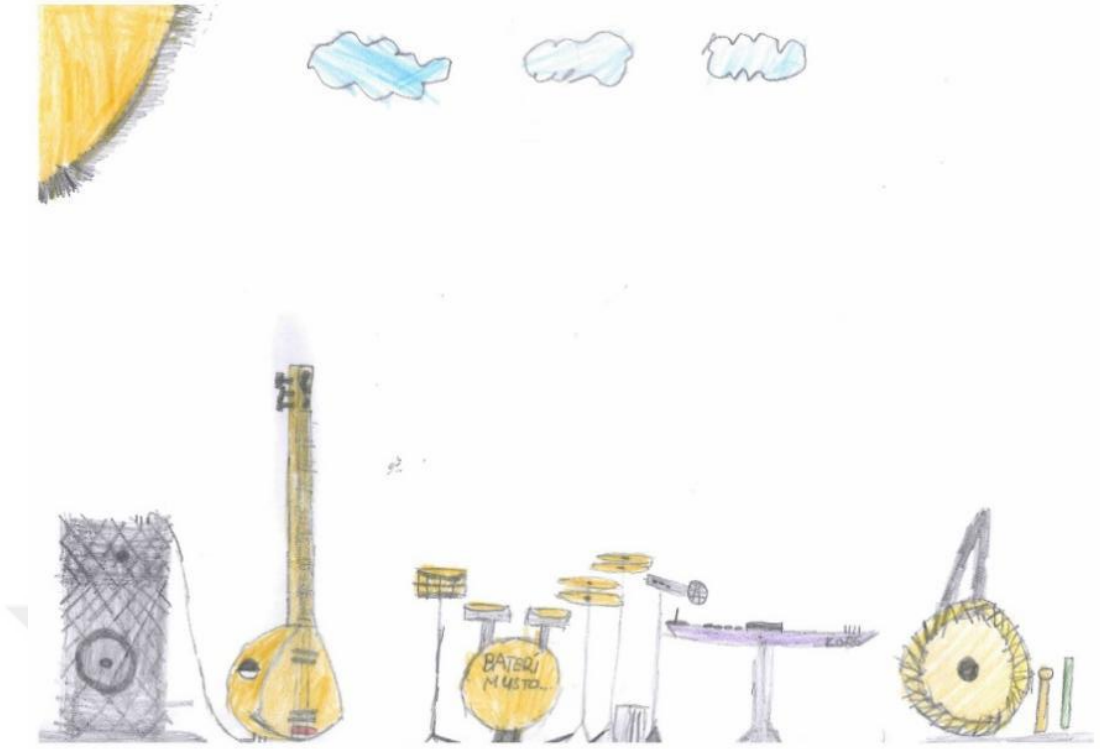
Öğrencinin Resminde Kullandıkları Renkler: Mavi, kahverengi, yeşil, kırmızı, sarı, siyah, turuncu.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Çizgi: Konumlarına göre yatay, dikey; biçimlerine göre düz, eğik çizgi.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Şekiller: Kare, dikdörtgen, üçgen.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Desenler: Pota, testi, füze, örümcek, futbol sahası, ev.

Anlatımsallık: Resimdeki parkta birbirinden çok farklı ve heyecan verici oyu aletleri hayal edilmiştir.

Şekil 56. Adnan Menderes İlköğretim Okulu (4. Sınıf) öğrencisi M.C.Ç. tarafından yapılan resim

Öğrencinin Yaşı: 9 yaş.

Öğrencinin Cinsiyeti: Erkek.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Renkler: Mavi, siyah, mor, hardal sarısı, yeşil.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Çizgi: Konumlarına göre yatay, dikey; biçimlerine göre düz, eğri çizgi.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Şekiller: Yuvarlak, dikdörtgen.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Desenler: Güneş, bulut, saz, bateri, davul, org mikrofön, hoparlör.

Anlatımsallık: Resimdeki parkta saz, bateri, org, davul hayal edilmiştir.

Şekil 57. Adnan Menderes İlköğretim Okulu (4. Sınıf) öğrencisi M.A. tarafından yapılan resim

Öğrencinin Yaşı: 9 yaş.

Öğrencinin Cinsiyeti: Erkek.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Renkler: Mavi, kahverengi, siyah, yeşil, mor, kırmızı, sarı.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Çizgi: Konumlarına göre yatay, eğik, dikey; biçimlerine göre düz, eğri, kırık çizgi.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Şekiller: Yuvarlak, kare, dikdörtgen, üçgen.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Desenler: Ev, salıncak, kaydırak, kuş, güneş, bulut, tavşan, insan figürü.

Anlatımsallık: Resimdeki parkta kuşların uçuşu, güzel güneşli bir gün, ev şeklinde kaydırak ve salıncak hayal edilmiştir.

Şekil 58. Adnan Menderes İlköğretim Okulu (4. Sınıf) öğrencisi H.A.A. tarafından yapılan resim

Öğrencinin Yaşı: 9 yaş.

Öğrencinin Cinsiyeti: Erkek.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Renkler: Mavi, yeşil, kahverengi, sarı, siyah, lacivert, turuncu, kırmızı.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Çizgi: Konumlarına göre yatay, eğik, dikey; biçimlerine göre düz, kırık, eğri çizgi.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Şekiller: Yuvarlak, kare, dikdörtgen, üçgen.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Desenler: Kaydırak, salıncak, ağaç, kuş evi, ağaç ev, araba, dönme dolap.

Anlatımsallık: Resimdeki parkta ağaçtan ev, dönme dolap, çarpışan arabalar, kaydırak ve salıncaktan oluşan bir park hayal edilmiştir.

Şekil 59. Adnan Menderes İlköğretim Okulu (4. Sınıf) öğrencisi E.S. tarafından yapılan resim

Öğrencinin Yaşı: 9 yaş.

Öğrencinin Cinsiyeti: Kız.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Renkler: Mavi, kahverengi, mor, yeşil, kırmızı, sarı, pembe.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Çizgi: Konumlarına göre yatay, eğik, dikey; biçimlerine göre düz, eğri çizgi.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Şekiller: Kare, dikdörtgen, yuvarlak, üçgen.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Desenler: Bulut, ağaç, ev, salıncak, kuş, insan figürü.

Anlatımsallık: Resimdeki parkta bulutlu bir günde kuşların uçtuğu, salıncakta bir çocuğun sallandığı ve evin içinde bir kişinin bulunması hayal edilmiştir.

Şekil 60. Adnan Menderes İlköğretim Okulu (4. Sınıf) öğrencisi E.Y. tarafından yapılan resim

Öğrencinin Yaşı: 9 yaş.

Öğrencinin Cinsiyeti: Kız.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Renkler: Pembe, mavi, yeşil, kahverengi, sarı, siyah.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Çizgi: Konumlarına göre yatay, eğik, dikey; biçimlerine göre düz, eğri, kırık çizgi.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Şekiller: Yuvarlak, kare, dikdörtgen, üçgen.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Desenler: Ev, çiçek, güneş, , kuş, insan figürü, salıncak, ağaç, uçan balon, kuş evi, bulut.

Anlatımsallık: Resimdeki parkta güneşli bir günde günümüz oyun parkında oynayan iki çocuk hayal edilmiştir.

Şekil 61. Adnan Menderes İlköğretim Okulu (4. Sınıf) öğrencisi B.D. tarafından yapılan resim

Öğrencinin Yaşı: 9 yaş.

Öğrencinin Cinsiyeti: Kız.

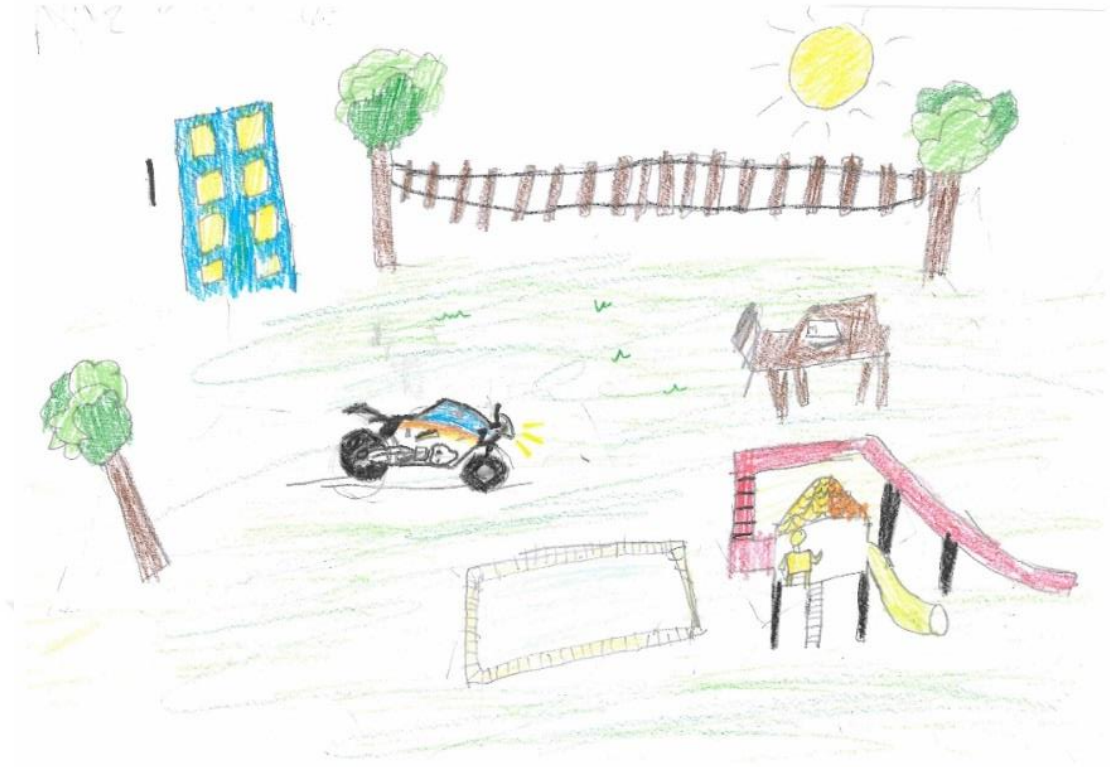
Öğrencinin Resminde Kullandıkları Renkler: Pembe, mavi, yeşil, kahverengi, sarı, siyah.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Çizgi: Konumlarına göre yatay, eğik, dikey; biçimlerine göre düz, eğri çizgi.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Şekiller: Yuvarlak, kare, dikdörtgen, üçgen, kalp.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Desenler: Ev, çiçek, güneş, kalp, kuş.

Anlatımsallık: Resimdeki parkta evlerin etrafında çiçeklerin, kuşların ve kalplerin olduğu hayal edilmiştir.

Şekil 62. Adnan Menderes İlköğretim Okulu (4. Sınıf) öğrencisi A.K. tarafından yapılan resim

Öğrencinin Yaşı: 9 yaş.

Öğrencinin Cinsiyeti: Erkek.

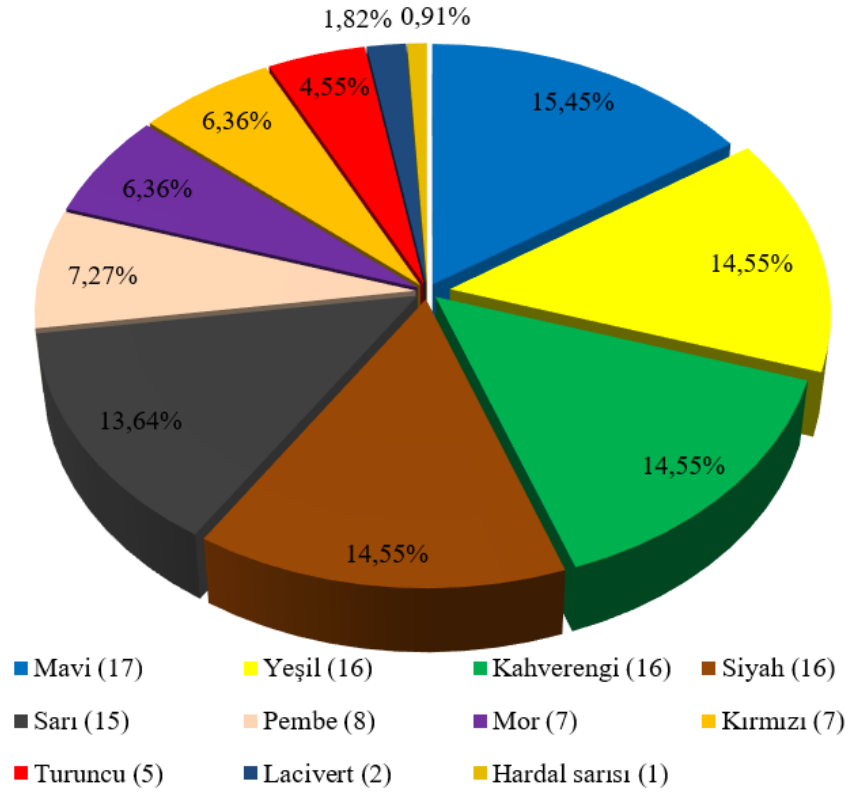
Öğrencinin Resminde Kullandıkları Renkler: Pembe, mavi, yeşil, kahverengi, sarı, siyah, turuncu.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Çizgi: Konumlarına göre yatay, eğik, dikey; biçimlerine göre düz, eğri çizgi.

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Şekiller: Yuvarlak, kare, dikdörtgen, üçgen.

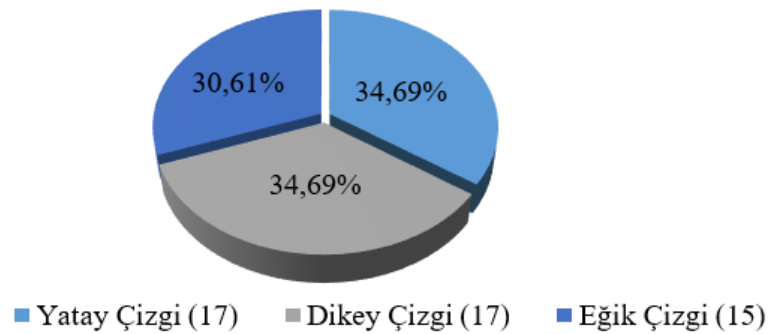
Öğrencinin Resminde Kullandıkları Desenler: Ağaç, kaydırak, motosiklet, apartman ev, güneş, çalışma masası.

Anlatımsallık: Resimdeki parkta bir binanın yanında günümüz oyun parkı hayal edilmiştir.

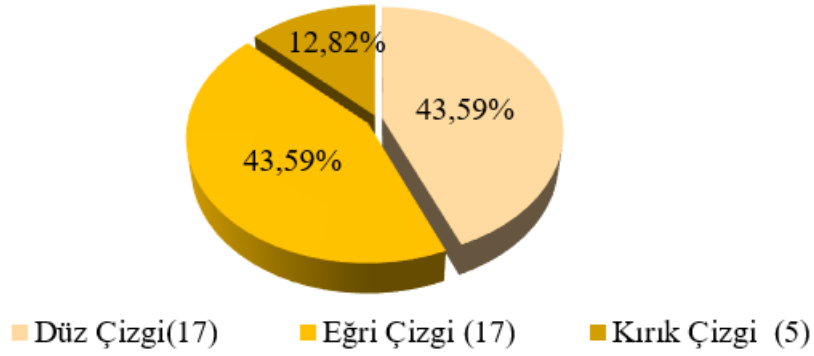
Şekil 63. Adnan Menderes İlkokulu şematik dönemdeki (9 yaş) resim yapan öğrencilerin kullandıkları renkleri gösterir dağılım

Şekil 63'e göre; Adnan Menderes İlkokulu şematik dönemdeki (9 yaş) resim yapan öğrencilerin % 15,45'i mavi, % 14,55'i yeşil, kahverengi ve siyah, % 13,64'ü sarı rengi kullanmıştır.

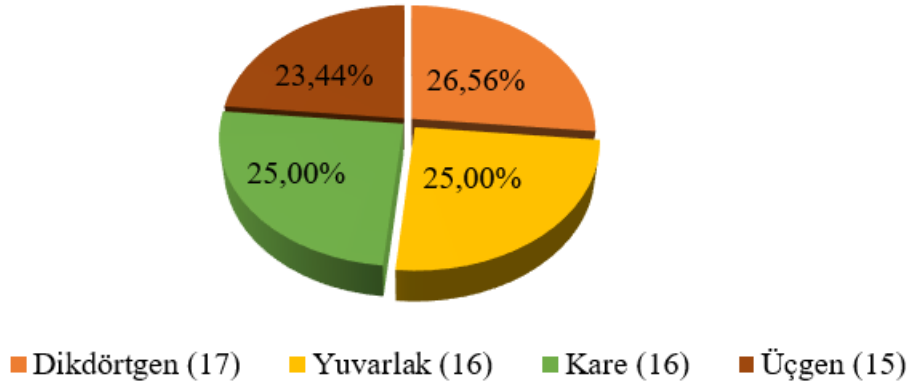
Şekil 64. Adnan Menderes İlkokulu şematik dönemdeki (9 yaş) öğrencilerin resimlerinde yaptıkları konumlarına göre çizgilerin dağılımı

Şekil 64'e göre; Adnan Menderes İlkokulu şematik dönemdeki (9 yaş) öğrencilerin resimlerinde % 34,69'unda yatay ve dikey çizgi ve % 30,61'inde eğik çizgi kullanılmıştır.

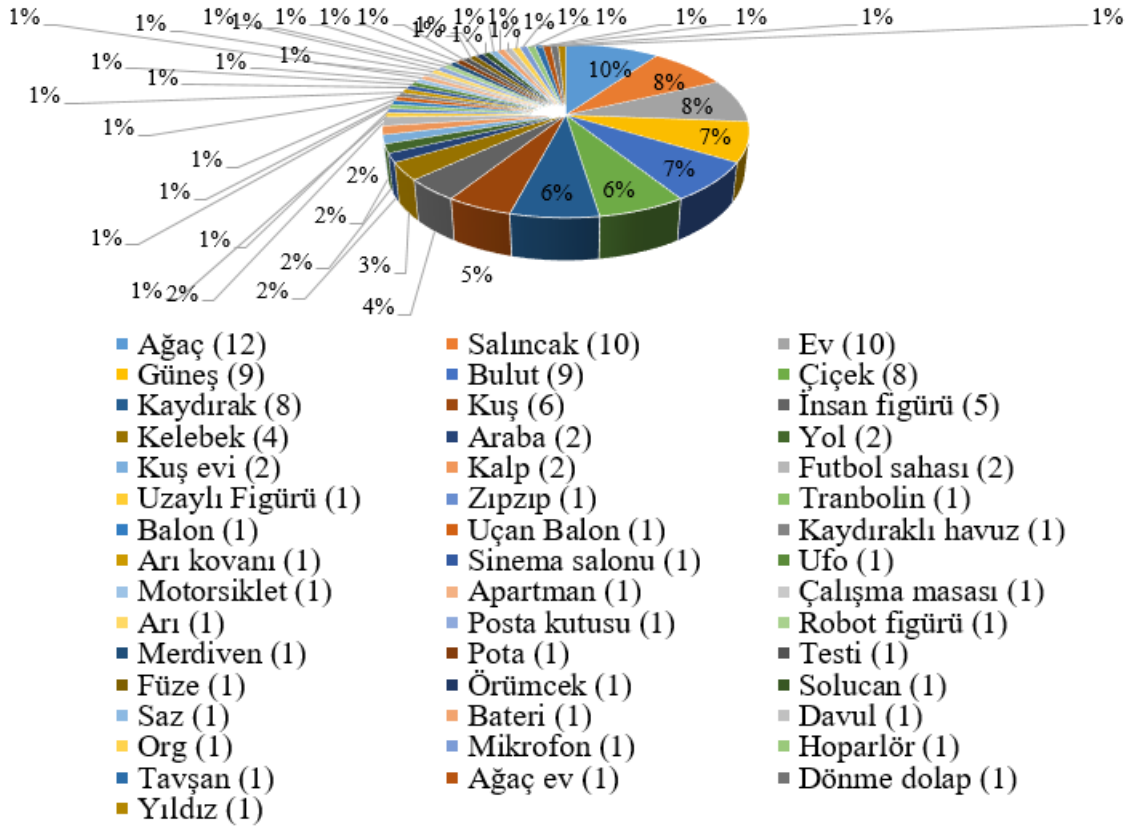
Şekil 65. Adnan Menderes İlkokulu şematik dönemdeki (9 yaş) öğrencilerin resimlerinde yaptıkları çizimlerine göre çizgilerin dağılımı

Şekil 65'e göre; Adnan Menderes İlkokulu şematik dönemdeki (9 yaş) öğrencilerin resimlerinde % 43,59'unda düz çizgi ve eğri çizgi ve % 12,82'sinde kırık çizgi kullanılmıştır.

Şekil 66. Adnan Menderes İlkokulu şematik dönemdeki (9 yaş) öğrencilerin resimlerinde yaptıkları şekillerin dağılımı

Şekil 66'ya göre; Adnan Menderes İlkokulu şematik dönemdeki (9 yaş) öğrencilerin resimlerinde şekil olarak % 26,56'sında dikdörtgen, % 25'inde yuvarlak ve kare, % 23,44'ünde üçgen kullanılmıştır.

Şekil 67. Adnan Menderes İlkokulu şematik dönemdeki (9 yaş) resim yapan öğrencilerin resimlerinde çizdikleri desenlerin dağılımı

Şekil 67'ye göre; Adnan Menderes İlkokulu şematik dönemdeki (9 yaş) öğrencilerin resimlerinde desen olarak % 10'unda ağaç, % 8'inde salıncak ve ev, % 7'inde güneş ve bulut çizilmiştir.

4.2. Çocuk Resimlerinin Dijital Baskı ile Kumaşa Aktarılması

Şema öncesi (5 yaş) ve şematik dönemdeki (9 yaş) öğrencilerin yaptığı resimler, ilk aşamada dijital ortama (bilgisayara) aktarılmıştır. Resimler, çözünürlük ve kalite açısından araştırmacı tarafından kontrol edilmiştir. Çözünürlüğü yetersiz olan resimlerde, detay kaybının önlenmesi amacıyla çözünürlük yükseltilmiştir. Bu işlem, resmin bilgisayar ortamında işlenmeye uygun hale getirilmesi açısından önem taşımaktadır.

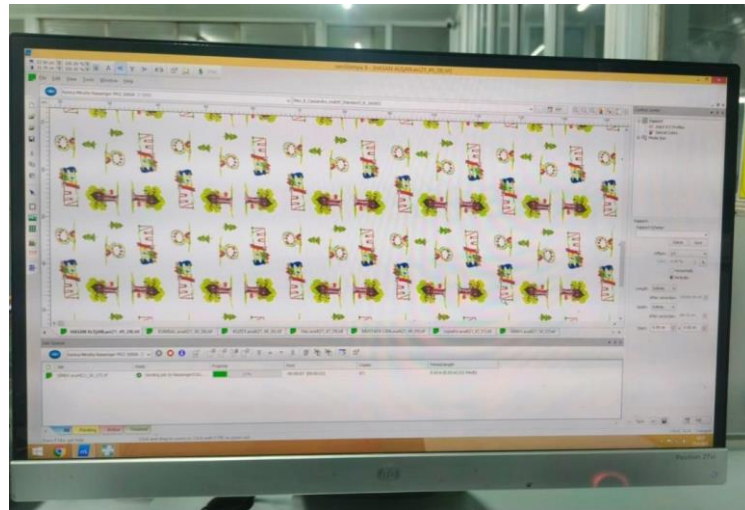
Resim üzerinde bulunan çizgi, şekil ve desenlerin teknik çizimi RAMSETE ve AVA programları ile yapılmıştır. Görüntü kalitesinin yüksek olması, baskı sonrası elde edilecek ürün kalitesini doğrudan etkilediği için bu aşama titizlikle yürütülmüştür.

Yeni kumaş tasarımı için sadece çocukların yaptıkları resimler üzerinde bulunan çizgi, şekil ve desenleri kullanılmıştır. Resimler üzerinde bulunan çizgi, şekil ve desenler büyük / küçük, simetrik / asimetrik olacak şekilde raporlu hale getirilmiştir (Şekil 68) .

Yeni tasarlanmış desen, kumaşın çözgü ve atkı yönleri dikkate alınarak raporlu (tekrarlı) hale getirilmiş ve böylece kumaş yüzeyinde kesintisiz bir desen görünümü sağlanmıştır. Son aşamada, desen çalışmaları hem RAMSETE hem de TIFF formatında kaydedilmiştir. Baskıya hazır hale getirilen TIFF dosyası, NeoStampa (8. Versiyon) programında baskı öncesi ön kontroller yapılmıştır (Şekil 69).

Şekil 68. Araştırmacı tarafından desenlerin tekrarlanabilir (raporlu) hale getirilmesi işlemi

Şekil 69. Araştırmacı tarafından tasarlanmış kumaşın NeoStampa (8. Versiyon) programında baskı öncesi ön kontrollerin yapılması

Ön kontrol sonrası hazırlanan desenler baskı makinelerine iletilerek üretim süreci başlatılmıştır. Bu işlemler yapılırken bir yandan da desenin basılacağı kumaşın baskıya hazır hale getirilmiştir. Bu işlemler:

- Bu süreçte öncelikle kumaşlar fiziksel ve kimyasal olarak hazırlanmıştır.
- Apre işlemleri, kasarlama (zemin rengi beyazlatma) ve yıkama gibi ön hazırlık uygulamaları sayesinde kumaş yüzeyi temizlenmiş, düzgün hale getirilmiş ve boya alımına uygun bir yapı kazandırılmıştır.
- Ram (germe) makinelerinde pat verme işlemi uygulanmıştır. Pat uygulaması (baskı sırasında kullanılacak boyanın yüzeye daha iyi tutunmasını sağlayan özel bir kimyasal karışım, baskıdan sonra renklerin daha doygun çıkmasını, desenlerin netliğini ve kumaşın genel baskı kalitesini doğrudan etkilemektedir. Dijital baskı makineleri ile yapılan baskı süreçlerinde pat uygulaması zorunludur. Aksi takdirde, boya kumaş yüzeyine tutunamaz, desenler silik ve dağılmış bir şekilde çıkabilir veya tamamen akabilir. Bu nedenle, baskı öncesi pat uygulaması, desenin netliği ve kalıcılığı açısından kritik bir ön hazırlık adımıdır.

Makineye (Konica Minolta Pro100) gönderilen desenler ekranda ayarları yapıldıktan sonra (Şekil 70-71) çocuklar için sağlıklı olan hazırlanmış kumaşlara 5'er metre baskı yapılmıştır.

Şekil 70. Tasarlanmış kumaşın dijital baskı makinası kontrol ekranında baskı öncesi incelenmesi işlemi

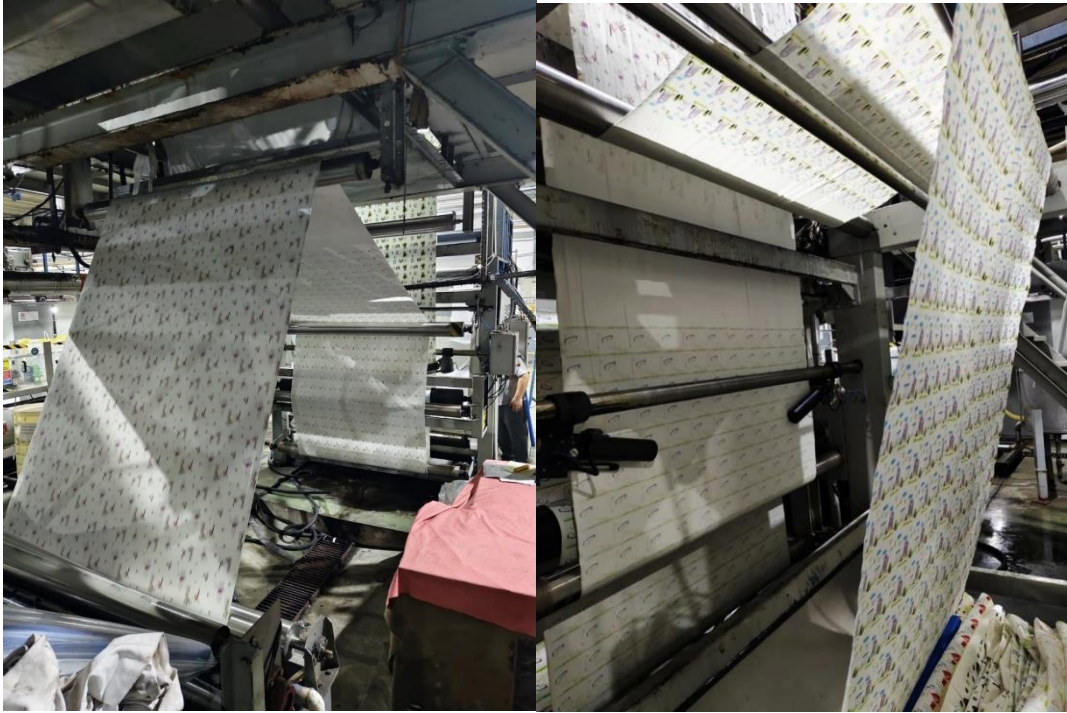
Şekil 71. Çocuklar için üretilmiş pamuklu kumaşın dijital baskı çıkış işlemi

Baskı işlemi tamamlanan kumaşlar, ilk olarak baskı fikse işleminin gerçekleştirildiği buharlama makinesine (Airoli) alınmıştır. Bu aşamada, kumaş üzerindeki boyar maddelerin elyafla kalıcı şekilde bağlanması sağlanmıştır. Fikse işleminin ardından, kumaşta kalan fazla boyar madde ve kimyasal kalıntıların uzaklaştırılması amacıyla kumaşlar Pad-Steam (yıkama) makinesine alınmıştır. Gerçekleştirilen yıkama işlemi sayesinde kumaş hem temizlenmiş hem de renk haslığı açısından stabilize edilmiştir.

Yıkama sonrası kumaş, kurutularak Ram makinesinde apre işlemine tabi tutulmuştur. Bu işlem, kumaşın görünümünü, tutumunu (tuşe) ve kullanım performansını iyileştirmeye yönelik fiziksel ve kimyasal uygulamaları kapsamaktadır. Son olarak, istenen yüzey özelliklerinin elde edilmesi amacıyla finish işlemleri (yumuşaklık, parlaklık, hacim gibi özel nitelikler) uygulanmıştır (Şekil 72-73). Tüm bu süreçlerin ardından yeni tasarlana kumaşlar, giysi üretimine hazır hale gelmiştir.

Şekil 72. Dijital baskı makinasından çıkan tasarlanmış kumaşların yıkama (fazla boyanın arındırılması) işlemi

Şekil 73. Tasarlanmış kumaşların bitim (germe ve son işlem) işlemlerinin yapılması

Şema öncesi (5 yaş) ve şematik dönemdeki (9 yaş) öğrencilerin yaptığı resimlerden yola çıkılarak kız ve erkek çocuklar için tasarlanmış kumaşların kartelası (Şekil 77-83) yapılmıştır.

Şekil 74. Öğrenci Çalışmalarından Esinlenerek Kız Çocukları İçin Tasarlanmış Kumaş Örneği - 1

Şekil 75. Öğrenci Çalışmalarından Esinlenerek Kız Çocukları İçin Tasarlanmış Kumaş Örneği - 2

Şekil 76. Öğrenci Çalışmalarından Esinlenerek Kız Çocukları İçin Tasarlanmış Kumaş
Örneği - 3

Şekil 77. Öğrenci Çalışmalarından Esinlenerek Kız Çocukları İçin Tasarlanmış Kumaş Örneği - 4

Şekil 78. Öğrenci Çalışmalarından Esinlenerek Kız Çocukları İçin Tasarlanmış Kumaş Örneği - 5

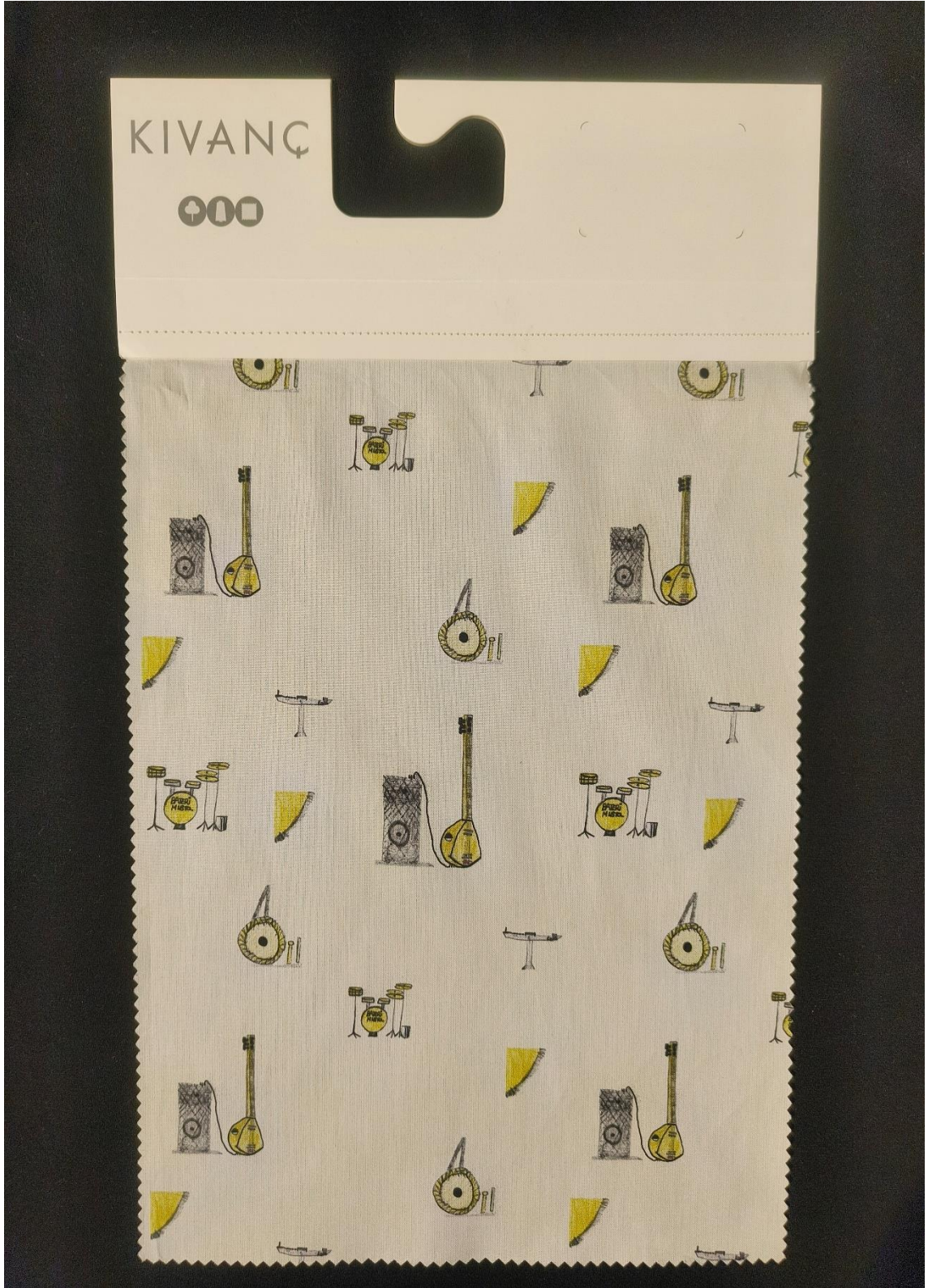
Şekil 79. Öğrenci Çalışmalarından Esinlenerek Erkek Çocukları İçin Tasarlanmış Kumaş
Örneği - 1

Şekil 80. Öğrenci Çalışmalarından Esinlenerek Erkek Çocukları İçin Tasarlanmış Kumaş
Örneği - 2

Şekil 81. Öğrenci Çalışmalarından Esinlenerek Erkek Çocukları İçin Tasarlanmış Kumaş Örneği - 3

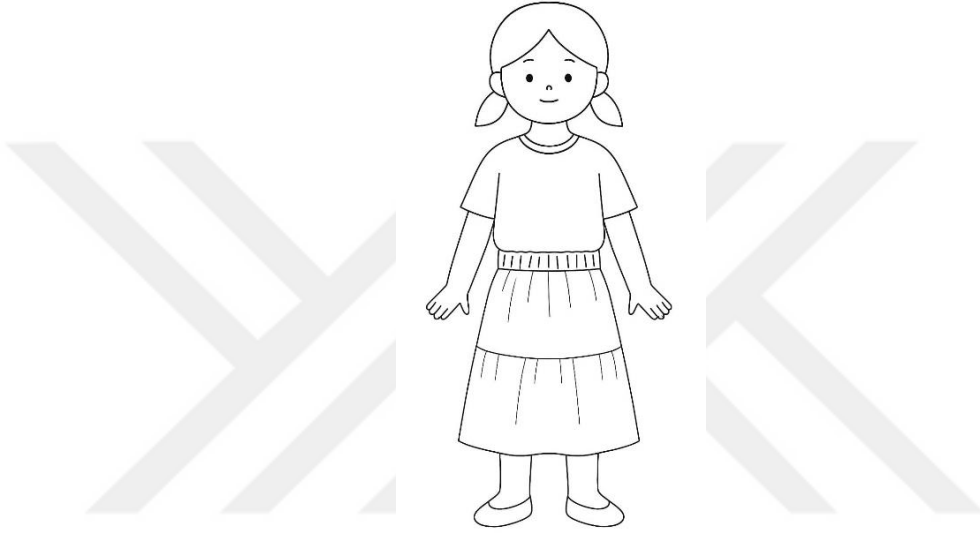
Şekil 82. Öğrenci Çalışmalarından Esinlenerek Erkek Çocukları İçin Tasarlanmış Kumaş
Örneği - 4

Şekil 83. Öğrenci Çalışmalarından Esinlenerek Erkek Çocukları İçin Tasarlanmış Kumaş Örneği - 5

4.3. Tasarlanmış Kumaşlar İle Kız ve Erkek Çocuk Giysi Tasarımlarının Yapılması

Araştırmada tasarlanmış kumaşlar kullanılarak; kız çocukları için bir adet etek, üç adet elbise ve bir adet pantolon olmak üzere beş giysi; erkek çocukları için iki adet şort, bir adet pantolon, bir adet yelek-pantolon takımı ve bir adet de ceket olmak üzere beş giysi tasarlanmıştır. Çocuk giysi tasarımları ve teknik çizimleri (ön-arka) dijital olarak çizilmiş ve model analizleri yapılmıştır. Giysi tasarımları yapılırken çocukların yaşı, anatomik yapıları, hareket özgürlüğü, kolay giyilip-çıkarılabilme gibi gereksinimler göz önünde bulundurulmuştur.

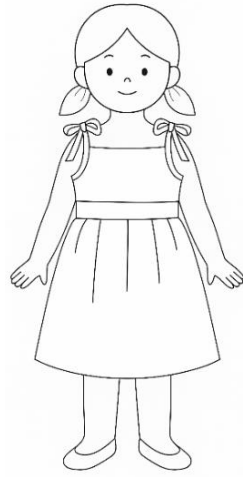

Şekil 84. Tasarım 1 - kız çocuğu eteği dijital çizimi.

Şekil 85. Tasarım 1 - kız çocuğu eteği teknik çizimi

Kız Çocuğu Eteği Model Analizi: Önü ve arkası simetrik etek; iki katlıdır ve büzgülüdür. Beli lastikli düşünülen eteğin etek ucu açılımlıdır.

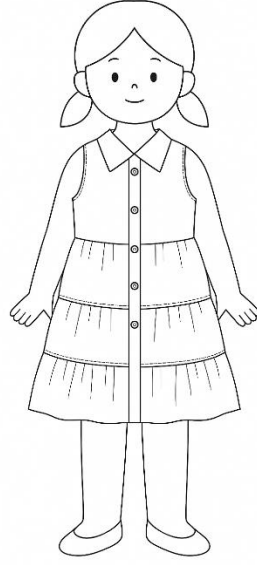

Şekil 86. Tasarım 2 - kız çocuğu elbisesi dijital çizimi

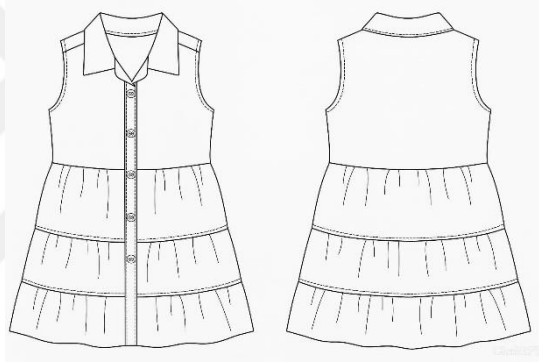

Şekil 87. Tasarım 2 - kız çocuğu elbisesi teknik çizimi

Kız Çocuğu Elbisesi Model Analizi: Önü ve arkası simetrik elbise; ip askılı, straplez kesimli ve beli bantlıdır. Belden kesik ve büzgülü elbisenin eteği ucu açılımlıdır.

Şekil 88. Tasarım 3 - kız çocuğu elbisesi dijital çizimi

Şekil 89. Tasarım 3 - kız çocuğu elbisesi teknik çizimi

Kız Çocuğu Elbisesi Model Analizi: Önü ve arkası simetrik elbise; şömziye yakalı, patlı kapamalı ve kolsuzdur. Belden kesik ve eteği üç katlı elbise büzgülü ve etek ucu açılımlıdır.

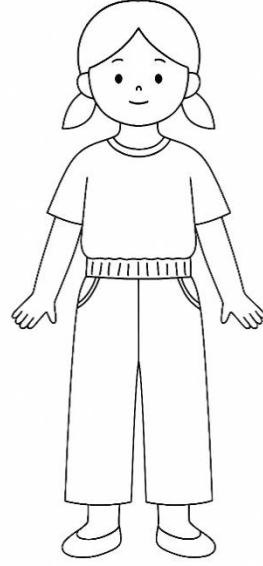

Şekil 90. Tasarım 4 - kız çocuğu elbisesi dijital çizimi

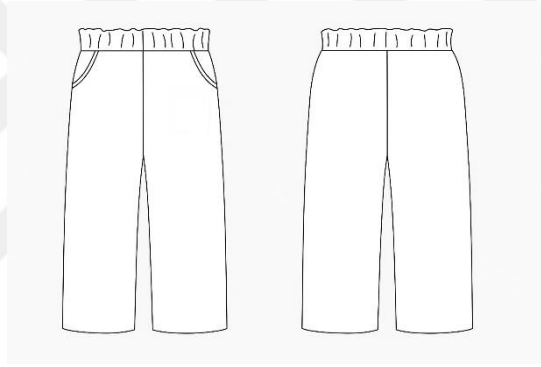

Şekil 91. Tasarım 4 - kız çocuğu elbisesi teknik çizimi

Kız Çocuğu Elbisesi Model Analizi: Önü ve arkası simetrik elbise; bebe yakalı, patlı kapamalı, takma kısa kollu ve beli bantlıdır. Belden kesik ve büzgülü elbisenin eteği iki katlı ve etek ucu açılımlıdır.

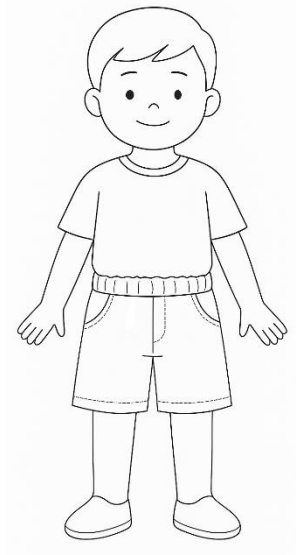

Şekil 92. Tasarım 5 - kız çocuğu pantolonu dijital çizimi.

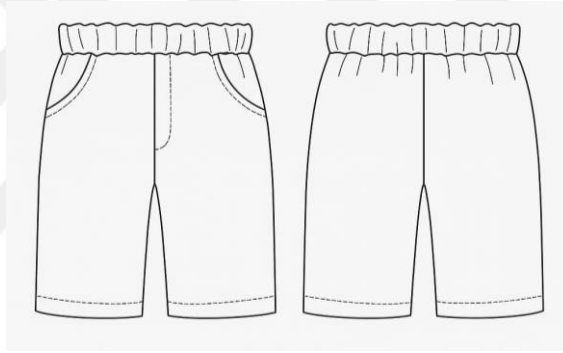

Şekil 93. Tasarım 5 - kız çocuğu pantolonu teknik çizimi

Kız Çocuğu Pantolonu Model Analizi: Önü ve arkası simetrik pantolonun beli lastiklidir. Yan cepleri bulunan pantolon düz paçalıdır.

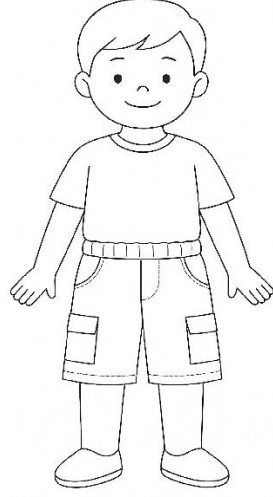

Şekil 94. Tasarım 1 - erkek çocuğu şortu dijital çizimi

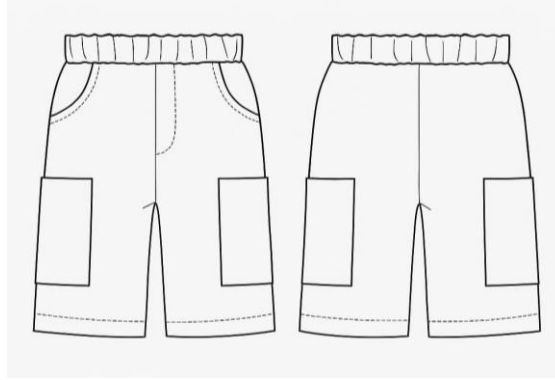

Şekil 95. Tasarım 1 – erkek çocuğu şortu teknik çizimi

Erkek Çocuğu Şortu Model Analizi: Önü ve arkası simetrik şortun beli lastiklidir. Yan cepleri bulunan şort düz paçalıdır.

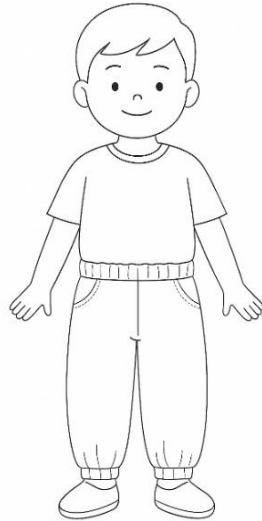

Şekil 96. Tasarım 2 - erkek çocuğu şortu dijital çizimi

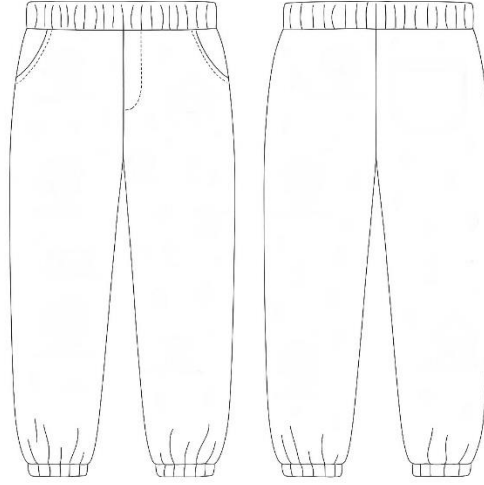

Şekil 97. Tasarım 2 - erkek çocuğu şortu teknik çizimi

Erkek Çocuğu Şortu Model Analizi: Önü ve arkası simetrik şortun beli lastiklidir. Yan cepleri ve aplike cepleri bulunan şort düz paçalıdır.

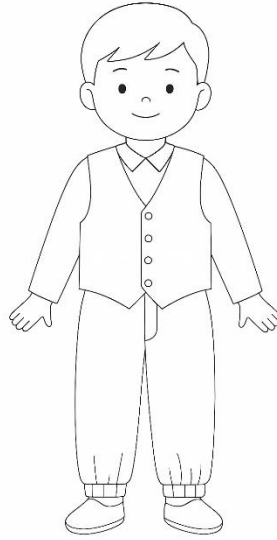

Şekil 98. Tasarım 3 - erkek çocuğu pantolonu dijital çizimi

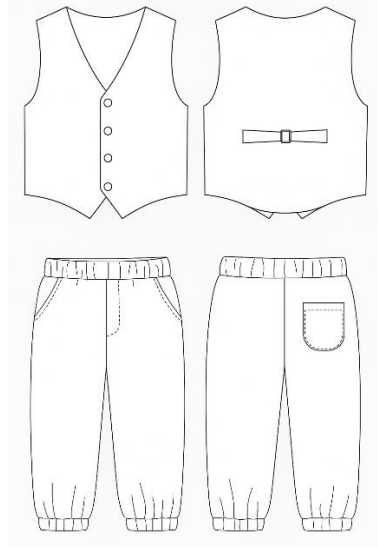

Şekil 99. Tasarım 3 - erkek çocuğu pantolonu teknik çizimi

Erkek Çocuğu Pantolonu Model Analizi: Önü ve arkası simetrik pantolonun beli lastiklidir. Yan cepleri bulunan pantolonun paçası lastiklidir.

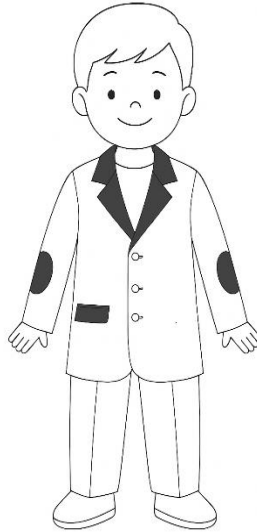

Şekil 100. Tasarım 4 erkek çocuğu yelek - pantolon takımı dijital çizimi

Şekil 101. Tasarım 4 erkek çocuğu yelek - pantolon takımı teknik çizimi

Erkek Çocuğu Yelek - Pantolon Takımı Model Analizi: Önü ve arkası simetrik olan yelek “V” yakalıdır, etek ucu sivri bitmektedir. Yeleğin arkasında bir adet ayarlanabilir toka mevcuttur. Önü ve arkası simetrik pantolonun beli lastiklidir. Arka bedende aplike cep bulunan ve yan cepleri olan pantolonun paçası lastiklidir.

Şekil 102. Tasarım 1 - erkek çocuğu ceketi dijital çizimi

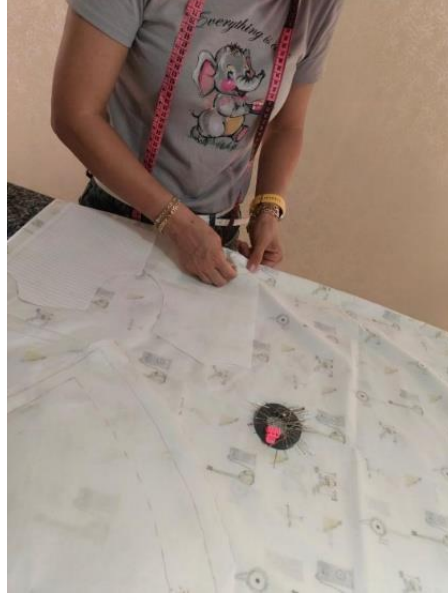
Şekil 103. Tasarım 1 - erkek çocuğu ceketi teknik çizimi

Erkek Çocuğu Ceket Model Analizi: Önü ve arkası simetrik olan ceket erkek yakalıdır. Takma uzun kollu ceketin kollarına aplike (yama) parça yerleştirilmiştir. Ceketin sağ parçasında kapaklı, tek fletto cep bulunmaktadır.

Tasarlanmış çocuk giysi tasarımlarının üretilmesi için standart çocuk beden ölçülerine göre parşömen / kraft kâğıdına temel kalıplar hazırlanmıştır. Temel kalıplar üzerine model uygulamaları çizilerek ve gerekli dikiş payları eklenerek şablon kalıplar elde edilmiştir (Şekil 104). Şablon kalıplar, düz boy ipliği dikkate alınarak kumaşa yerleştirilmiş ve kesimleri yapılmıştır (Şekil 105-106). Kesilen kumaş parçaları, dikim aşamalarına göre dikilmiş (Şekil 107) ve giysilerin son ütöleri ve iplik temizlemeleri yapılmıştır (Şekil 108).

Şekil 104. Çocuk giysi kalıplarının ve şablonlarının hazırlanması

Şekil 105. Kalıpların kumaşa yerleşme işlemi

Şekil 106. Kalıp yerleşmiş kumaşların kesim işlemi

Şekil 107. Kız - Erkek Çocuk giysilerinin dikim işlemi

Şekil 108. Kız - Erkek Çocuk giysilerinin son ütü işlemi

4.4. Katalog

Şekil 109. Tasarım 1 - kız çocuğu eteği

Şekil 110. Tasarım 2 - kız çocuğu elbisesi

Şekil 111. Tasarım 3 - kız çocuğu elbisesi

Şekil 112. Tasarım 4 - kız çocuğu elbisesi

Şekil 113. Tasarım 5 - kız çocuğu pantolonu

Şekil 114. Tasarım 1 - erkek çocuğu şortu

Şekil 115. Tasarım 2 - erkek çocuğu şortu

Şekil 116. Tasarım 3 - erkek çocuğu pantolonu

Şekil 117. Tasarım 4 - erkek çocuğu yelek- pantolon takımı

Şekil 118. Tasarım 5 - erkek çocuğu ceketi

BÖLÜM V

SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Sonuç

Araştırmada, şema öncesi ve şematik dönem çocuklarına belirli bir tema verilerek özgürce resim yapmaları sağlanmış; bu resimlerden elde edilen çizgi, renk, şekil ve desen unsurları, kumaş tasarımlarına dönüştürülerek çocukların iç dünyasını yansıtan, duygusal anlam taşıyan ve çocuklar tarafından oluşturulmuş giysilere dönüşmüştür. Çocuk giysi tasarımlarında kullanılan baskı ve kumaş seçimi gibi teknik detaylar, çocukların sağlığı ve konforu göz önünde bulundurularak profesyonel düzeyde gerçekleştirilmiştir.

Çizgi gelişim evrelerine göre Adana / Seyhan Gülen Yüzler Anaokulunda eğitim gören şema öncesi (5 yaş) dönemdeki 10 çocuğun resimleri incelendiğinde şu sonuçlara ulaşılmıştır:

- Şema öncesi dönemdeki (5 yaş) resim yapan çocukların en çok mavi ve pembe rengi tercih ettiği görülmektedir. Bu durum, büyük ölçüde toplumsal öğrenme ve kültürel kodlamaların bir sonucu olabilir. Toplumlar da genellikle pembe renk kızlarla, mavi ise erkeklerle özdeşleştirilmiştir. Pazarlama stratejileri, oyuncak üretimi, kıyafet tasarımları gibi alanlarda bu renk kodlamaları çocuklara erken yaşta aktarıldığı için çocuklar, toplumsal cinsiyet rollerine uygun davranışlar geliştirmeye başlamakta ve “kendilerine uygun” olduğu düşünülen renklere yönelmektedir. Ayrıca ailelerin bilinçli ya da bilinçsiz yönlendirmelerinin de pembe ve mavi rengi kullanımında etkili olduğu söylenebilir. Çocuklar, resimlerinde pembe ve mavi renk dışında yeşil ve kahverengi rengi de sıklıkla kullanmıştır. Yeşil ve kahverengi rengin kullanılması ise öğrencilere verilen park konusu ile ilgili olabilir.
- Çocukların resimlerinde konumlarına göre en çok dikey çizgiyi kullandığı görülmektedir. Bu durum, çocukların hem motor becerilerine hem de bilişsel düzeylerine uygunluk ile açıklanabilir. Bu dönemdeki çocukların ince motor becerileri henüz tam gelişmediğinden el - kol koordinasyonu sınırlı olabilir ve çocuklara karmaşık şekiller yerine dikey çizgiler çizmek daha kolay gelebilir.

- Çocukların resimlerinde biçimlerine göre en çok düz çizgi ve eğri çizgi kullanıldığı; kırık çizginin ise çok az kullanıldığı görülmektedir. Bu durum, şema öncesi dönemde düz çizginin ilk ve temel kullanılan çizgi olması ve düz çizgilerin genellikle bir nesnenin ya da hareketin sembolü olması ile açıklanabilir. Kırık çizgi gibi detaylı çizgiler, daha fazla kontrol ve kas gelişimi gerektirdiğinden az kullanılması gelişimsel olarak normal sayılabilir.
- Çocukların resimlerinde şekil olarak en çok yuvarlağın kullanıldığı görülmüştür. Bu durum, yuvarlak şeklin hem görsel olarak tanıdık hem de motor beceri açısından çizimi kolay bir form olması ile açıklanabilir. Bu dönemde insan yüzü, kafa, güneş, balon gibi pek çok desen yuvarlak şekille temsil edilmektedir. Ayrıca yuvarlak şeklin çizilmesi, bilek hareketine dayandığı için çocuklar için daha doğal ve kolay olabilir. Çocukların resimlerinde şekil olarak yuvarlaktan sonra kare ve dikdörtgenin çizildiği görülmüştür. Kare, daha sonra gelişen çizim becerilerinde kullanılan bir diğer temel geometrik şekildir. Kare çizmek, yuvarlağa göre daha fazla kontrol gerektirir; bu da çocukların motor becerilerdeki gelişim düzeyini yansıtmaktadır. Dikdörtgenin kareye göre daha az kullanılması, çocukların bu şekli diğerlerine göre daha az tanıdığı ya da daha az tercih ettiği anlamına gelebilir.
- Bununla birlikte bu dönemdeki çocukların resimlerinde desen olarak en çok çiçek çizildiği görülmüştür. Bu durum, çiçek çiziminin el becerilerini denemek için uygun ve keyifli bir figür olması ile açıklanabilir. Ayrıca çocuklar, doğayı gözlemlemeyi sevmekte ve çiçekler, parlak renkleri ve basit şekilleri nedeniyle çocukların ilgisini çekmektedir. Öğrencilerin resimlerinde çiçek çiziminin yanı sıra salıncak, güneş, insan figürü ve bulut da yer almaktadır. Bu desenlerin çizimi, çocuklara çizdirilmek istenilen konu (hayalindeki oyun parkı) ile paralellik göstermektedir. Salıncak, çocukların günlük yaşamlarında sıkça karşılaştıkları, oyunla ilişkilendirdikleri bir nesnedir. Bu da duygusal bağ kurdukları nesneleri resimlerine aktardıklarını göstermektedir. Güneş ve bulut çocukların doğayı en iyi yansıttıkları figür olarak düşünülebilir. Çocuklar, oyun parklarında genellikle insan gördüğü için insan figürü de öğrencilerin çizimlerinde sıklıkla kullanılabilir.

Adana / Seyhan Adnan Menderes İlkokulu'nda eğitim gören şematik (9 yaş) dönemdeki 17 çocuğun resimleri incelendiğinde şu sonuçlara ulaşılmıştır:

- Şematik dönemdeki (9 yaş) resim yapan çocukların en çok mavi rengi tercih ettiği görülmektedir. Bunun dışında yeşil, kahverengi ve siyah renklerin de yoğunlukla tercih ettiği görülmektedir. 9 yaşındaki çocuklar, şematik dönemde artık çevrelerini daha gerçekçi, düzenli ve tanımlı bir şekilde çizerler. Renk kullanımları da bu doğrultuda şekillenir. Mavi, çocuklar tarafından genellikle gökyüzü, deniz, su gibi doğal öğeleri temsil etmek için kullanılır. Yeşil, doğayı, ağaçları, çimleri, bitkileri temsil eder. Kahverengi, toprak, ağaç gövdesi, dağ gibi doğa unsurlarını temsil eder. Siyah ise genellikle kontur çizimlerinde, detaylarda veya bazen duygusal ifadelerde kullanılır. Mavi rengin en çok tercih edilmesi, doğal çevreyi anlamlandırma çabasıyla ilişkilidir. Yeşil, kahverengi ve siyah gibi renklerin de yoğunlukla kullanılması, çocukların görsel gerçekliğe yaklaşma isteğini ve artan bilişsel farkındalıklarını yansıtır. Bu renkler dışında sarı, pembe, mor, kırmızı, turuncu, lacivert, hardal sarısı gibi farklı renklerin kullanılması da çocukların görsel anlatımlarında çeşitliliğin ve duygu ifadesinin arttığını göstermektedir.
- Bu dönemdeki çocukların resimlerinde konumlarına göre en çok dikey ve yatay çizgiyi kullandığı görülmektedir. Bunun yanı sıra eğik çizgi de sıklıkla kullanılan çizgidir. 9 yaşındaki çocukların resimlerinde en çok yatay ve dikey çizgilerin kullanılması, onların çizimlerinde düzen, yapı ve mekânsal farkındalık oluşturma eğiliminde olduklarını gösterir. Yatay çizgiler genellikle zemin gökyüzü çizgisi veya bina cepheleri gibi öğelerde kullanılır. Dikey çizgiler ise duvar, ağaç gövdesi, direkler gibi yapı unsurlarını göstermek için tercih edilir. Bu da çocuğun mekân farkındalığı, oran-orantı ve yapı inşası becerilerinin geliştiğini gösterir. Eğik çizgiler, daha çok hareketi, dinamizmi ve eğimli yapıları ifade etmek için kullanılır. Çatılar, dağlar, yokuşlar, salıncak ipleri, merdivenler veya beden hareketleri eğik çizgilerle anlatılabilir. Eğik çizgilerin kullanımı ise çocukların hareket, eğim ve çeşitliliği resimlerine yansıtmaya başladığını ortaya koymaktadır. Bu dönemde eğik çizgi kullanımı aynı zamanda motor kontrol becerilerinin ve çizim becerisinin daha gelişmiş olduğuna işaret etmektedir.
- Çocukların resimlerinde biçimlerine göre en çok düz çizgi ve eğri çizgi

kullanıldığı; kırık çizginin kullanımının ise şema öncesi (5 yaş) döneme göre arttığı görülmektedir. Düz ve eğri çizgilerin kullanılması durumu, çocuğun çevresindeki dünyayı hem düzenli hem de doğal yönleriyle gözlemlemesi ve yansıtması ile açıklanabilir. Şematik dönemin temel özellikleri olan gelişen gerçekçilik, yerleşik semboller ve daha bilinçli çizim tercihlerinin yansıtıldığı söylenebilir.

- Çocukların resimlerinde şekil olarak en çok dikdörtgenin kullanıldığı görülmüştür. Dikdörtgenin bu kadar yaygın kullanılması, çocukların artık gerçek yaşam nesnelere odaklanması ve onları gerçekçi şekillerle ifade etmesi ile açıklanabilir. Dikdörtgen şeklin yanı sıra yuvarlak ve kare de çocuklar tarafından sıklıkla çizilmiştir. Bu durum çocukların hem gözlem gücü hem de duygusal ifade becerilerini sürdürmesi ile açıklanabilir. Üçgen şekilde bu dönemde kullanılan şekiller arasındadır. Bu durum, çocukların artık daha çeşitli ve karmaşık formları da kullanmaya başlaması ile açıklanabilir.
- Şematik dönemdeki (9 yaş) çocukların resimlerinde desen olarak en çok ağaç çizildiği görülmüştür. Bu durum, şematik dönemdeki çocukların doğaya olan ilgisi ve çevresel farkındalığı ile açıklanabilir. Öğrencilerin resimlerinde ağaç deseninin yanı sıra salıncak ve ev yer almaktadır. Salıncığın çizilmesi çocukların oyun alanlarını (park) iyi gözlemlemesi ile açıklanabilir. Evin çizilmesi ise çocuğun kendi yaşam çevresini çizmeye yönelik isteğini göstermesi ile açıklanabilir.
- Hem şema öncesi dönemdeki (5 yaş) çocukların hem de şematik dönemdeki (9 yaş) çocukların resimleri anlatımsallık açısından birbirinden oldukça farklıdır. Şema öncesi dönemde çocukların resimlerini daha çok anlık duygu, düşünce ve sezgisel algılarla oluşturduğu düşünülmektedir. Çizimlerin genellikle mantıksal bir bütünlük taşımadan, spontane bir şekilde ortaya çıktığı görülmüştür. Aynı konuyu çizerken bile resimler farklı hikâyeler anlatılmıştır. Bu nedenle anlatımsallığın, çeşitlilik ve bireysel deneyimlerle şekillendiği söylenebilir. Şematik dönemde ise çocukların çevresini belli semboller ve kalıplar üzerinden ifade etmeye başladığı görülmüştür. Nesneler için belirli şemalar kullanılmış ve bu şemalar aracılığıyla daha tutarlı, düzenli ve mantıklı anlatılar oluşturulmuştur. Her çocuğun geliştirdiği şema farklı olduğundan resimler yine birbirinden ayrı olsa da, bu dönemde anlatımsallık

daha sistematik ve süreklilik gösteren bir yapı kazanmıştır.

Araştırmada çocukların çizim becerilerinin sadece estetik değil, aynı zamanda bilişsel ve motor gelişimleriyle doğrudan ilişkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yapılan resimler ile çocukların bulunduğu dönem özelliklerinin paralellik gösterdiği söylenebilir.

Araştırmanın en önemli katkılarından biri, çocukların sadece giysi tüketicisi değil, aynı zamanda tasarımın ilham kaynağı ve üreticisi haline getirilmesidir. Çocukların resimlerde yapmış olduğu renk, çizgi, şekil ve desenler kullanılarak tasarlanmış kumaşlardan üretilmiş çocuk giysileri ile çocukların sanatsal ifadelerinin tekstil ve moda tasarımına doğrudan bir kaynak olacağı düşünülmektedir. Çocuklar, mağaza raflarında kendi hayal dünyalarının yansımalarını gördüklerinde yalnızca bir kıyafet giymemekte; aynı zamanda kendi sanatlarının değer gördüğünü ve önemsendiğini hissetmektedirler. Bu da onların estetik duyarlılıklarını artırmakta, özgüvenlerini desteklemekte ve sanata olan bakışlarını olumlu yönde etkilemektedir. Moda ve tekstil tasarımında sıklıkla kullanılan grafik desenlerin, profesyonel tasarımcıların elinden çıkması yerine, bu araştırmada çocukların özgün çizimlerinin dijitalleştirilerek tasarım sürecine katılması; yaratıcı endüstrilerde alternatif ve özgün bir yaklaşım olarak değerlendirilmektedir.

Çocuk giyiminde ana unsur tasarım yaratımıdır. Kumaş dekorasyonu da en önemli bileşendir. Çocuk kumaşlarının sanatsal tasarımı da çocuk giyim tasarımı için önemli bir içeriktir. Sonuç olarak, bu araştırma, çocuk çizim ve resimlerinin moda ve tekstil tasarımında estetik, yaratıcı ve duygusal bir dil oluşturmak adına güçlü bir kaynak olduğunu ortaya koymuş; çocuk merkezli tasarım anlayışının gelişmesine katkı sağlamıştır. Bu yaklaşımın, yalnızca bireysel ürünlerde değil, ticari ölçekte üretim yapan markalar için de ilham verici bir yöntem olabileceği düşünülmektedir. Gelecekte bu tür çalışmaların yaygınlaştırılmasıyla birlikte, çocukların yaratıcı potansiyellerinin daha çok alanda değerlendirilebileceği ve sanatsal ifade özgürlüklerinin desteklenebileceği öngörülmektedir.

5.2. Öneriler

Araştırmaya dayalı olarak şu önerilerde bulunulmuştur:

- Çocukların yaratıcı potansiyellerinin daha geniş alanlarda değerlendirilebilmesi için çocuk resimlerinden esinlenen tasarımların tekstil

ve moda alanında yaygınlaştırılması önerilmektedir.

- Çocukların resimleme becerileri, hayal gücü ve karakter seçimleri farklı alanlarda yapılacak tasarımlara ilham verebilir. Bu noktada çocukların bireysel ifade özgürlüğünü destekleyen etkinlikler çoğaltılmalı ve her çocuğa eşit şartlar sunulmalıdır.
- Moda endüstrisinde faaliyet gösteren markaların, çocuk merkezli tasarım anlayışına yönelerek hem sanatsal hem de ticari açıdan özgün koleksiyonlar geliştirmeleri teşvik edilmelidir.
- Eğitim kurumlarında çocukların çizimlerinin yalnızca pedagojik değil, aynı zamanda estetik ve tasarımsal bir kaynak olarak değerlendirilebilmesi için disiplinler arası iş birlikleri artırılmalıdır.
- Gelecekte yapılacak araştırmalarda, farklı yaş gruplarındaki çocukların resimlerinden elde edilen görsel unsurların farklı ürün gruplarına (ev tekstili, aksesuar, dijital tasarımlar vb.) uyarlanması önerilmektedir.
- Çocukların sanatsal ifade özgürlüklerini desteklemek amacıyla resimlerinin sergilenmesi, ürünlere dönüştürülmesi ve sosyal farkındalık projeleriyle görünür kılınması önemlidir.

KAYNAKÇA

- Aksöz, M. (2010). Sosyal çevrede iç ve dış mekân olgusunun 10-12 yaş grubu çocuk resimlerine yansımaları ve sanatsal gelişim evrelerine göre incelenmesi. Yüksek lisans tezi, Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Akbostancı, İ. (2014). 20. ve 21. yüzyıllarda tekstil baskı tasarımı ve üretiminin değişen tanımı. *Sanat ve Tasarım Dergisi*, (5), 31 - 41.
- Aktaş, G. (2019). TRT Çizgi filmlerinde kullanılan görsel unsurların 3-6 yaş çocuklarda görsel algı ve sosyal açıdan incelenmesi. Yüksek lisans tezi, Giresun Üniversitesi, Giresun.
- Aral, N. (2018). *Çocuk gelişimi*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.
- Arnheim, R. (1954). *Art and visual perception: a psychology of the creative eye*. California: University of California.
- Arntson, A. E. (1998). *Graphic design basics*. USA: Harcourt Brace College Publishers.
- Artut, K. (2004). Okul öncesi resim eğitiminde çocukların çizgisel gelişim düzeylerine ilişkin bir inceleme. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13 (1), 223-234.
- Artut, K. (2010). *Güzel sanatlar eğitiminde özel öğretim yöntemleri, sanat eğitiminde özel öğretim yöntemlerine giriş*. (Editör: Kazım Artut). Anı Yayıncılık.
- Ayakdaş, A. (2023). *Bebek ve çocuk giyim markalarının yavaş modayı destekleyen çalışmaları*. *International Academic Social Resources Journal*, 8 (51), 2983-2999.
- Ayaydın, A. (2017). Çocuğun kendini resimle ifade etme ihtiyacı. *Akademik Bakış Dergisi*. (69), 169-177.
- Aydın, A. (2016). *Gelişim psikolojisi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Bandy, S. (2015). *Digital textile printing: the complete guide to printing on fabric with a home printer*. CreateSpace Independent.
- Batı, D. (2012). (4-12 yaş) çocuk resimleri ve onların iç dünyalarının resimlerine yansımaları, Yüksek lisans tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Bul, S. (2024). Moda endüstrisinde sürdürülebilirliğin parametrelerinden olan modüler tasarım ile çocuk giysi koleksiyonu geliştirilmesi, Yüksek lisans tezi, Ege Üniversitesi, İzmir.
- Buyurgan, S. & Buyurgan, U. (2012). *Sanat eğitimi ve öğretimi*. Ankara: Pegem

Akademi.

- Büyükkarabacak, O. (2008). Çocuk resimlerinde imgelerin yeri, Yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Brown, C. (2010). *Fashion & textiles the essential careers guide*. China: Laurence King Publishing.
- Çelik, S, & Yılmaz, E. (2021). Çocuk giysilerinin tasarımı ve güvenliği: Kumaş ve model seçiminde dikkate alınması gereken unsurlar. *Tekstil ve Moda Araştırmaları Dergisi*, 15(3), 45 - 58.
- Daşdemir, R. (2019). Okul öncesi dönem çocuklarının resimlerindeki öğretmen algılarının öğretmen öz yeterliliklerine göre incelenmesi. Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Demirci, S. M. (2016). *Elvan yazmalar diyarı Tokat*. Tokat: Can Ofset.
- Dogbey, R., Kpobee, K. M., Dedume, V. & Osei, J. (2015). The effect of fabrics and designs on the physical comfort of children clothes in the Accra Metropolis. *Arts and Design Studies*, (30), 39 – 45.
- Donnanno, A. (2018). *Fashion patternmaking techniques for children's clothing dresses, shirts, bodysuits, trousers, shorts, jackets and coats*. Barcelona: Promopress.
- Erdal, B. (2018). Art deco akımından esinlenilerek ebrulu tekstil yüzeylerinde şablon baskı uygulamaları. Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Usluca Erim, Ö., Gezicioğlu, F. Y., & Erim, M. (2019). Gelenekselden günümüz teknolojisine yer yaygılarında kullanılan baskı/boyama tekniklerine genel bir bakış. *Journal of Arts*, 2(1), 47-62.
- Ertürk, S. (2015). *Çocuk giyiminde kumaş tercihleri ve tasarım ilkeleri*. İstanbul: Marmara Üniversitesi.
- Farokhi, M. & Hashemi, M. (2011). The analysis of children's drawings: social, emotional, physical, and psychological aspects. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, (30), 2219 - 2224.
- Forsberg, K. & Mansdorf, S. Z. (2007). *Quick selection guide to chemical protective clothing*. New Jersey: John Wiley & Sons.
- Gardner, H. (1980). *Artful scribbles: The significance of children's drawings*. New York: Basic Books.
- Geçen, F. (2018). Çocuğun gelişim basamaklarına göre figürleri ele alma biçimleri. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 5 (10), 60 - 83.
- Göltaş, S. (2021). Resim analizi eğitiminin okul öncesi öğretmenlerinin çocuk resimlerini

- analiz etme becerileri üzerine etkisi. Yüksek lisans tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale.
- Grabowski, B. & Fıck, B. (2012). *Baskıresim, kapsamlı materyaller&teknik rehberi*, İzmir: Karakalem.
- Güneş, N. (2017). 0-6 yaş arası çocukların gelişim düzeyleri ile annelerinin aile işlevleri ve yaşam doyumları arasındaki ilişkinin incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Gürcüm, B.H. (2010). *Tekstil malzeme bilgisi*. İstanbul: Güncel.
- Harrison, T., & Larkin, C. (2003). *Textile printing: a practical guide to methods and materials*. Fairchild Books.
- İşmal, E. Ö. & Yıldırım, L. (2012). *Tekstil baskıcılığının tarihçesi*. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi.
- Jones, C. (2013). *Children's clothes since 1750*. London, UK: V&A Publishing.
- Kadem, D. F., & Özdemir, Ş. (2024). Dijital tekstil baskı teknolojilerine genel bir bakış. *Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 7(2), 889 - 901. <https://doi.org/10.47495/okufbed.1183791>
- Kaya, N. (2022). Temel eğitim kapsamındaki çocukların sanatsal gelişim basamaklarının 21. yüzyıl koşullarına göre incelenmesi. Yüksek lisans tezi, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Karcı, B. D. (2025). *Çocuk Kıyafet ve Dijital Kumaşlar Fotoğraf Koleksiyonu*. Adana.
- Klein, E. (1993). *The Psychology of Color in Art and Design*. Prentice Hall.
- Kellogg, R. (1970). *Analyzing children's art*. Mayfield Publishing Company.
- Karaoğlu & Ünüvar. (2017). Okul öncesi dönem çocuklarının gelişim özellikleri ve sosyal beceri düzeyleri. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (43), 231 - 254.
- Karagülle, H. (2019). *Fonksiyonel tekstil yüzeyleri*. İzmir: Ege Üniversitesi Tekstil Mühendisliği Yayınları.
- Kılınç, N. (2002). Bebek ve çocuk giyiminde ergonomik ve ekolojik yaklaşım. *Tekstil Teknolojisi*, (71), 116 - 122.
- Köse, N. (2016). Ergenlerde internet bağımlılığının yaşam doyumuna etkisi. *Elektronik Mesleki Gelişim Ve Araştırmalar Dergisi*, 4 (1), 58 - 65.
- Kuru, S. & Çeğindir, N. (2001). *Çocuk giysi tasarımında kalıp çizimleri*. Ankara Gazi Kitabevi.
- Lowenfeld, V., & Brittain, W. L. (1987). *Creative and Mental Growth*. New York:

Macmillan.

- Löffler, H. (1995). *Color and Art: A Psychological Perspective*. London: Cambridge University Press.
- Malchiodi, C. A. (2013). *Çocukların resimlerini anlamak*. Ankara: Nobel.
- Mazıoğlu, G. N. (2019). Çocuk resimlerinin mimari tasarıma etkisi. Yüksek lisans tezi, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Möller, S. (2012). *Digital printing of textiles*. Springer.
- Oktay, A. (2002). *Yaşamın sihirli yılları: okul öncesi dönem*. İstanbul: Epsilon,
- Ölçer, S. (2019). 4-7 yaş çocuklarının çizimleri ve bu resimlere yönelik sözel dışavurumları yoluyla zihinsel ve görsel gerçeklik durumlarının incelenmesi. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 23 (2), 221-244.
- Örün E. (2015). Giysiler ve çocuk sağlığı: ne giysin? nasıl yıkansın? *Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Dergisi*, (58) 43 - 49.
- Öztürk, H. (2013). *Görsel sanatlar eğitiminde temel kavramlar*. Ankara: Pegem.
- Piaget, J. (1951). *Play, dreams and imitation in childhood*. London: Norton & Company.
- Piaget, J. (1952). *The origins of intelligence in children*. (M. Cook, Trans.). London: W. W. Norton & Company.
- Riddle, L. & Köksal, M.H., (2007). Consumer behaviour and preferences regarding children's clothing in Turkey. *International Journal of Fashion Marketing and Management*, 11(1), 69 - 81.
- Shaharuddin, S. S. & Jalil, M.H. (2021). Multifunctional Children Clothing Design Process Based on the Eco-Fashion Design Model. *J. Vis.Art Des.* 13, 35 - 47.
- Singer Dikiş Ansiklopedisi, (1992). 1-4-7-9. Cilt. İstanbul: Bir Numara Yayıncılık.
- Şahin, A. (2008). Çocuk resimlerindeki yaratıcılığın plastik açıdan analizi. Yüksek lisans tezi, Yeditepe Üniversitesi, İstanbul.
- Şener, G.(2018). Şema öncesi dönem çocuklarının (4-7 yaş) okul temalı resimlerine ilişkin yorumlamalar. *MSKU Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5 (2), 31 - 42.
- Tate, L. S. (1989). *Inside fashion design*. New York: Haper & Row.
- Tecir, T. E. (2024). Tekstil baskı tasarım sürecinde karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri. *Yıldız J Art Desg*, 11 (2), 28 - 38.
- Terece, C. M. (2017). *El Sanatları Fotoğraf Koleksiyonu*, Giresun.
- Terece, C. M. (2025). *Çocuk Giysileri Fotoğraf Koleksiyonu*, Adana.
- Thomas, J. (2010). *Introduction to textile printing*. Woodhead Publishing.
- Tunalı, Y. (2018). *Tekstil teknolojisi*. Ankara: Nobel Akademik.

- Uygur, A. & Yüksel, D. (2013). *Tekstil baskı stilleri*. İstanbul: Bayko.
- Ünal, A. (2016). *Sentetik elyafların giyimdeki yeri ve etkileri*. İstanbul: İstanbul Teknik Üniversitesi.
- Ünver, S. (2012). Çocuk giyiminin gelişiminde moda ve toplumsal etkiler. *Tekstil ve Moda Dergisi*, 5(2), 45-57.
- Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in society: the development of higher psychological processes*. London: Harvard University Press.
- Winner, E. (1982). *Invented Worlds: The Psychology of the Arts*. London: Harvard University Press.
- Yavuzer, H. (2010). *Çocuk psikolojisi*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Yenibaş R. (2008). *0-6 yaş grubu çocuk gelişimi, eğitimi ve sağlığı*. İstanbul: İstanbul Büyükşehir Belediyesi Sanat ve Meslek Eğitimi Kursları (İSMEK) Yayınları.
- Yıldırım, L. (2003). Günümüzde Yeni Baskı teknikleri üzerine bir araştırma ve alternatif tasarımlar. Yüksek lisans tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Yılmaz, E. (2021). Giyim konforu açısından bebek giysilerinden beklentiler. *TJFDM*, 3 (2), 69 - 78.
- Yıldız, E. (2019). Günümüz dijital baskı teknolojisinin tekstil kumaş baskısı üretim sürecine etkisinin incelenmesi. Yüksek lisans tezi, İstanbul Arel Üniversitesi, İstanbul.

İnternet Kaynakçası

- <https://textilelearner.net/rotary-screen-printing-advantages-and-disadvantages/>, Erişim Tarihi: 16.01.2025.
- <https://turalmakina.com.tr/tr-49-TC-320-PARCA-METRAJ-KUMAS-KAGIT-TRANSFER-SUBLIMASYON--BASKI--KALENDER-MAKINASI.html>, Erişim Tarihi: 27.09.2024.
- <https://www.gorselsanatlarakademisi.com/dtf-transfer-baski-nedir-ve-nasil-yapilir/>, Erişim Tarihi: 13.08.2024.
- <https://ckcpatterns.com/tunisias-kids.html>, Erişim Tarihi: 01.04.2025.
- <https://www.elsima.com/elsima>, Erişim Tarihi: 03.09.2024.
- <https://tekstilsayfasi.blogspot.com/2020/12/rotasyon-film-baski-rotasyon-serigrafi.html>, Erişim Tarihi: 16.01.2025.

[https://www.sevmak.com.tr/max-transfer-baski-presi-manuel-](https://www.sevmak.com.tr/max-transfer-baski-presi-manuel-38x38?srltid=AfmBOoooAhdO75leq_W4ptNvQxf_C_q7dGvc7KMpNGRjO_U4kIEZItDB)

38x38?srltid=AfmBOoooAhdO75leq_W4ptNvQxf_C_q7dGvc7KMpNGRjO_
U4kIEZItDB, Erişim Tarihi: 27.09.2024.

EKLER

Ek 1. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulu Kararı, Etik Kuruldan Alınan Onay Belgesi

18/10/2024-1130747	
	T.C. ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü
Sayı : E-75137396-604.02-1130747 Konu : Etik Kurul Onay Belgesi(Dilek Karcı BALLI)	18/10/2024
TEKSTİL VE MODA TASARIMI ANABİLİM DALI BAŞKANLIĞINA	
İlgi : 53011286 - 24/09/2024 tarihli, 1108308 sayılı ve "Dilek Karcı BALLI'nın Dilekçesi hk." konulu yazı,	
Tekstil ve Moda Tasarımı Ana Sanat Dalı yüksek lisans öğrencisi Dilek Karcı BALLI'nın danışmanı Doç. Dr. Mine CERANOĞLU TERECE' nin yönetiminde hazırlamakta olduğu "Çocuk Çizgi ve Resimlerinin Tekstil ve Moda Tasarımı Alanında Kullanılması" başlıklı tez çalışmasına ilişkin "Etik Kurul Onay Belgesi" ekte sunulmuştur.	
Gereğini bilgilerinize rica ederim.	
Prof.Dr. Hüseyin GÜLER Enstitü Müdürü	
Ek:Etik Kurul Onay Belgesi	
Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.	
Belge Doğrulama Kodu : *BSL160RZPZ* Pin Kodu : 83303	Belge Takip Adresi : https://turkiye.gov.tr/ebd?eK=5540&eD=BSL160RZPZ&eS=1130747
Adres:Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü 01330 Balcalı, Sarıçam / Adana Telefon:0 (322) 338 72 54 Faks:0 (322) 338 72 86 e-Posta:sosbil@cu.edu.tr Web:www.cu.edu.tr Kep Adresi:cukurovauniversitesi@hs01.kep.tr	Bilgi için: Semra OGUL Unvanı: Bilgisayar İşletmeni Tel No: 0(322) 338 72 54
Bu belge,güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.	

Ek 4. Veli Onam Formu 1

VELİ ONAM FORMU 1 (T.C. SEYHAN ANAOKULU VELİ İZİN FORMU) T.C. Seyhan Anaokulu'nda bulunan isimli çocuğumun "Hayalindeki oyun bahçesini düşün. İçinde en çok hangi oyuncaklar olsun isterdin? Hayalindeki oyun parkını tasarla" konulu resim ve çizgi etkinliğine katılmasını ve yaptığı çalışmanın ilgili tezde, yayınlarda kullanılmasını onaylıyorum. Tarih Veli Ad-Soyad / İmza
--

Ek 5. Veli Onam Formu 2**VELİ ONAM FORMU 2****(ADANA SEYHAN İLKOKULU VELİ İZİN FORMU)**

Adana Seyhan İlkokulu 1 / sınıfında bulunan Numaralı isimli çocuğumun “Hayalindeki oyun bahçesini düşün. İçinde en çok hangi oyuncaklar olsun isterdin? Hayalindeki oyun parkını tasarla” konulu resim ve çizgi etkinliğine katılmasını ve yaptığı çalışmanın ilgili tezde, yayınlarda kullanılmasını onaylıyorum.

Tarih

Veli Ad-Soyad / İmza

Ek 6. Pedagog Eşliğinde Hazırlanmış Resim Konusu

VERİ TOPLAMA UYGULAMA AŞAMALARI

- 1) Milli Eğitim Bakanlığı'nın belirlediği Adana Seyhan anaokulu/ilkokuluna gidilir.
- 2) Belirlenen sınıfın öğrenci velilerine ilgili zaman dâhilinde "VELİ ONAM FORMU" imzalatılır.
- 3) İlgili zaman dâhilinde belirlenen sınıfın öğretmenine Pedagog eşliğinde hazırlanan hikâye teslim edilir. Pedagog eşliğinde hazırlanan hikâye 2. sayfada yer almaktadır.
- 4) Belirlenen sınıfın öğretmeni sınıfa girer ve öğrencilerden ilgili hikâye ile ilgili çizgi ve resim yapmalarını ister.
- 5) Öğretmen, öğrencilere okulun kendi kâğıt, kalem ve boyalarını (kuru, pastel, kuru/sulu, vb.) verir.
- 6) 1 (bir) ders süresi 45 (kırk beş) dakika boyunca öğrenciler, belirlenen konuya özgü hayal güçlerini kullanarak duygu ve düşüncelerini çizgi ve resim yoluyla anlatır.
- 7) Ders bittiğinde öğretmen öğrencilerden yapılan çalışmaları toplar.
- 8) Yapılan çalışmalar belirlenen sınıf öğretmeninden teslim alınır.
- 9) Öğrenciler tarafından yapılan çizgi ve resimler yüksek lisans öğrencisi (Dilek KARCI BALLI) tarafından desen tasarımları haline getirilir.
- 10) Desen tasarımları, çocuk tenine uygun içerikli kumaşlara dijital baskı tekniği ile basılır.
- 11) Ayrıca Yüksek lisans öğrencisi tarafından basılan kumaşlara uygun çocuk giysi tasarımları yapılır ve üretimleri sağlanır.
- 12) Üretimi yapılan çocuk giysi tasarımları sergilenir.

NOT: Öğrenci çizgi ve resimleri ile oluşturulmuş baskı desenleri hiçbir şekilde ticari amaçlı **KULLANILMAYACAKTIR**. Bu çalışmanın en önemli özelliği belirlenen yaş grubu öğrencilerinin kendi çizgi ve resimlerinin sanat dünyasında kullanılabileceği önerisinin geliştirilmesidir. Ayrıca belirlenen yaş grubu öğrencilerinin duygu ve düşüncelerini ifade etmede hangi sembolleri daha çok kullandığı belirlenecektir.

(PEDAGOG EŞLİĞİNDE HAZIRLANMIŞ ve ÖĞRENCİLERE YAPTIRILACAK RESİM VE ÇİZGİ KONUSU)

Hayalindeki oyun bahçesini düşün. İçinde en çok hangi oyuncaklar olsun isterdin? Hayalindeki oyun parkını tasarla.

NOT: Konu öğrencilerin öğrenme ve gelişim yaşına uygun olarak bir pedagog nezdinde belirlenmiştir.

Ek 7. Resim Analiz Ölçeği**ÖLÇEK**

Öğrencinin Yaşı:

Öğrencinin Cinsiyeti:

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Renkler:

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Çizgi:

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Şekiller:

Öğrencinin Resminde Kullandıkları Desenler:

ANLATIMSALLIK :

